

Vuoksen Verkko

Antrean ja Vuoksenrannan pitäjälehti

• 2017

Antrea-Seuran toimintaa 2018

Helmikuussa Talvi-illamat. Saattavat olla maaliskuussakin. Aiottu ravintola on alkuvuodesta kiinni. Lisätietoa myöhemmin. Seuratkaa nettiä, lehtiä.

Huhtikuussa Antrealaisten kirkkopyhä 15.4. Riihimäellä Kappelikirkossa, Kolehmaisenkatu 26. Aloitus klo 13 messulla, jatketaan kahvitelulla. Aiheena Antrean sodista selvinnyt esineistö. Järg. Pertti Ruponen.

Toukokuussa Talkoomatka Antreaan ja Vuoksenrantaan to-la 10.-12.5. Ilmoittautumiset viimeistään 28.2.

Katso tarkemmat tiedot lehden sivulta 31.

Kesäkuussa Karjalan Liiton Kesäjuhlat Kouvolassa 15.-17.6. Lippujen, kylttien kantajia tarvitaan.

Heinäkuussa Antrea-juhlat 15.7. Riihimäellä Mommilanjärven soutelu 21.7.

Syyskuussa Antrea-Seuran vuosikokous la 22.9. alk. klo 11.00 Oitin Pihvipaikassa, osoite Riihimäentie 3620, Oitti

Marras-joulukuussa ilmestyy pitäjaseurojen lehti.

Joulukuussa Itsenäisyyspäivän kynttilöiden vienti Antreaan sankarihaudalle.

TUE VUOKSEN VERKKO -LEHDEN ILMESTYMIÄ!

Ilmoitushinnat:

Koko sivu 350 euroa	Ilmoituksiin ei tule alv:ia,
1/2 sivua 230 euroa	joten ne eivät ole alv-
1/4 sivu 120 euroa	vähennyskelpoisia.
Pienemmät 70 euroa	

Myös yksityishenkilöt voivat tukea lehteämme.

Tule mukaan Facebookiin!

Molemmilla pitäjaseuroilla on omat facebook-ryhmät: vuoksenranta-seura ry ja Antrea. Vuoksenranta-ryhmä on tuoreempi ja siinä on jäseniä 155. Antrea-ryhmässä jäseniä on yli 700.

Molemmat ryhmät ottavat ilolla vastaan aktiivisia seurustelijoita, juttujen ja kuvien tallentajia tai muuten vain mukana olevia seurailijoita. Tule mukaan ja kerro kaverillekin! Muista myös www.antrea.fi ja www.vuoksenranta.fi.

Kannen kuvassa Aapo Peltola huiskauttaa joulutervehdyksen kaikille. Aapon juuret juontuvat Vuoksenrantaan. - RH

Vuoksen Verkko

Antrea-Seuran jäsenlehti
n:o 50/2017

Vuoksenranta-seuran
jäsenlehti n:o 35/2017
ISSN 2343-2128

Kirjoituksia ja kuvia otetaan kernaasti vastaan lukijoilta.

Ensi syksyn lehteen materiaali 15.10.2018 mennessä.

Päätoimittaja Raakel Henttonen, puh. 0400-847023
raakel.henttonen(at)pp.inet.fi, os. Hyvikkäläntie 540, 14240 Janakkala

Toimituskunnat:

Antrea: Antrea-Seuran hallitus

Vuoksenranta:

Vuoksenranta-seuran hallitus

Taitto TMI RH-Teksti, Raakel Henttonen

Painopaikka: Grano, Vantaa. 2017.

Puheenjohtajalta

Kertokaamme Antreasta, kertokaamme Karjalasta

Karjalan Liitto suuntaa ja suunnittelee parhailaan lähivuosien toimintaansa. Vuosille 2017 - 2020 on laadittu uusi strategia ja pohdinnassa on tavoitteiden vieminen käytäntöön. Siihen tarvitaan kaikkia liiton yli 400 jäsenyhdistystä: Karjalan Liitto on yhteisöjen yhteisö. Antrea-Seura ei ole pieni eikä ainakaan merkityksetön osa tätä suurta karjalaista järjestöperhettä. Meidänkin on omalta osaltamme pohdittava, miten viemme viestiä karjalaisuudesta, karjalaisesta kulttuurista ja etenkin antrealaisuudesta entistä useammalle.

Keskeinen tavoite Karjalan Liiton uudessa strategiassa on tehostaa ja uudistaa viestintää. Uusia sähköisiä välineitä otetaan käyttöön ja viestien sisältöä terävöitetään. Antreasta kiinnostuneiden muutaman viime vuoden aikana räjähdysmäisesti kasvanut aktiivisuus facebook-ryhmässä osoittaa, että uusia kanavia kannattaa ottaa käyttöön ja ne toimivat.

Keskeisenä Karjalan Liiton ja myös Antrea-Seuran toiminnassa on ja tulee entistä vahvemmin olemaan muistitiedon, perinteen ja muistojen tallentaminen digitaaliseen muotoon. Tätä tarvitaan, jotta entistä laajempi ja nuorempi joukko suomalaisia, ja myös kotipaikkojemme nykyiset asukkaat, saisivat tietoa antrealaisten ja karjalaisten vaiheista. Nyt ja etenkin tulevaisuudessa.

Antrea-Seura on vuosien varrella kerännyt merkittävän määrän perinnettä talteen tähän lehteen. Sinulla on kädessäsi 50. pitäjänlehti. (Välillä tehtiin kaksikin numeroa vuodessa.) Ensimmäinen Antrealainen N:o 1 julkaistiin lokakuun lopulla 1978. Lähes neljäkymmentä vuotta oma lehti on ollut vahvistamassa antrealaisuutta ja antrealaisten yhteyttä toisiinsa. Kerran vuodessa ilmestyvä lehti ei pysty hoitamaan ajankohtaista tiedottamista, mutta aikakauskirjana ja tiedon tallentajana se on omiaan. Toivottavasti voimme jatkaa perinteisen paperilehden tekoa vielä vuosikymmeniä. Menneiden vuosien lehtiin ensimmäisestä alkaen pääset tutustumaan seuran internetsivuilla.

Meillä on käytössä sähköisiä viestintäkanavia, sosiaalinen media sekä painettuja lehtiä ja monistettuja lehdykäisiä. Mutta väitän, että edelleen tehokain tapa kertoa karjalaisuudesta on puhuminen, keskustelu, suoraan kanssaihmiseltä toiselle välitetty viesti, josta ymmärrys syntyy ilman palautekanavan viiveitä.

Kiinnostus karjalaisuutta kohtaan lisääntyy nuorempien ikäpolvien keskuudessa koko ajan. Kun sopivassa yhteydessä muun keskustelun lomassa ottaa puheeksi antrealaiset juurensa ja vaikkapa kotiseutumatkat, niin harva kieltäytyy kuuntelemasta. Nyt jos koskaan on syytä olla ylpeä karjalaisuudesta ja kertoa siitä mahdollisimman monelle. – Kotiseutumatkoilla on havaittu, että entistä useammat kotipaikkojemme nykyiset asukkaat ovat kiinnostuneita kotipaikkansa historiasta. Kielimuuri valitettavasti vielä hidastaa yhteyksien luomista. Suuresti kunnioitankin niitä aktiivisia, jotka ovat jaksaneet opiskella venäjän kieltä ja pystyvät paikallisten kanssa keskustelemaan. Ehkä vielä minäkin. Jos nyt edes kirjaimet ennen kevään siivousmatkaa...

Tuleva vuosi on Antrea-Seuran 65. toimintavuosi. Vuosien varrella toiminta on kehittynyt alkuperäisiä tavoitteita jalostaen. Vahvistetaan sitä yhdessä unohtamatta kaikkien karjalaisten yhteistä toimintaa. Karjalaisuus on tulevaisuutta.

Reijo Martikainen
Antrea-Seuran puheenjohtaja

SISÄLTÖÄ

ANTREA-JUHLAT s. 5-7

*VUOKSENRRANNAN
PITÄJÄJUHLA s. 8*

*VUOSIKOKOUKSET
s. 10-11*

EVAKOSSA s. 14-19

*SUKUSEUROJA
s. 20-23*

*KIRJALLISUUTTA
s. 39-42*

*TALKOOT KARJALASSA
s. 48-53*

URHEILUA s. 51-53

Puheenjohtajalta

Vanhaa uuteen kuosiin

Moni meistä seuraa tv:stä perjantai-iltaisin "Vain elämää" -ohjelmaa Hirvensalmen Satulinasta. Siinä tunnetut artistit esittävät toistensa kappaleita uuteen muotoon ja omaan tyyliinsä sovitettuina. Erittäin hyviä sovituksia useimmiten ovatkin – hyvä etteivät väliillä parempia kuin alkuperäinen.

Me olemme monessa yhdistystoiminnassa samalaisessa tilanteessa: Mitä tehdä vanhasta hyvästä toiminnasta uusi hittiversio, joka puree uusiin kuulijoihin ja samalla viihdyttää vanhoja faneja? Yksin ikärakenteen muutos aiheuttaa isoja haasteita. Osa joukosta ei enää jaksaa lähteä mukaan erilaisille kinkereille, osa taas ei viitsi raahautua paikan päälle, kun "saahan sen tiedon netistäkin". Tästä syystä meidän yhdistystoimijoiden pitäisi muistaa kaiken aikaa ajatella vähän laajemmin eteenpäin. Vanha hyvä säilyttäen, mutta myös visioiden niin, että uudet, erilaiset kuviot ovat vahvasti mukana. Hyviä perinteitä ovat esim. Pitäjäjuhlat ja Perinnepäivät, mutta niissä osallistujamäärät ovat hienokseltaan laskevia. Uusia kuvioita ovat omat Internet-sivut ja Facebook-ryhmä, jotka nekin alkavat olla jo vähän vanhanaikaisia. Pitäisi olla ainakin WhatsAppissa, Instagrammista ja Twitterissä. Urheilutapahtumat houkuttelevat nykyisin hyvin väkeä paikalle, mutta joku toinen puolestaan kaipaisi enemmän kulttuuria.

Tiedonvälityksen vauhtivaade on nykyään kova. Kirjepostilla ei tahdo ehtiä saada sanomaansa riittävän nopeasti perille. Sähköposti on hyvä, nopea ja edullinen väline. Siksi mekin jaksamme jatkuvasti toivottaa niistä sähköpostiosoitteista. Muistakaa siis ilmoittaa niitä meille! Toisenlaisesta huolestusta huolimatta, painetun sanankin merkitys on edelleen säilynyt. Useimmille meillä kolahtaa vielä postilaatikkoon aikakausilehtiä ja perinteisiä sanomalehtiä. Ja niin kolahtaa myös pari vuotta sitten uuden ilmeen saanut Vuoksen Verkko -jäsenlehti. Se on toivottavasti sellainen median muoto, jonka laitteet talteen ja palaatte sen juttujen pariin myöhemmin. Ja toivottavasti lehti kulkeutuu myös muiden perheenjäsenten luettavaksi – sen nuorisonkin, joka muuten elää omassa sähköisessä kuplassaan.

Kansanedustaja ja Keskustan presidenttiehdokas Matti Vanhanen käsittelee kesällä Vuoksenrannan pitäjäjuhlissa juhlapuheessaan Suomen satavuotista itsenäisyyttä ja erityisesti kansalaisyhteiskunnan merkitystä itsenäisyydellemme. Hän nosti esille esimerkin, jossa kansalaisyhteiskuntaa edelleen tarvitaan: yksinäisyys on aikamme kasvava ongelma, jonka edessä yhteiskunta; kunnat ja kaupungit ovat voimattomia. Hänen mukaansa paikallisidentiteetin ylläpitäminen on arvo itsessään. Omalla kylällä ja kunnalla on vahva sija ihmisten mielissä. Hän totesi "Me karjalaiset samaistumme nykyisille asuinsijoillemme, mutta myös entisille ja tästä perinteestä kannattaa pitää kiinni". Hänen mukaansa Suomi syntyi ruohonjuuritasolla, seurantalosten talkoilla ja sanomalehtien perustamisella. Sellaista eteenpäin kantavaa ja ihmisten yhteenkuuluvuutta lisäävää, yksinäisyyttä poistavaa yhteisöllisyyttä me haluamme Vuoksenranta-seurassa ylläpitää jatkossakin.

Päivi Virolainen
puheenjohtaja
Vuoksenranta-seura ry

Vuoksenranta-seuran toimintaa 2018

Toukokuussa

Talkoomatka Vuoksenrantaan ja Antreaan Helatorstaiiviikonloppuna 10.-12.5. Ilmoittautuminen viimeistään 28.2. Katso tarkemmat tiedot sivulta 31.

Nuorille osallistujille alennettu hinta.

Kesäkuussa

Karjalaiset Kesäjuhlat Kouvolassa 15.-17.6.

Sysmän V Suvisoutu 30.6.

Heinäkuussa

Sysmän Kirjakyläpäivät.

Yhteinen Pitäjäjuhla Antrea-Seuran kanssa Riihimäellä

Lokakuussa

Perinnepäivä ja vuosikokous Karjalatalolla Helsingissä 7.10.

Marras-joulukuussa

Vuoksen Verkko -lehti ilmestyy

Muita aktiviteetteja

3-ottelu Antrea-Kirvu-Vuoksenranta
Kyykkäottelu Antrea-Vuoksenranta

Pitäjäjuhlia

Eversti evp Seppo Uro piti juhlaesitelmän, missä hän 100-vuoden kunnaksi kävi läpi maamme historiaa. Eturivissä lähimpänä seurana vaimo Terttu Uro ja toisella sivulla Saara Paajanen. -- Juhla ei ole vielä alkanut.

Hausjärven Karjalaisen puheenjohtaja Eeva Heinonen oli talkoolaistensa kanssa urakoinut hienot juhlat.

Antrea-juhla Hausjärvellä Yhdessä tekemällä saavutamme enemmän

Kun Antrea-juhlien kuuluttaja Veikko Sokka toivotti juhlaväen tervetulleeksi Hausjärvelle Eskon koululle, hän ei tervehtinyt ainoastaan karjalaisia vieraita, vaan myös evakkoja aikanaan vastaanottaneita, joita tai joiden jälkipolvea oli juhlaan saapunut.

Samassa hengessä puhui juhlapuheen pitänyt eversti evp Seppo Uro, joka tähdensi Suomen tunnettuutta maailmalla yhteistyöstä kaikkien kansalaisten kesken. Etelä-Hämeessä siihen ovat rinnan osallistuneet hämäläiset ja karjalaiset.

Juhlasalin seinälle koottu valokuvanäytely kiinnosti kovin yleisöä.

Toisista huolehtiminen tärkeää tänäänkin

Hausjärven Karjalaseura oli Suomi 100 -juhlavuonna ottanut järjestääkseen Antrea-pitäjäjuhlat. Seuran puheenjohtaja Eeva Heinonen kertoi myös yhteistyöstä millä näitä juhlia on valmisteltu. Karjalaisella innolla, johon kunta ja seurakunta sekä talkoolaiset ovat osansa antaneet luodakseen tilaisuuden, joka osaltaan on elävää kulttuuriperintöä.

Juhlapaikka, Eskon koulu on vuonna 2010 valmistunut koulukeskus, johon on koottu lakkautettujen viiden kyläkoulun oppilaat. Niistä vanhin oli Suomen ensimmäinen koulu, Erkylän kartanon Eskon torpan maalle 1856 rakennettu opinahjo. – Eskon koulu ei siis ollutkaan saanut nimeä Esko Paajasen mukaan, joka toki on tunnettu antrealainen.

Eeva Heinosen sukujuuret vievät Vahvialaan, mistä perhe aikanaan muutti Hausjärven Lavintoon. Perheen viisi lasta syntyivät kaikki Hämeessä. Sota koetteli perhettä sillä äidin veli kaatui viime sodassa.

Hausjärven kunnanjohtaja Pekka Määttänen kertoi puolestaan isänsä suvun tulevan Uudeltakir-

Sari Kaasinen on rohkea esiintyjä, joka monissa lauluissa tuo esille karjalaisen naisen ankaran, sitkeän elämän, johon räväkkyys tuo puhtia.

Parhaita tuokioita karjalaisten juhlissa ovat väliajat, jolloin pääsee ajatusten vaihtoon tuttujen kanssa. Etenkin kun monien näkemisestä on jo vuosi vierähtänyt.

kolta, mistä väki siirrettiin Varsinais-Suomeen Turun - Salon seudulle. Jos Suomi on 100-vuotias, on Hausjärven kunta 150-vuotias. Hausjärvikin on joutunut kokemaan muuttotappiota, mutta kunnanjohtaja vakuuttaa, että kaikki tehdään tilanteen kääntämiseksi voitoksi: - Siihen tarvitaan kauppa miehen kykyjä.

Karjalaisuuden leviämisen maahan hän näkee rikkaudeksi, piristysruiskeeksi koko Suomelle. Yhteisen tekemisen, toisista huolehtimisen hän näki karjalaisuuden kantavana voimana.

Kymmenen vuotta sitten Pekka Määttänen toimi Askaisten kunnanjohtajana ja hänen aloitteestaan kuntaan rakennettiin tuolloin Museoviraston alaisuudessa Ritari puisto, joka on omistettu Mannerheim-ristin ritareille. Samalla se on omistettu kaikille veteraaneille. Puisto on rakennettu Askaisten kirkon viereen lähelle Mannerheimin syntymäkartanoa, Louhisaarta.

Henry Hedman tunnetaan musiikkimiehenä, etenkin hengellisen musiikin tulkitsijana. Yliopistopiireissä hänet tiedetään Helsingin yliopiston opettajana romanikielen ja -kulttuurin oppiaineessa. Aikaisemmin hän toimi 10 vuoden ajan tutkijana Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksessa ja sitä ennen

Romano Mission toiminnanjohtajana. Koulutuksellista pohjaa opetusneuvoksen arvon saanut Hedman on hankkinut mm. yliopistosta Kanadasta. Hänenkin juurensa vievät Karjalaan, äiti oli Säkkijärveltä ja isä Hiitolasta, ja mummo aikoinaan asui Viipurissa.

Hedman lauloikin sydämeen käyvästi Karjalan kunnilla sekä ukrainalaisen kansanlaulun Hiljainen tienoo.

Vaikeuksien kautta vakaimpien joukkoon

Juhlapuheessaan eversti evp Seppo Uro kävi läpi 100-vuotiaan Suomen historiaa, mistä ei ole vaikeuksia puuttunut siirryttäessä Ruotsin vallan ajalta Venäjän alaiseksi ennen kuin maa sortokauden jälkeen muodostui itsenäiseksi valtioksi. Silloinkin alkuvuosikymmenet olivat raskaita sisällissodan noustua. 1930-luvun lopulla maa joutui sotaan ja etenkin Karjalan kohdalla myönteisesti alkanut kehitys katkesi. Vasta sotavuosien jälkeen, viimeisinä vuosikymmeninä Suomi on vähitellen muuttunut nykyaikaiseksi, pohjoismaiseksi hyvinvointivaltioksi. Maamme on nyt maailman vauraimpien ja vakaimpien valtakuntien joukossa.

Leena Tauru lausui antrealaisen Juho Kurjen sekä Eeva Kilven tuotantoa. Ja Sari Kaasinen toi terveiset suoraan Kaustisilta aloittaen esi-

tyksensä Vienan Karjalasta saadulla Karjalaisella tervetuliaisjoululla. Siitä oli ”aika riemulle ruveta...” Sen Sari kyllä osaa!

Antrea-juhlassa Vuoksen Säätiolä on puheenvuoronsa, jonka piti hallintoneuvoston puheenjohtaja Harri Hatakka. Hän toi terveiset säätiolä kertoen säätion vuoden aikana myöntämistä apurahoista sekä karjalaisten erätarinoiden keruuhankkeesta, jossa säätio on yhtenä tukijana. Keruun tuloksista tehdään kirja, jota kokoomaan on saatu tutkija Tuija Kirkinen.

Tervehdyksen juhlaan toi myös kansanedustaja Martti Talja, Vuoksen Säätion hallituksen puheenjohtaja.

Entä missä ensi vuonna? Pentti Talja kutsui juhlimaan Riihimäkeen. Tavataan siellä.

Raakel Henttonen

Muistokivillä on merkitystä

Maisteri Antti Pullinen toi muistokivien merkityksen esille Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä pitämässään puheessa.

Hän toivoi, että karjalaiset olisivat osaltaan olleet hyviä kansalaisia. Että olisimme hyvä esimerkki uusille siirtolaisille siinä, millä vauhdilla halusimme oman katon alle, pois yhteiskunnan armoilta. Hän toivoi myös, että olisimme osanneet olla myös sovittavia osallistujia yhteiskunnassa, järjestöissä ja harrastuksissa.

Yksi juhlan puuhamiehistä oli tietysti Esko Paajanen. Hän ja Harri Hatakka muistivat tulkki Zinaida Puha-Tolppasta vehreällä tuijalla.

Eturivin väkeä Antrea-juhlassa. Henry Hedman lauloi koskettavasti. Sanna Hedmanin takana Leena Tauru, joka lausui juhlassa.

Kansanedustaja Matti Vanhanen Vuoksenranta-seuran Pitäjäjuhlissa: Kansainvälisyys syntyy erilaisuudesta Karjalainen identiteetti näkyy arjessa

Eija Virolainen

Vuoksenranta-Seura ry:n hallituksen jäsen, kansanedustaja Matti Vanhanen nosti Asikkalassa 8.7. pidetyssä Pitäjäjuhlun juhlapuheessaan esille kansallisen heräämisen 1900-luvun alkupuolella. Vanhasen mukaan Suomella on 100-vuotisen itsenäisyyden lisäksi pitkä historia Ruotsin ja Venäjän vallan alla, jona aikana muun muassa tsaari myönsi Suomelle elinkeinovapauden.

Ensimmäinen maailmansota, Venäjän sisäinen kaaos sekä Napoleonin käymät sodat – ilman näitä Suomen historia olisi varsin erilainen. Venäjän vallan alla Suomi saavutti sittemmin autonomian ja lisäksi keisari osoitti varoja Suomelle käytettäväksi muun muassa yliopistojen syntyyn. Erilaisten talkoiden merkitys nousi merkittävään asemaan. Muun muassa nuorisoseura- ja työväenyhdistysten taloja tehtiin osin talkootyönä.

- Talouden kehitys tapahtui oikeaan aikaan ja itsenäisyytemme tueksi. Kansallisella heräämisellä 1900-luvun alkupuolella oli suuri merkitys. Tällöin Suomi syntyi ruohonjuuritasolla, jolloin muun muassa nuorisoseuroja, martha- ja työväenyhdistyksiä sekä osuuskassoja perustettiin, tiesi Vanhanen.

Vanhanen toi esille Santeri Alkion merkityksen suurena raittiusmiehenä, poliitikkona ja nuorisoseura-aktiivina. Alkiolla oli omintakeinen hahmo, joka tarkasteli ympäristöä ja piti yhteisöllisyyttä tärkeänä. Vanhasen mukaan nuorisoseuraliikkeen on syytä olla Alkiosta ylpeä.

Vanhanen muistutti, että yhteiskunta tarvitsee yhteisötason ponnisteluja muun muassa ikäihmisten yksinäisyyden vähentämiseksi. Kansalaisyhteiskuntaa tulisi rohkaista tämän asian ympärillä toimimiseen jo siksikin, että ihmisluontoon kuuluu taipumus olla yhteisön jäsen. Myös kuntien ja yhdistyksien yhteistyö tulee olemaan suuressa roolissa.

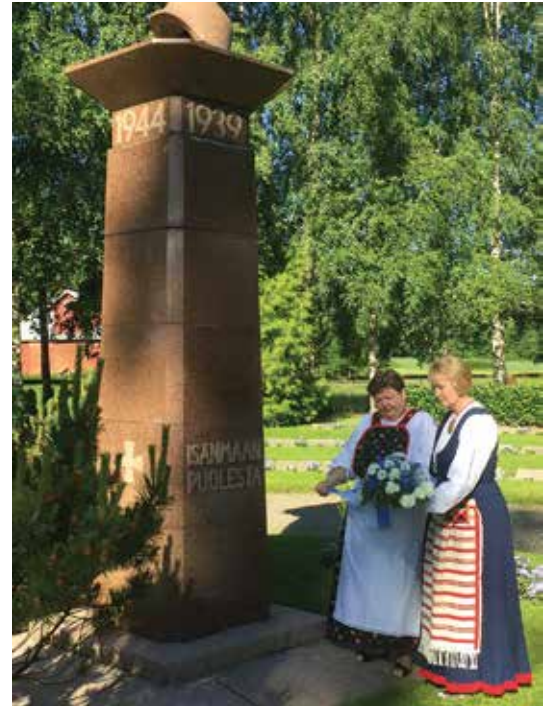
- Yksinäisyys on asia, jota virastotasolla ei voida ratkaista. Se on ratkaistava yhteisöllisesti.

Kansanedustaja Matti Vanhanen muisteli puheenvuorossaan myös vuonna 1979 ensimmäistä seuran Pitäjäjuhlissa pitämäänsä puhetta Hartolassa. Hän totesi, että monet asiat pitävät edelleen paikkansa. Kuriositeettina hän mainitsi tuolloin Suomeen tulleet Indokiinan venepakolaiset, joita oli ainoastaan noin 150. Nykyisen tilanteen mukaan tuo 150 tuntuu varsin pieneltä määrältä

Vanhasen mukaan kansainvälisyys syntyy erilaisuudesta.

- Me karjalaiset identifioidumme nykyiseen asuinpaikkaamme, mutta myös sinne Karjalaan. Näin pitää ollakin.

Pitäjäjuhlassa muun muassa laulettiin Karjalaisten ja Vuoksenrannan laulut, Asko Leveäoja ja Asikkalan pelimannit esiintyivät. Pitäjäjuhlaväki sai herkutella hyvällä ruualla ja kakulla sekä viihdytti itseään haastelemisen merkeissä.

Rakas satavuotias Suomi!

Olemme lähes ikätovereita. Kohtalomme ovat siten olleet paljolti yhteisiä. Sinä olet minua viisi vuotta vanhempi. Olisimme voineet leikkiä yhdessä, minä Sinua jäljitellen. Mutta Sinulla ei ollut aikaa leikkeihin, sillä Sinulla oli suuria rakentamistehäviä. Nuorta itsenäistä isänmaata odottivat kahtia jakaantuneen kansan eheyttäminen, koulutuksen järjestäminen, sosiaalipalvelujen parantaminen, elinkeinoelämän voimistaminen ja monipuolistaminen, kansainvälisten suhteiden rakentaminen sekä paljon muuta. Oli kerättävä voimia nuoren itsenäisyyden puolustamiseenkin. Näihin tehtäviin me varttuvat lapset ja nuoret voimien karttuessa pääsimme mukaan.

Olemme kulkeneet rinnakkain iloissa ja suruissa. Lapsuuden huolettomien leikkivuosien jälkeen tuli äkkiä vastaan karu nuoruus. Se huipentui kohdallani 17-vuotiaana murtuneessa Summassa joukkueenjohtajamme karuun käskyyn: ”Pistimet päälle!” Armeijamme miespula oli niin ankara, että meitä 17-vuotiaita asevelvollisuutta suorittamattomia suojeluskuntapoikiakin tarvittiin harvenneiden aikamiesjoukkojen avuksi.

Kansamme tulevaisuudelle tärkeä Kansakouluasetus annettiin vuonna 1864. Vuonna 1898 annettu koulupiiriasetus levitti kansakouluja syrjäkyliinkin. Tuo asetus tuli kuin kohtalon tuomana vastavoimaksi seuraavana vuonna säädetylle Helmikuun manifestille, jolla Venäjän duumalle annettiin oikeus säätää Suomen perustuslain vastaisia lakeja. Tavoitteena oli maamme ja kansamme venäläistäminen. Koulupiiriasetus kulki vuoden manifestia edellä. Vain Raja-Karjalassa venäjänkieliset koulut lisääntyivät Venäjän ortodoksisen kirkon toimin niin, että oppivelvollisuuslakimme tullessa 1921 voimaan muutamissa rajaseudun kunnissa oli enemmän venäjän- kuin suomenkielisiä kouluja. Niissä toimivat opettajina Venäjän ortodoksisen kirkon papit ja munkit. Kirkon Pyhä Synodi toimi kenraalikuvernöörin käsikassarana. Oppivelvollisuuslaki korjasi kuitenkin nopeasti tilanteen.

Kansamme jakautui sisällissodaksi muuttuneessa vapaussodassamme kahtia. Se tapahtui uuden Neuvosto-Venäjän kansankomissaarin Stalinin yllytyksestä ja valheellisilla lupauksilla. Se oli tuon suuren ja pitkäaikaisen vainoajamme ensimmäinen isku kansallemme. Jatkoakin tuli: talvisota, jatkosota ja rauhan vuosien monivaiheinen kylmä sota.

Kahtia jakautuneen kansamme eheyttäjiksi tuli kolme tekijää: kansanopetus, sosiaaliolojen kehittyminen ja elinkeinoelämän monipuolistuminen.

Valkoisten ja punaisten kotien lapset istuivat samoissa kouluissa ja luokkahuoneissa yhteisten opettajien ohjauksessa opiskelemaan isänmaamme historiaa ja muita oppiaineita. Koulutoveruus yhteisine koulumatkoineen madalsi ja häivytti 1918 syntyneitä raja-aitoja. Vuoden 1898 piirijakoasetus levitti vähitellen kouluja ja vuoden 1921 oppivelvollisuuslaki vakiinnutti niiden toiminnan.

Sosiaalisen avustustoiminnan lisääntyminen antoi 1918 tappiolle jääneelle kansanosallekin uskoa paremmasta tulevaisuudesta yhteisessä itsenäisessä Suomessa, joka alkoi valaistua heidänkin isänmaakseen, täksi satavuotiaaksi yhteiseksi Suomeksi.

Oli mielenkiintoinen sattuma, että kansakoulujen piirijakoasetus, joka johti kyläkoulujen perustamiseen, annettiin vuotta aikaisemmin kuin Venäjän Helmikuun manifesti. Koulut olivat hiljaisia venäläistämisen vastarintapesäkkeitä.

Kansakoulu on näin toiminut paitsi kansamme yleisen valistustason kohottajana myös yhteiskunnallisena eheyttäjänä. Ne ovat olleet tärkeitä tapahtumia satavuotisessa Suomessamme.

Vuoteen 1972 voimassa ollut rinnakkaiskoulujärjestelmä kansa- ja oppikouluineen oli vielä jääne vanhalta säätyajalta, mutta 1970-luvun alussa voimaan tullut peruskoulujärjestelmä alkoi toteuttaa alueellista ja taloudellista tasa-arvoa kansamme lasten keskuudessa.

Kiitos satavuotias Suomemme!

Antti Henttonen

Vuosikokoukset

Syvälähteä ovat halkoneet monen sodan rintamalinjat

Syvälahdesta olivat muistamansa tulleet kertomaan Jouko ja Yrjö Mansikka, Paavo Ikkävalko (puhumassa), Veikko Byysing, Annikki ja Heikki Kataja.

Antrean Syvälahden kylä esittäytyi monen henkilön voimalla Antrea-Seuran vuosikokouksessa, joka pidettiin 9. syyskuuta Karjala-talolla. Helsingissä ja Uudellamaalla on paljon antrealaisia ja antrealisjuurisita, joiden toivotaan ottavan osaa seuran järjestämiin tilaisuuksiin ja mahdollisuuksien mukaan tulevan toimintaan.

Vuosikokous eteni jouhevasti eikä mullistavia muutoksia tehty. Seuran johtokunta oli esittänyt, että jäsenmaksua ei nyt höykytetä mihinkään suuntaan. Jäsenmaksu on ensi

Reijo jatkaa Antrea-Seuran puheenjohtajana

vuonna 40 euroa, joka sisältää sekä lehti- että jäsenmaksun Karjalan Liitolle. Liitto periikin ensi vuonna jo puolet tuosta summasta eli 20 euroa. Joten jos maksat liiton jäsenmaksun jonkin muun karjalaisyhdistyksen kautta, niin ilmoita ihmeessä siitä seuran jäsensihteerille Pirjo Tiippanalle. Hänelle olisi jäsenten hyvä toimittaa sähköpostiosoitteensa. Se keventäisi

Antrea-Seuran puheenjohtaja Reijo Martikainen esitteli vuoden aikana tapahtunutta seuran toimintaa ja valotti tulevia tekemisiä vuosikokoukseen osallistuneille.

sekä työtä että taloutta.

Facebook-ryhmän kautta käydään netissä vilkasta keskustelua ja vanhojen valokuvien tietoja kysellään ja jaetaan uutterasti. Ryhmä kasvaakin vilkkaasti koko ajan.

Vuoden toimintakertomusta läpi käytäessä seuran puheenjohtaja Reijo Martikainen tähdensi yhteistyötä muiden karjalaisseurojen kanssa. Yhteistyötä tulee tehdä myös Kamennogorskin kaupungin kanssa, jotta sujuva kanssakäyminen ja toiminta entisessä Antreassa sujuisi mutkitta. Tarvittaessa kaupungilta on saatu apua muun muassa keväisissä siivoustalkoissa raivaus- ja siivoustöiden pois viemiseen jne. Loppukesän kaupunkijuhlat kasvattavat myös yhteyksiä ja kunnioitusta puolin ja toisin.

- Meidät on otettu arvostavasti vastaan, puheenjohtaja totesi.

Tulevasta toiminnasta todettakoon, että Antrea-Seura järjestää Itsenäisyyspäivämatkan vieden Antrean sankarihaudalle 100-vuotisen Suomen kunniaksi havuseppeleen sekä tulet. Tulet viedään myös Ihanatalaan muistomerkillä. Samalla vastataan rautulaisten antamaan haasteeseen, jossa toivotaan, että jokaisella luovutetun Karjalan sankari- ja kenttähautausmaalla tehdään kunnia-käynti Itsenäisyyspäivänä.

Johtokunnan jäsenistössä ei tapahtunut muutoksia ja puheenjohtajana seuraa luotsaa ensi vuonnakin Reijo Martikainen. Toiminnantarkastajana pitkään toiminut Markku Talja jätti tehtävän nyt Janne Pulliselle. Jannella on tuntumaa seuraan silläkin, että hän kokoaa Mommilanjärven souteluun antrealaisten joukkueen.

Raakel Henttonen

Syvälahdessa järvi oli kylän sydän

Syvälähti-seuran yksi perustajajäsenistä ja ensimmäinen puheenjohtaja on ollut Veikko Byysing. Hän totesi entisen kotikylän esittelyn alkajaisiksi, että satunnaisten tapaamisten jälkeen seura päätettiin perustaa jo siksi, että ensiksi kylästä haluttiin tehdä kirja ja toiseksi filmi. Niitä syntyi sitten kaksi.

Antrean läntisimpään kylään, Syvälahteen, osaa ajaa, kun Viipurista parikymmentä kilometriä kuljettua Kaipolasta käännetään vasemmalle. Lähin keskus Syvälahdelle jos muillekin naapurikylille oli Kavantsaari.

Paavo Ikävalko esitteli kotikylänsä kertoen, miten kylässä toimi useita seuroja, suojeluskontajärjestö sekä työväenyhdistys, joka sekini oli saanut alkunsa Kavantsaarelta. Järvi oli kylän keskus, johon viettivät pelot. Ja järvi antoi kalaa. Pullisen Junu oli varsinainen ammattikalastaja. Maantie kulki harjulla järven sivuitse. Kalliot laskivat järveen, mutta niitä kutsuttiin vuoriksi. Keinumäellä keinahteli kaksikin keinaa.

Järven vedellä todettiin olevan parantavia vaikutuksia ja 1800-1900-lukujen vaihteessa kylässä toimikin kylpyhoitoja antava parantola.

Kun kylän entiset asukkaat tekivät ensimmäisen matkansa Syvälah-

teen, siellä toimi vielä tuolloin karjakolhoosi, joka likasi järven vettä. Sittemmin vesi on kirkastunut.

Maanviljelys oli pääelinkeino ja karjan tuotokset vietiin kolmen kilometrin päähän Kavantsaaren asemalle, missä oli maidon vastaanottoaika.

Vuonna 1937 kylässä oli 298 asukasta. Koululaisia oli 25 ja ensimmäisenä kouluna oli toiminut Lindqvistin huvila, joka tarjosi tilat kiertokoululle. Vuonna 1937 saatiin oma koulu, kaunis, valkea, rapattu.

- Jo 1909 valmistuneella työväentalolla pidettiin yhtä hyvin porvareitten tanssit, Ikävalko muistaa. Silti vuoden 1918 sodan linja kulki Syvälahdessa niin, että puolet kylästä oli punaisten hallussa, jolloin osa väestä oli evakuoitu Vuoksen toiselle puolelle. Etenkin kylän pohjoisosassa oli vuoroin valkoisten, vuoroin punaisten hallussa. Ikävalon tila oli Sunin tilan rajalla ja sodan jäljiltä puihin oli vielä jäänyt kuulia.

(Ilmari Kiannon laulussa riimiteläänkin: Hannilan harjuilla pommit ne paukkuu!

Raudussa shrapnellit räiskähtelee!

∴ Ahvola se ankarin!

Suninmäki sankarin!

Pullilankin punikit viel' rangaistaan!

∴∴-- (toim.)

Muisteluihin osallistuneet syvälahtelaiset kertoivatkin, miten punaisiin kuulunut isä toimi hevostiehenä ja

joutui Viipuriin vankileirille. Toinen kertoi, miten isä lähti ajamaan hevosta ja joutui myös vankileirille. Sitten joku kyläläisistä kävi hakemassa hänet pois ja antoi isoäidille ohjeet, miten vapautettua tulisi syöttää, ettei siinä vaiheessa henki lähtisi. Perheissä oli jopa kahteen leiriin jakautumista, mutta kun sota oli ohi, haluttiin sovinto tehdä ja yhdessä elämää jatkaa.

Viime sodissa rintamalinja kulki Kuparsaari-Syvälahti kylien kautta, mutta Syvälahti ei jäänyt sodan jälkeisiin. Viipurin kauppakoulu oli sodan aikaan evakuoitu kylän koululle ja osa oppilaista vuosina 1943-44 asuikin Syvälahden taloissa. Sen tunnit ajoittuivat varsinaisten kansakoulutuntien jälkeen. Veikko Byysing muistaa, miten joulujuhlaan valmistautuessa opettaja järjesti näytelmän, johon jokainen sai roolin. Veikko jäi viimeiseksi ja hänelle annettiin joulupukin rooli ehdolla, ettei hän puhu mitään. Koulun takana olleella Hildénin kentällä päästiin pyörimään vaikka piiriä.

Sota-ajan tuon ajan koululaiset muistavat vieläkin pelonsekaisena, sillä koko ajan pelättiin, että joku kylän miehistä kaatuu. Toisaalta pelättiin desantteja ja niitä oli nähtykin. Poikien leikkejä olivat panoksien räjäyttelyt ja kyllä sota-aikana pidettiin nurkkatansseja gramofonin soittaessa.

Muistot talteen

Muistot heräsivät eloon, kun puolen tusinaa syvälahtelaista oli tullut kertomaan niistä. Toisen muistama viritti toiset taas kertomaan lisää omia kokemiaan. Syvälahdesta on toki kirjoitettu kirja, mutta siihen eivät monetkaan vielä elävät tarinat ole mahtuneet. Kehotus tuli nytkin kirjoittaa esimerkiksi punaisten kohtaloista. Niitä Antreasta tunnetaan varsin vähän. Vuoksen Säätio kerää parhaillaan muistoja vanhalta jos uudeltakin kotiseudulta ja karjalaisuuden vaikutuksesta tänä päivänä.

MARKKU JUSELIUS OY

Metallista melkein mitä vain.

www.mjuseliusoy.com

Vanhempien ja isovanhempien kotiseutu kiehtoo

Sukututkimuskouluttaja Erkki Kiuru valotti sukututkimusta

Eija Virolainen

Martti Taljasta kunniapuheenjohtaja

Pitkän linjan siirtokarjalaisperinteen vaalija, Vuoksenranta-seura ry:n entinen puheenjohtaja ja Vuoksen Säätiön hallituksen puheenjohtaja Martti Talja kutsuttiin seuran kunniapuheenjohtajaksi Lamminmäen tiloilla pidetyssä seuran Perinnepäivässä ja vuosikokouksessa.

Talja näkee perinteen saavan jatkuvasti lisää tietoisuutta ja jatkosakin perinnetyö tulee olemaan tärkeässä roolissa. Varsinkin nuorten saamista mukaan siirtokarjalaistointintaan hän pitää tärkeänä.

Lahtelainen sukututkimuskouluttaja Erkki Kiuru on ollut aina kiin-

nostunut sukututkimuksesta. Osa kiinnostuksesta johtuu siitä, että isän, isovanhempien ja lukuisten sukulaisten juuret ovat nykyisen Venäjän puolella. Ensimmäiset salaa tehdyt vierailut jo 1980-luvulla ja sittemmin matkat 1990-luvulla ovat vain lisänneet kiinnostusta.

- Isäni kotiseutu on aina kiehtonut minua. 1980-luvun loppupuolella kävin ensimmäisen kerran isäni synnyinsijoilla. Ymmärrän hyvin, että sinne kaivataan edelleen, Kiuru arvelee.

Vuoksenrannassa vankka asutus jo 1500-luvulla

Erkki Kiuru on perehtynyt nykyisellään laajemmin Karjalan Kannaksen

ja Vuoksenrannan asutuksen tutkimukseen. Satojen ja tuhansien vuosien ajan alueella on ollut elämää ja esimerkiksi 1500-luvulla Vuoksenrannassa on ollut tuhansia asukkaita. 1600-lukujen sodat ja katovuodet tekivät suuren notkahduksen asukasmäärissä, mutta myöhemmin tilanne korjaantui. Maanviljely ja karjanhoito olivat tärkeimpinä elinkeinoja, mutta huonoja vuosia nekään eivät kauan kestäneet. Tiloja autioitui ja saatettiin muuttaa parempien viljelysmaiden äärelle. Vuoksenrannan Sintolan kylässä on ollut tutkimusten mukaan elämää jo 10 000 vuotta sitten.

- Te, keiden sukujuuret ovat Vuoksenrannan Korpilahden kylässä, voitte leikkiä ajatuksella, että yksi maailman tärkeimmistä verkkolöydöistä on mahdollisesti tehty teidän esi-isienne sinne jättämästä verkosta.

Sukututkimus tuo aina uutta

Kiuru toi esille, että sukututkimus ei katso ikää tai koulutustaustaa. Hänen mukaansa asioita penkoessa löytyy aivan varmasti jotain uutta. Kirkonkirjoista suuri osa on saavutettavissa internetistä, joka on helpottanut alaa harrastavia. Dna-tutkimus on tuonut oman ja luotettavan lisänsä ja genetiikka herättää kiinnostuksen lisäksi usein myös ihmetystä.

Seuran hallitus

Vuoksenranta-seuran hallitukseen valittiin erovuoroisen Olli Kuismen tilalle hänen tyttärensä Kati Kuisma. Liisa Röksä valittiin uudelleen. Uudeksi hallituksen jäseneksi valittiin jo vuoden verran sihteerin tehtäviä hoitanut Pirjo Virolainen-Kuisma. Muut jäsenet ovat Armi Marklund, Ossi Paappa, Pekka Kemppe, Esko Kiuru, Irja Niilahti, Matti Vanhanen, Eija Nurminen ja Jouni Serjomaa. Seuran puheenjohtajaksi valittiin jatkokaudelle Päivi Virolainen. Taloudenhoitajana toimii Antti Kuisma.

Miksi maailmassa soditaan – ketkä siitä hyötyvät

Miten rakennetaan parempaa maailmaa:

Onko virran mukana pakko vain jatkaa vaarallista ja älytöntä purjehdusta? Vauhti sokeuttaa. Päämääräkin unohtuu.

Haluammehan kaikki elää rauhassa, menestyä ja olla onnellisia. Miksi sitten maailmassa soditaan? Ketkä sodista hyötyvät?

Tämän kysymyksen äärelle soisin kansojen ja suurvaltojen johtajien joskus kokoontuvan.

Asialistalla siis vain tämä yksi, lähinnä osallistujalle itselleen esittämä MIKSI- kysymys!

Lapsellistako? Ehkä ei sittenkään. Lapsellisempaa on, kun nämä kansakuntien kaapin päälle kivunneet ja sinne valitutkin polvihousupojat leikkivät sotaleikkejään. Nuo varalliset ja mielettömät uhoamiset hoitavat ehkä heidän, suuruudenhulluuteen sairastuneitten, lahjakkaitten narsistipoikien omaa mieltä. Heidän pätemisentarpeensahan on rajatonta.

Narsistit ovat sotahistoriassa aina olleet vaarallisia. Valitettavasti heillä on hyviä johtajaominaisuuksia. He ovat puoleensavetäviä, lähes lumoavia.

Ja kaikki pienet pojathan ovat aina pitäneet ja pitävät edelleenkin sotaleikeikeistä. Lelutehtaat ovat tuon ominaisuuden tuotannossaan maksimaalisesti hyödyntäneet.

Välimatka auttaa onneksemme näkemään. Meillä Euroopassa, erityisesti Suomessa on osattu ja osataan nähdäkseni edelleenkin tehdä oikeita valintoja valtakunnan johtoon ja päättäjiksi. Sehän on maailmallakin huomattu! Ei ole liioiteltua sanoa, että on onni syntyä Suomeen. Meille melko vieraita ilmiöitä ovat joukkohysteria ja ylimitoitettu sodanpelko.

Vallanhaluiset ääriajattelijat ”putkiaivot” nähdään meillä aikamme kylähulluina. Toki tuon hulluuden leviäminen on ehkäistävä ja siihen on puuttettava. Huumori saattaa kuitenkin auttaa jopa poliittisia toimijoita näkemään realistiset uhkat. Niiden torjumiseen, hyvään kotouttamiseen ja rakentavaan rauhankasvatustyöhön voimat on suunnattava.

*Tunnustan asiantuntemattoman yltiöpositiivisuu-
teni, mutta suosittelen silti sitä lämpimästi, harkitusti ja yllätyksellisesti käytettäväksi neuvottelutilanteissa. Kasvatustyöni kimuranteissakin vastakkainasettelutilanteissa huumori antoi tuoretta näkökulmaa. Päästiin eipäs-juupas pattitilanteista tuoreille urille. Huumori riisui aseet. Aseettomuus on hyvä pohja ääriajattelijoittenkin yhteistyölle. Se olisi hyvä alku konkreettiselle ja tulokselliselle rauhantyöllekin.*

Iris Saloranta

sysmäläinen kirjailija, kuvataiteilija

Vuoksenranta-seura ry:n hallitus 2018

Puheenjohtaja **Päivi Virolainen**, Päijätsalontie 91, 19700 Sysmä, puh. 0400715933, paivi.virolainen(at)op.fi, Korpilahti.

Varapuheenjohtaja **Irja Niilahti**, Vuorenkyläntie 462, 19600 Hartola, puh. 0445829123, irja.niilahti(at)phnet.fi, Korpilahti.

Sihteeri **Pirjo Virolainen-Kuisma**, Töijensalontie 173, 19700 Sysmä, 0400605562, pirjo.virol@kolumbus.fi

Hallituksen muut jäsenet:

Pekka Kemppi, Kotirannantie 33, 19700 Sysmä, puh. 040 5887290, pekka.kemppi (at)phnet.fi, Karkeala

Esko Kiuru, Sibeliuksenkatu 11 A 7, 00250 Helsinki, puh. 050 5569135, esko.kiuru(at)elisanet.fi, Kaskiselkä

Kati Kuisma, Ansiontie 93, 19600 Hartola, kati.kuisma98(at)gmail.com, Sintola

Armi Marklund, Lallukankuja 1 A 7, 00920 Helsinki, puh. 040 7764094, armi.marklund (at)gmail.com, Sintola

Eija Virolainen-Nurminen, Vanhansillantie 250, 19370 Nuoramoinen, puh. 0403569655, nurmineneija(at)gmail.com, Oravankytö

Ossi Paappa, Kaurakedonmäki 15, 31520 Pitkäjärvi, puh. 050 5810099, Korpilahti

Liisa Röksä, Teuvonkuja 2 B 10, 19650 Joutsa, puh. 041 4510729, Härk'korpi

Jouni Serjomaa, Leppäkertuntie 7, 53650 Lappeenranta, puh. 040 3126252, jouni.serjomaa(at)evl.fi, Sintola

Matti Vanhanen, Suonpäänkuja 6, 01830 Lepsämä, matti.vanhanen(at)eduskunta.fi, Sintola

Taloudenhoitaja **Antti Kuisma**, Rantaharju 4 D 53, 02230 Espoo, 0400580840, antti.kuisma(at)iki.fi, Karkeala
Kunniapuheenjohtaja, puh.joht. Vuoksen Säätiö **Martti Talja**, Keijutie 1 B, 15700 Lahti, 0449775599, marttitapani1951(at)gmail.com, Kaskiselkä

Rantalan evakkoperhe lähtee kotimatalle Antreaan huhtikuussa 1942. Talon emäntä on kirjoittanut kuvan taakse: "Karjalaan, 2 1/2 vuotta asuimme yhdessä. Kaikki meni niin hyvin, kiitettävän hyvin." Kuvassa tytär Irja, äiti Minna Hannula, isä Väinöllä edessään Valto-poika, kyydissä Rantalan mamma, miniä Lempi sylissäan Tammelassa syntynyt Hilikka. Ajomies Vihtori Gyldén. Kuvan otti Rantalan tytär Aili.

Evakot ja isäntäväet kohtasivat Tammelassa

Raakel Henttonen

Ainutlaatuinen tilaisuus kokosi entiset evakot ja heidän isäntäväkensä Tammelan kunnantalolle maaliskuun toisena lauantaina. ”Muistojen iltapäivä” oli nimenä tapahtumalle, jossa kuuli ainutlaatuisia juttuja. Ja olisi varmasti kuullut vielä enemmänkin ellei iltapäivä olisi loppunut aivan kesken. Tässä tapahtumassa kohtasivat nimittäin talvisodan alta Antreasta evakuoidut Tammelaan päätyneet karjalaiset ja heitä vastaanottaneet paikkakunnan ihmiset.

Ajatuksen tällaisen tilaisuuden järjestämiseksi oli Karjalaisseurojen Etelä-Hämeen piirin puheenjohtaja Päivi Klemelälle heittänyt jo pari

vuotta sitten hausjärveläinen Esko Paajanen, joka on lähtöisin Antrean Noskualta. Suomen juhlavuosi sai Päivin, Tammelan vapaa-aikasihteerin, toteuttamaan hankkeen. Jotta jälkipolvi saisi tietää näistä tapahtumista, tilaisuus kuvattiin ja äänitettiin.

Pitkä junamatka vähin eväin

Muistojen iltapäivään tuli noin 70 henkeä, joten esittelykierros otti jo tovin. Kiitettävästi oli mukana ei vain karjalaisia, vaan myös vastaanottaneen osapuolen edustajia.

Tilaisuuden aluksi Antrean Pullilasta lähtenyt Veikko Partanen esitelti vanhaa kotikuntaa, mutta todella kiintoisa oli hänen kertomuksensa evakkomatka, joka alkoi 12. jou-

lukuuta 1939. Tieto Tammelasta matkan päänä oli tullut jo marraskuun lopussa, ainakin osalle väestä.

- Meidät oli koottu kuorma-autolla Kavantsaaren asemalle. Siellä meidät ahdettiin Viipurista lähteneeseen junaan, jossa oli 40 tavaravaunua.

- En ole löytänyt selvitystä, kuinka monelle hengelle nuo vaunut oli tarkoitettu, mutta saksalaisen tiedon mukaan, niihin katsottiin mahtuvan 17 sotilasta. Meitä oli 40 henkeä yhdessä vaunussa, Veikko kertoo. Koko kylä yritettiin ahtaa aina samaan vaunuun, mutta sehän ei onnistunut.

Noin suuren joukon mahdollistaminen kävi siten, että joka vaunuun oli seinille rakennettu lavitsat, jotka olivat osittain limittäin. Lavitsojen alla oli sen verran tilaa, että sinne mah-

Valto Hannula ja sisarensa Irja Kujala olivat tuoneet tähän tapaamiseen ainutlaatuisen valokuvan, joka näkyy viereisellä sivulla.

Valton ja Irjan juttusilla kävi moni kyselemässä tietoja vanhoista kuvista ja ihmisistä.

tuivat matkustajien myyskät ja pienet pojat. Niiden nyssäköiden välissä ja lämmössä 6-vuotias Veikkokin teki matkaa ja tarkkaili ympäristöä.

Juna pysähtyi joka asemalla, viimeiseksi tuli Koljolan asema. Ennen matkaan lähtöä oli annettu ohje, että ruokaa piti olla kolmeksi päiväksi ja vaihtovaatetta sen mukaan. Samassa junassa matkusti myös Antrean kunnalliskodin väki.

- Ruokaa oli surkean vähän eikä mitenkään tasan, mutta kyläläi-

set jakoivat eineen keskenään. Matka kulki Kurkijoen Elisenvaaraan-Savonlinnaan-Jyväskylään-Haapamäelle-Tampereelle-Turun radalle-Humpilaan. Toki lyhyempikin reitti olisi ollut olemassa, mutta näin päästiin turvallisemmin perille, Veikko kertoo.

Toinen kertoja muisti miten tuo juna ajeli edestakaisin. Osa lapsista oli siellä ”yläritsillä”, ja hänkin oli niin väsynyt, että nukkui tiiliskivi päänsä alla.

Humppilasta matka jatkui kapearaiteisella rautatiellä Forssaan. Tuon pienen junan muistivat vielä monet. Se oli tavaravaunuahdingon jälkeen kuin leikkijuna, jossa oli oikeat pehmeät penkitkin.

Evakot siirrettiin Forssassa ensin suojeluskuntatalolle ja sieltä alkoivat kuljetukset perheittäin eri kouluille, joiden toiminta oli keskeytetty. Kouluilta väkeä jaettiin sitten eri puolille pitäjää taloihin ja erilaisiin tiloihin. Antrean kunnalliskoti majaili Kauk-

Yleisö kuunteli hievahtamatta tammelalaisten muistamia ajalta, kun evakot tulivat. Vanhimmat muistelijat olivat lapsia siihen aikaan.

järven koululla.

Mutta niin kävi kuin Veikko Lavin laulussa. Keillä oli eniten lapsia, heilläkin äidin mukana kuusi, kuten janakkalalainen Tuomas Kurki kertoi, he saivat jäädä viimeiseksi odottamaan valintaa. Ja kuin laulun mukaan, tuollakin junamatkalla monilla asemilla lotat jakoivat nälkäisille kauravelliä.

Karjalaisia oli maaliskuun viimeinen päivä 1940 tässä lounaishämäläisessä pitäjässä yli 5000 ja kotieläimiä noin 2000. Tilanahtaus oli niin huutava, että jo huhtikuussa evakoita alettiin siirtää naapuripitäjiin, lähinnä Lopelle ja Renkoon.

Mutta niin olivat antrealaiset toimeliaita, että he käynnistivät jo huhtikuussa 1940 sekä kunnallisen että seurakunnallisen toiminnan. Asuihan pitäjässä vielä vuoden lopussa 3389 henkeä siirtoväkeä.

Kiitokset sijasta ja suojasta

Riihimäeltä tullut Pertti Jaakonsaari kertoi perheensä lähteneen Antrean Häklilästä ja tulleen Tammelaan Portaankylään. Hän antoi vieläkin kiitokset hyvästä pidosta. Seitsolasta lähtenyt Seitsosten perhe asui Letkun kylässä, monet muistivat Susikkaan tai Lunkaan kylän asuinpaikakseen. Jotkut muistivat 11-henkisen Linnan perheen tulleen evakkoon kahdella komealla hevosella. Keskitalossa heille järjestyi sijaa yhteen huoneeseen. Kun Lauri-pojalle tarjottiin piepoa, niin syömättä se jäi. Ikävalon Paavo muisti, että kun kerran Linna oli sukunimenä, niin pojat rakensivat viisikerroksisen lumilinnan. Pienelle Paavo-pojalle oli elämän järkytys, kun Tammelassa odotetun joulukirkon jälkeen pidettiin sankarihautajaiset. Pentti Simola tiesi kertoa, että Tammelan sankarihaudassa lepää 16 antrealaista nuorta.

Tuomas Kurjen tytär Venla luki tilaisuudessa isänsä maanmainion pakinan tuosta evakkoajasta ”Järin surkeeta”, missä esille tulivat juuri erilaiset murre- ja elintapojen ilmiöt. Mutta järin oli surkeeta, kun talon isäntä radiosta kuuli rauhan ehdot.

Evakkotalossa isännän ollessa rintamalla, pääsi 9-vuotias Tuomas

talon toisen hevosen ajajaksi. Niin hyvin hän sen teki, että setä teetti nuorelle ajurille tämän omilla mitoilla puvun.

Moni paikalle tullut tammelalainen kertoi äitinsä olevan Antreasta. Kun miehet pääsivät rintamalta, syntyi lämpimiä suhteita, jotka johtivat uusien perheiden perustamiseen.

Paljon oli juttuja ja tarinoita. Jos oli outo karjalaisille uusi asuinpaikka ja ahtaat tilat, niin oli se outoa vastaanottajillekin. Eräs rouva oli todennut entiselle evakolleen, että hänestä silloin pienenä tyttönä vieraan, runsaslukuisen väen tulo oli ihan kauheata. Silti, kun oli tutuiksi tultu, syntyi elämännmittaisia ystävyyssuhteita, joita ylläpidettiin loppuun asti joulukorttien avulla. Veikko Kuisma Janakkalasta kertoi jopa, miten evakoperhe vieraili heillä sotien välillä Karjalassa!

Viimeinen tervehdys

Tammelan Pappilankylästä kotoisin oleva Valto Hannula ja sisarensa Irja Kujala kertoivat mitä kiintoisimman tarinan. Irja oli tuolloin 7-vuotias ja Valto 3-vuotias. Heidän kotiinsa oli majoittunut Antrean Kuukaupilta nahkuri Erkki Rantalan perhe. Tämä oli jo vanha ja hänen kanssaan tulivat poika Toivo ja tämän vaimo Lempi Rantala (Kotiseutumme Ant-

rea -kirja, sivut 308-309). Erkki oli jo tullessaan sairas ja joulun jälkeen hän kuoli. Hannulan sisarukset muistavat, miten heidän äitinsä ja pappi hakivat vainajalle arkun. Se pidettiin talon pienessä kylmässä ja pimeässä eteisessä. Ihmiset olivat kerääntyneet avonaisen arkun ympärille, kun ovi yhtäkkiä tempaistiin auki. Eteiseen syöksähti oopperalaulaja Hanna Granfelt. Hän oli tullut isoisänsä, Tammelan kirkkoherra Granfeltin perheen luo pakoon Helsingin pommituksia. Hannulan pappi oli ollut pappilassa renkinä ja yhteyksiä oli syntynyt sitä kautta. Mutta yhteyksiä oli myös siksi, että Hanna Granfeltillä oli Kuukaupilla ollut kesähuvila aivan Rantalan naapurissa. Hanna oli suksinut Hannulaan järven yli jäätietä pitkin. Siinä pienessä, pimeässä eteisessä hän lauloi viimeisen tervehdyksen vanhalle Karjalan naapurilleen lounaisessa Hämeessä Tammelassa.

Toisetkin voisivat

Kuten Päivi Klemelä totesi, olisi suotavaa, että muissakin pitäjissä toteutettaisiin vastaavanlaisia tapahtumia. Missä evakkoja on otettu vastaan ja missä elämä on jatkunut paikallisen ja siirtoväen kesken, muisteltaisiin niin kauan voidaan. Että jälkipolvi tietäisi.

Tilaisuuden järjestäjä, Tammelan vapaa-aikasihteeri Päivi Klemelä, jakoi halukaille Karjalan Liiton kunniakirjoja, joita toivotaan annettavaksi evakoperheiden isäntäväelle.

Päivin äidin isä, vaija, oli kotoisin Sintolan kylästä. Taustalla kuuntelee Marja Raijas.

Elämäni ensimmäinen evakkomatka vei Antreasta Tammelaan

Talvisota alkoi marraskuun viimeisenä päivänä 1939. Sota ja sen yllättävä alkaminen oli 12-vuotiaan koulupojan elämässä ihmeellistä ja jännittävää aikaa. Kuitenkin YH:n aika 6.10.1939 alkaen oli jo totuttelemissa tulevia tapahtumia varten. Suojeluskuntalaisten ja reserviläisten saapuminen lähes jokaisen kodin majoitukseen ja kansakoulun opetuksen päätyminen Ratalahdessa, rikkoi-ivat rauhaa rakastavien kylien, Kuukaupin ja Rupolan, normaalin syksyisen elämän rytmin.

Sotatoimia oli käyty ainoastaan 1,5 viikkoa, kun evakkomatka lähti tuli täydellisenä yllätyksenä. Tiedot eri rintamilta kertoivat vain menestyksellisistä puolustustaisteluista ylivoimaista vihollista vastaan. Tosin venäläisten ilmapommitusten jyminä ja IT-tykkien pauke kuuluivat aika ajoin Viipurista ja Antrean asemasaudulta. Ollassa vietettiin 11.12.1939 etukammarissa perheen parissa rauhallista sota-ajan talvi-iltaa. Tuvan puoli ja sen läheinen kammari olivat sotilaiden majoituksessa. Yläsaunan edustalla höyräsi kenttäkeittiö aamusta iltaan sotilaiden muonituksen ylläpitäjänä. Isä oli tullut Sirkka-hevoson kanssa illaksi kotiin suojeluskuntatehtävistä kirkolta ja tuonut päivän postin, Uuden Suomen, Karjalan ja kerran kuukaudessa ilmestyvän Hakkapeliitta-kuvalehden, jota toimitti suojeluskuntajärjestö. Jokainen meistä uteliaina tutki viime uutisia eri rintamilta lehtien välityksellä. Istuin lattialla ja selailin Hakkapeliitaa, mikä sisälsi jännittäviä kuvasarjoja käymässä olevasta sodasta.

Nopea lähtö

Yhtäkkiä oveen koputettiin. Sisään astui virkapuvussa konstaapeli Jussi Siltanen Antrean kirkolta. Hän kertoi meille virallisen sanoman: Kuukaupin ja Rupolan kyläläiset kokoontuvat huomonaamulla kello

7 Kuukaupille Ollan ja Rupolan tiehaaraan. Sieltä on linja-autokuljetus Hannilan rautatieasemalle ja edelleen junalla Tammelan pitäjään. Tämä määräys koskee ainoastaan vanhuk- sia, naisia ja lapsia. Mukaan saa ottaa evästä ja matkatavaraa, mitä käsissä pystyy kantamaan. Tulevana yönä ei varmaan kylien taloissa ehditty nukkumaan.

Meillä tehtiin nopeasti päätös, että äiti lähtee viemään Eskoa, 16-vuotias, ja minua, 12-vuotias, Tammelaan. Isäni ja siskoni jäävät edelleen kotiin. Tämän lisäksi äidin hoivattaviksi tulivat Miikkulaisen Martti ja Marin iäkäs äiti, joka oli oljamissa (kylässä) tyttärensä luona. Hän oli tullut Vuoksenniskalta, läheltä Virasojan rautatieasemaa. Etukäteen sovittiin, että Kiurun mummo eli Marin äiti jätetään junasta Virasojalla. Hänen poikansa oli VR:n palveluksessa mainitulla asemalla ja asui perheineen aseman läheisyydessä. Koska matkatavaraa sai ottaa rajoitetusti mukaan, olisivat selkäreput olleet tarpeen, mutta käytettävissä olivat ainoastaan lasten koululaukut. Kun hätä on suuri, on apu lähellä. Isä oli kesällä ostanut pakan sään kestävästä tuulikan- gasta moottoriveneen talvisäilytystä varten. Eräs ystävällinen sotilas tarjoutui ompelemaan tästä kangaserästä selkäreppuja. Singer-ompelukone surisi kuumana koko yön, tuloksena tarvittava määrä kotitekoisia reppuja. Minä sain kannettavakseni sisareni pienen koululaukun, jonka lastasin täyteen ”tupakkapuun” suuria omenia. Nimi oli meidän lasten keksimä, koska ne omenat olivat vielä syksyllä hyvin happamia. Mutta nyt matkalla omenat tekivät kauppansa, koska olivat jo alkutalven aikana ehtineet aittaa kypsyä.

Seuraavana aamuna, tiistaina 12.12.1939 aamuhämärissä Miikkulaisen Matti Sirkka-hevosta ohjastan ajoi meidät hyvissä ajoin kylälle Linnan mökin kohdalle, missä kylil-

tä tuleva tie ja Viipurin valtatie yhtyivät. Hevoset vuoronperään jättivät ”evakkorekensä” kokoontumispaikalle. Meitä oli kasassa nyt kahden kylän väkeä, vanhuk- sia ja lapsia sekä naisväkeä heidän huoltajinaan. Muutama vanhempi mahtui sisälle Linnan mökkiin. Siinä odoteltaessa linja- autoja, sai Lamminpään Saara lievän sydänkohtauksen. Äiti juoksi kiireen vilkkaa takaisin kotiin soittamaan kunnanlääkäri Väinö Puraselle. Hetken kuluttua lääkäri saapui paikalle omalla autollaan ja antoi sairaalle sydäntä rauhoittavia lääkkeitä. Lähties- sään autolla takaisin kirkolle, hän toivotti kaikille Jumalan siunausta.

Vihdoin autot tulivat ja pääsimme onnellisesti joulukuun lumista tietä pitkin Viskarin kylän kautta Hannilan rautatieasemalle. Asemarakennus oli niin pieni, etteivät läheskään kaikki mahtuneet sisälle, vaan värjöttelimme pienessä pakkasessa odotellessamme evakkojuna. – Tulihan se juna viimein. Oli pitkä letka umpinaisia ”härkävaunuja”, tavaran ja eläinten kuljetusta varten. Kun juna hiljensi vauhtia pysähtyäkseen, kiireisimmät alkoivat hyppiä vaunun oviin roikkumaan. Laurilan Ilmari, Ilmari Ikonen, Hannilasta, kulki asemalaiturilla valvojana ja hihkui: ”Ei paniikkia, ei paniikkia!” Nuo sanat jäivät 12-kesäisen pojan korviin soimaan, enhän näet silloin ymmärtänyt mitä paniikki tarkoitti.

Junan pysähtyttyä lähtijät kiskoivat itse vaunun ovet auki ja niin kömmimme sisälle kylmään vaunuun. Vaunun molemmissa päädyissä oli kaksikerroksiset makuulaverit, keskiosa eli molemmin puoleisten ovien kohta oli avonaista tilaa. Tähän keskelle oli sijoitettu kamiina savutorvineen ja kasa halkoja. Jokainen valitsi oman paikkansa laverilta. Me majoituimme vasemmalle puolelle ylälaverille. Minä vietin aikaani ulkoseinän vieressä, joka oli nurkasta jäähuurteen peitossa. Joku naisis-

ta teki tulen kamiinaan ja niin alkoi vähitellen kodikas lämpö levitä vauunun sisälle.

Lastauksen jälkeen juna lähti verkkaisesti liikkeelle. Ensimmäinen pysähdys oli Antrean asemalla, siellä seisoi tuntikausia, ei tosin aseman kohdalla, vaan ratapihalla Imatralle päin. Tirkistelimme vauunun oven raosta kaihomielin aseman päädyssä olevaa kylttiä, Antrea. Nimi tuntui liian tutulta. Mikä olisi seuraava pysähdyspaikka, siitä ei ollut tietoa. Heräsin joskus aamuyöllä. Äiti yritti Virasojan asemalla sinnikkäästi oven raosta kertoa jollekin rautatieläiselle mukana olevasta asemamies Kiurun vanhasta äidistä ja aikomuksesta jättää hänet nyt pois junasta. Kovista etsinnöistä huolimatta mummon poikaa ei aamuyön tunneilla löytynyt ja niin Kiurun mummo seurasi meitä äidin uskollisen huolenpidon alla Tammelaan saakka.

Elämä vauunssamme oli liiankin kotoisaa. Ihmisiä oli 30-40, kamiina hehkui tulikumana ja puutäydennystä saimme asemilta. Meillä oli vauunssa kaksi peltiämpäriä. Toinen niistä oli juomavettä varten ja äiti täydensi sitä parhaansa mukaan asemilta. Vaikeutena oli, että juna pysähtyi säännöllisesti ratapihalle, kauas asemalta. Joskus hän yksin juoksi ämpäri kädessä pitkin ratapihaa saadakseen vesitäydennystä. Usein ystävälliset rautatieläiset hoitivat täydennyksen. Toinen ämpäri toimi vessana. Siihen laskettiin isot ja pienet tarpeet vuoron perään. Äiti hoiteli ämpäriin tyhjentämisen pysähdyspaikoilla ja välillä hän joutui tyhjentämään sen junan liikkeessä ovesta radan viereen.

Ruokailu oli aluksi omavaraista, syötiin omia eväitä. Kun pääsimme Savon radalle, ruokatilanne helpotui. Lotat olivat kenttäreittiöissä valmistaneet kauravelliä, sitä taivaan mannaa, niin kuin Evakon laulusa sanotaan. Keiton lisäksi saimme vielä voileipiä. Ruokailupaikat olivat suurimmillaan pysähdysasemilla. Savon murre tuntui ihmeelliseltä, samoin monet matkan varrella vilahdelleet paikannimet: Elisenvaara, Kallistahti, Rantasalmi, Lievestuore, Humppila, puhumattakaan viimeisestä asemasta, joka oli Forssa.

Elämä vauunssa oli kuin pientä teatteria. Monen iäkkään mummon ja vajajan ajatusmaailma vähän sekoili niissä ympyröissä. He pyörivät välillä tulisen kamiinan ympärillä etsien milloin mitään eivätkä huomanneet, kun takin lieve alkoi savuta kamiinan tulikumassa pellissä. Tirkkosen Juho ja Oiva asustelivat meitä vastakkaisella puolella olevalla ylälaverilla. Juho aika-ajoin veti vyöllä roikkuvasta tupesta puukon ja iski sen kovalla voimalla vauunun seinään. Hän näet oli olevinaan lähitaistelussa ja tappoi puukollaan ryssiä.

Sotilasjunat olivat pitkiä ja saivat aina etuoikeuden ennen evakkojunaa. Kun ilmavaara uhkasi, alkoivat veturin pillit katkonaisen vihellyksen. Silloin junamme ajettiin kauas asemalta metsän keskelle ilmasuojaan. Onneksi emme kokeneet yhtään lentopommitusta. Matkaa olimme tehneet lähes viikon, kun saavuimme melkein päätepisteeseen, Humppilan asemalle. Asemarakennus oli vähän suurempi kuin Hannilassa, mutta evakot viettivät seuraavan yön kuin sillit suolassa aseman penkeillä ja lattialla.

Liikenne ulko-ovessa puolin ja toisin oli vilkasta. Milloin oven avasivat rautatieläiset, milloin evakot. Lattialla torkkuessa tuli piristävä pakkasilma suoraan ovesta kasvoille. Yön aikana oli Tirkkosen Juho lähtenyt ovesta ”seikkailemaan” ja jäi pimeässä ratapihalla junan alle menettäen heti henkensä.

Outoa murretta

Seuraavan aamupäivän aikana meidät siirrettiin Humppila-Jokioinen-Forssa kapearaitaisen rautatien pieneen vauunihin. Noin tunnin matkan jälkeen saavuimme Forssan kauppaan, jossa meidät siirrettiin autoil-la Kerhotalolle. Vietettyämme yön siellä lottien hoidossa, jatkoimme aamulla linja-autolla matkaa Tammelan pitäjän Myllykylän kansakoululle. Luokkahuoneen lattialle oli levitetty olkia pehmusteeksi ja uunit antoivat kodikasta lämpöä. Muistaakseni vietimme siellä pari-kolme päivää. Tammelan lotilla oli kenttäreittiö pihalla ja muonitus toimi hyvin. Viimein tuli evakoille siirto oikeaan evakkokotiin. Myllykylän ja naapurikylien

isännät saapuivat hevosilla ja sieltä luokkahuoneen lattialta valitsi kukin omat evakkonsa kotiin vietäviksi. Muonituslotta Liisa Koivula tarjosi meille kotiaan asunnoksi, ja niin hänen isänsä Evert Koivula saapui hevosellaan meitä noutamaan. Miikkulaisen Martti, Kiurun mummo ja Pohjanpään Tyynen perhe sijoitettiin Koivulan piharakennukseen, joka toimi pakaritupana (leipomahuoneena). Koivula oli nykyaikainen ja siisti maanviljelystila. Isäntä Evert oli leskimies ja hänellä oli lapsia Liisa, Maija ja Mikko. Saimme heiltä yhden huoneen käyttöömme. Ruokailimme yhdessä talonväen kanssa ja äitini avusti tyttöjä ruoanlaitossa. Koulu-pojan silmin suurin ihme oli pirtin (tuvan) katossa roikkuvat reikäleivät. Ne kuivuivat siellä miltei kivikoviksi. Syönnin aikana sieltä otettiin tarpeen mukaan rinkuloita ja paloitettiin pöytään pienempinä osina.

Evert rakasti hevosia, joita hänellä oli pari. Hänen ”silmäteränsä” nimi oli tamma Pilkku, jonka karva kiilsi, sillä harjattiin vähintään kaksi kertaa päivässä. Se oli hyvässä kunnossa, koska se sai kaura-annoksensa joka päivä. Isännän kiintymystä hevosiin kuvaa hyvin tapaus, kun Tammelan kappalainen saapui Koivulaan pitämään hartaustilaisuutta. Evert oli vierastaan vastassa talon rappusilla. Kyseltiin tavanomaiset kuulumiset. Silloin isäntä tokaisi papille: ”Lähretääns perkkele tallille katsomaan meitin Pilkkua.”

Tammelan murre oli vastakohta Antrean murteelle. Puhuminen muistutti enemmän laulamista.

Seuraavat murre-sanat ovat jääneet mieleeni: piahto = navetta, tap-pura = puimakone, viruttaa = pestä. Ensimmäinen evakkojoulu vietettiin Koivulassa; isä ja sisko olivat Antreassa. Samoin maaliskuun 13. päivän raskaan rauhan sanoman kuulimme Tammelassa.

Toinen evakkomatka

Ensimmäinen evakkomatkamme kulki rautateillä reittiä Hannila-Antrea-Imatra-Virasoja-Simpele-Elisenvaara-Savonlinna-Kallistahti-Rantasalmi-Pieksämäki-Lieves-tuore-Haapamäki-Tampere-Toijala-

Nuoren pojan evakkomatka

Pirjo Tiippana

Sota syttyi 30.11.1939. Antrean Sokkalassa 14-vuotiaan Erkki Tiippanan perheessä ei uskottu, että vihollinen pääsisi lähelle. Suomen puolustusvoimiin uskottiin vahvasti. Kuitenkin jo muutaman päivän päästä tulivat ensimmäiset evakot Kivennavalta. Rintamalinjat olivat tulleet niin lähelle, että oli ollut pakko lähteä. Erkin kotiin tuli perhe lehmineen. Lehvät eivät mahtuneet navettaan, joten ne sijoitettiin riiheen.

Varsin pian lähdettiin itsekin. Vuoksenrannassa ja Antreassa oli sovittu yhteisestä evakuointijärjestelmästä, jolla naiset ja lapset toimitettiin pois sotatoiminta-alueelta. Erkin tati Aura Kiuru tuli Vuoksenrannasta kolmevuotiaan poikansa Tuomon kanssa ennen evakkoon lähtöä. Erkin äiti yllytti sitten poikansa lähtemään tätinsä mukaan sanoen, ”ettet täällä ole joka päivä suojeluskunnan juoksupoikana”.

Täysi linja-auto vei naiset ja lapset Koljolan asemalle, josta nousuttiin junaan. Erkki oli vanhin lapsista. Meillä ei ollut eväitä pitkälle matkalle, toteaa Erkki ja sanoo aina muistavansa, miten joskus Hämeenlinnan jälkeen häntä pyydettiin kirjoittamaan kaikkien matkustajien nimet ja osoitteet ylös. ”En minä, minä katson Hämeen maisemia”, oli vastaus.

Junalla tultiin Forssaan, josta heidät vietiin Portaan kansakoululle. Sieltä heidät jaettiin taloihin. Aura, Tuomo ja Erkki sijoitettiin Syrjälän taloon, joka sijaitsi noin kilometrin päässä Portaan keskustasta. Syrjäläs-

sä annettiin sali majoitukseen. Varoja eikä eväitä ollut, mutta kauppaostoksia varten saatiin kunnasta lappu. Määrä oli mitoitettu pääluvun mukaan ja sallitut ostokset oli määritelty erityisellä listalla. Ruoka valmistettiin itse.

Erkki leikki ja urheili Portaan poikien kanssa. Ainoa säännöllinen työtehtävä oli kauppareissuista huolehtiminen, sillä tati ei voinut jättää pientä poikaansa yksin.

Muistikuvat Syrjälästä kertovat kiikkutuolissa istuneesta isännästä, ahkerasta emännästä ja helluntalaisesta rengistä, joka koetti saada väkeä kokouksiin. Syrjälässä oltiin aina maaliskuuhun asti. Erkki muistaa hetken, jolloin isäntä kertoi hänelle sodan päättyneen, rauhan tulleen ja ”sinäkin pääset takaisin kotiin”. Erkki purskahti itkuun ja sanoi, ettei me enää sinne päästä.

Erkki muistaa elävästi hetken, kun isä ja äiti saapuivat. Hän oli Portaan poikien kanssa laskemassa mäkeä, kun huomasi tutun hevosen kääntyvän tieltä Syrjälään. ”Isä tulee”, hän huusi ja hiihti kiireesti talolle.

Evakkotielle lähdettäessä kotiväki oli joutunut tappamaan lehvät teuraaksi. Mukana oli kaksi hevosta, mutta toinen jätettiin Toijalaan yhteistalliin, toinen, Leija, kulki mukana. Sillä lähdettiin Lopelle, kun yksi huone Syrjälässä kävi pian ahtaaksi. Siellä ensimmäinen yö vietettiin talossa, jonka emännän sanonta jäi mieleen: ”Ensin vietiin miehet, sitten hevoset, sitten piikkilangat ja nyt tuli vielä evakot.”

Lopella jatkettiin Topenon kylään. Maalaistalossa, jossa oli haa-

kuun alussa 1940, kun suomalaiset joukot vetäytyivät VKT-linjalle, Viipuri-Kuparsaari-Taipale.

Kesäkuun 2. päivänä 1940 siirtyi perheemme Tammelasta Karjalan kaupuu mielessään alueluovutuksen jäljelle jääneen Karjalan rajamaiden rippeille Saimaan rannalle Lappeen pitäjän Muukkolan kylään, Muukon Urheiluseuran viihtyisälle talolle.

Tämä oli elämäni ensimmäinen evakkomatka, mutta se ei jäänyt viimeiseksi. Toisen evakkomatkan tein talvisodan aikana helmikuussa 1940 rautateitse Antrean Kalalammin asemalta Forssaan ja edelleen Tammelan Koivulaan.

Helsingissä 13.9.2000
Heikki Kekki

Erkki Tiippanan evakkotaival keskeytyi, kun hän meni vapaaehtoisena armeijaan. Kuva on otettu kesäkuussa 1943 aliupseerikoulussa.

voittunut sotilas, olivat kaikki ystävällisiä. Hevonen myytiin siihen taloon – hankala sitä olisi ollut pitää. Kun aikanaan päästiin takaisin Antrean, Erkin isä kävi ostamassa oman hevosen takaisin. Isäntä oli tuumanut, että emmehän me näin tätä kaupaa sopineet, mutta oli kuitenkin purkanut kaupan ja siten Leijakin pääsi kotiin – vähäksi aikaa.

Evakkovuosien aikana perheellä ehti olla asuinpaikkoja Tammelassa, Lopella, Rengossa, Janakkalassa, Jämijärvellä ja Hämeenlinnassa, kunnes viimein asetuttiin Hausjärvelle. Kaikkialla Erkki ei päätoimisesti asunut, koska oli rintamapalveluksessa.

Evakkopaikkoja hän muistelee lämpimästi. Minkäänlaista ongelmaa ei kanssakäymisessä ollut koko evakkoaikana. Suuri muutto meni odotettua paremmin.

Sukuseuroja

Sukuseuran hyväksi pitkään ahkeroinneille jaettiin sukujuhlissa Kuparisten sukuviirit ja ruusut. Ne saivat sukuseuran taloudenhoitajana alusta asti toiminut Leena Autio, samoin sihteerinä tietoja kirjannut Anja Keinänen, laadukkaiden matkakuva-kirjojen tekijä Pekka Seppälä, seuran matkojen aktiivinen ikuistaja kamerallaan Kirsti Suonsyrjä, sukuseuran hovikuvaaja ja sukutaulujen sähköisen arkiston ylläpitäjä Eino Autio sekä sukuseuran hallituksen pitkäaikainen jäsen Liisa Kajander. Puheenjohtaja Ossi Kuparinen ja kunniajäsen Teuvo I. Kuparinen hoitivat kunnianosoitukset.

Ossi Kuparinen jatkaa Kuparisten sukuseuran puheenjohtajana

Varhaisimmat tiedot Kuparisten esisistä sijoittuvat maantieteellisesti Saimaan – Laatokan väliselle alueelle. Ensimmäiset merkinnät ovat Antreasta, Jääskestä ja Äyräpäältä, mutta seuraavalla vuosisadalla eli 1600-luvulla, Kuparisia alkoi siirtyä edelleen kaakkoon. Matka kävi Vuoksea pitkin Suvannon seuduille ja edelleen Laatokan rannoille, sittemmin Sakkolana tunnetulle alueelle. Näin kertoo Kuparisten sukuseuran nettisivu su-

vun alkuvaiheista. Siirtymisten syinä olivat tietenkin sodat ja uudet rajat. Ja kai sitä leivän perästäkin lähdettiin. Kupariset eivät olleet ainoastaan maanviljelijöitä, vaan myös kauppa-miehiä.

Tänä päivänä Kupariset asuvat eri puolilla Suomea ja maamme rajojen ulkopuolellakin ja ammattikirjo on runsas. Kuparisten sukuseura kokoontuu kolmen vuoden välein ja tällä kertaa syyskuun ensimmäise-

nä sunnuntaina tapaamispaikkana oli historian havinaa henkivä Riihimäen upseerikerho.

Uusista Kuparisista halutaan tietoa

Kupariset ovat aikaansaavaa väkeä. Vaikka sukuseura käy vasta 18:tta toiminnan vuotta, seuralla on jo kolme suvun historiasta ja jäsenistä ker-

Upseerikerhon ravintola oli valmistanut sukuseuralle herkullisen buffet-lounaan. Pöytää kohti kertyi äkkiä väkeä jonoksi asti.

tovaa kirjaa, runsaasti oheistuotteita ja joka vuosi matkaan lähdetään, milloin Karjalaan, milloin Baltiaan. Viime vuonna retkeläiset kiersivät Laatokan ja kuluneena kesänä matkakohteena oli kaunis Saarenmaa. Nämä kaikki toiminnot kokoavat eri puolilla asuvia suvun jäseniä yhteen.

Sukuseuraa on johtanut viime vuodet ja johtaa seuraavtkin kolme vuotta Ossi Kuparinen Akaasta. Pitkään johtotehtävissä toiminut Veli-Pekka Kuparinen siirtyi nyt hallituksen jäseneksi ja hänen tilalleen varapuheenjohtajaksi valittiin Reijo Kuparinen. Muut hallituksen jäsenet nyt alkaneella kaudella ovat Anja Keinänen, Leena Tuomisto, Teuvo Kuparinen ja paikastaan luopuneen Liisa Kajanderin tilalla Jorma Kuparinen Helsingistä.

Sukukokouksen aluksi ev. evp Veli-Pekka Kuparinen esitteli kokouspaikan ja kerhotalon historiaa. Onhan hän aiemmin toiminut Riihimäen Viestirykmentin komentajana. Tämäkin varuskunta-alue on rakennettu Venäjän vallan aikana ja punatiiliset, komeat rakennukset antavat sille historiallisen leimansa. Miten rakennuksille käynee jatkossa, sillä valtion Senaatti-kiinteistöyhtiö on myymässä niitä.

Nykyisin seurassa on 188 jäsentä ja sihteeri Anja Keinänen kertoi vuoden aikana tulleen kahdeksan uutta jäsentä. Erityistä huolta kannetaan siitä, että suvun uusista jäsenistä saataisiin tietoja. Eino Autio kokoaa ne digitaaliseen muotoon ja kun niitä saadaan tarpeeksi, on mahdollista tehdä uusi sukukirja. Tietoja voi antaa kenelle tahansa hallituksen jäsenelle ja niitä voi lähettää myös netin kautta sukuseuran sivujen välityksellä.

Sihteeri kerää jäseniltä myös sähköpostiosoitteita, mikä keventäisi lähetettävän postin määrää.

Jäsenmaksu nostettiin nyt 20 euroon, mikä ei ole paljoa, ja yli 80-vuotiaat on vapautettu jäsenmaksusta.

Uusista kesämatkakohteista otetaan kernaasti vinkkejä, mutta ensi suven retki on jo selvillä. Kesäkuun 5. päivä matkataan Terijoelle ja edelleen Kronstadtin. Kylpylästä on jo varattu majoituspaikat.

Elina Kuparinen, klarinetti, ja Mika Karjalainen, piano, esittivät sukujuhlissa Chopinin ja Beethovenin musiikkia. Mika hoiti myös juhlassa yhteislaulujen säestyksen. Elinalla on edessään jännittävä vuosi vaihtopilaana Japanissa.

Sotakamreeri Veijo Rintakoski esitti koskettavasti Yrjö Jylhän Kiirastulikokoelman runoja.

Niin se vain on, kuten puheenjohtaja Ossi Kuparinen kiitospuheessaan kiteytti: jokainen ikäpolvi löytää Karjalansa omalla tavallaan.

Herkistävä sukujuhla

Sukukokousta seurasi sukujuhla, jonka alkajaisiksi syötiin upseerinkerhon ravintolan valmistama herkullinen ateria Karjalan vaakuna -kakuineen.

Tervehdyspuheen piti seuran kunniajäsen Teuvo I. Kuparinen. Sotakamreeri Veijo Rintakoski esitti vaikuttavasti Yrjö Jylhän talvisodan aikaisen Kiirastuli-kokoelman runoja, joita taustoittivat vaikuttavat ku-

vat.

Musiikillisen annin toivat Elina Karjalainen, klarinetti, Juho Nissi, sello sekä Mika Karjalainen, piano.

Sukujuhlapäivä oli alkanut jumalanpalveluksella Riihimäen kirkossa sekä seppeleen laskulla Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä.

Raakel Henttonen

Jantusten syyskostit Heinolassa

Seija Halme

Puheenjohtaja Seija Halme ja varapuheenjohtaja Martti Talja vastaanottivat Toiminta-aktiivisuuskilpailussa sukuseuralle myönnetyn kunniakirjan Karjalan Liiton liittokokouksessa keväällä 2017.

Jantusen sukuseura kokoontui syyskosteihin ja vuosikokoukseen syyskuisena lauantaina 9.9. Heinolan vesitorniin.

Kokousväki saapui paikalle hyvissä ajoin vesitornin kahvioon, josta aukenivat loistavat näkymät yli kaupungin. Lounastimme ja vaihdoimme kuulumisia ennen kokousta. Heleä puheensorina todisti, että karjalaisia oli koolla. Meitä oli paikalla seuran yli 200 jäsenestä vain kolmekymmentä, mutta kokous oli hyvin aktiivinen ja keskustelevala.

Vuosikokouksessa esillä olivat sääntömääräiset asiat. Puheenjohtajana jatkaa Seija Halme, ja myös hallitus jatkaa entisessä kokoonpanossaan: erovuorossa olleet Ahti Jantunen, Marita Leppälä, Tuuli Leskinen, Rauno Vanhanen ja Joonas Vanhatalo valittiin uudelleen. Muut hallituksen jäsenet ovat Matti Jantunen, Paula Pöysti, Tiina Raspoija, Markku Talja ja Martti Talja. Seuran talous on kunnossa. Toiminnantarkastajana jatkaa Sirkka Talja ja varalalla Riitta Jantunen.

Vilkkain keskustelu käytiin ensi vuoden toimintasuunnitelmasta. Marita Leppälän ja Tiina Raspoijan työryhmä valmistelee lähinnä lapsille suunnattavan ”iltatarinakirjan” toimittamista sekä paperisena että digitaalisena versiona. Martti Taljan ja Joonas Vanhatalon työryhmä valmistelee vanhojen kotitalojen paikannustietojen ja vanhojen ja nykyisten karttapohjien ja GPS-paikannustietotekniikan yhdistämisellä toteutettavaa ”kivijalkamatkailijan mobiilisovellusta”. Siinä yksi geokätköilyn muoto – Löydä juuresi Karjalasta! Kolmas työryhmä valmistelee suvun digitaalisen valokuva-albumin toteuttamista. Valokuvilla täydennetään vuonna 2012 julkaistua sukukirjaa ja aineistosta on suunnitteilla myös paperinen valokuva-albumi, joka toimisi samalla lyhyenä sukuhistoriana kiireiselle lukijalle.

Kokousväki ehdotti kesällä 2016 toteutetun sukumatkan uusimista: tuolloin kohteena ollut Konevitsan luostari jäi näkemättä Laatokalla vallinneen myrskyn vuoksi. Tuleva matka on kolmipäiväinen ja siihen sisältyy luonnollisesti käynti Vuoksenrannan Kaskiselässä, jossa on mahdollisuus vierailu oman suvun kotipihoilla ja kivijaloilla. Matkan yhteydessä järjestetään myös ensi vuoden vuosikokous.

Kokouksesta jäi jälleen vahva tunne siitä, että sukuyhteys on merkittävä voimavara tänäkin päivänä.

Henttöset Naantalissa

Henttosten sukuseurala on virallisissa kokoontumisissa välivuosi. Silti haluttiin nähdä toisiamme ja kokoonnuttiin Naantaliin. Tapaamisessa viihdyttiin ja visioitiin tulevia. Kaiken kruunasi vierailu Kultarannan puutarhassa, joka on kerrassaan upea. Presidenttipari oli kotona, mutta yhteistä kävelyretkeä meillä ei ollut. Kuva: Helena Ryyänen

Ruposten suvun tutkimus jatkuu

Pertti Ruponen

Ruposet kokoontuivat Lopella Pikku-Punelian rannalla sateisena elokuun päivänä 6.8. Osallistuimme ensin messuun Lopen kirkossa jossa saarnasi lähetyspastori Juha Ijäs (äiti: Kirsti Ijäs o.s. Ruponen, Räisälä, Alhotoja). Juha saarnasi ja kertoi päivän tekstistä. Hän työskentelee lähetystyöntekijänä Suomen Lähetysseurassa ja kertoi kokemuksistaan Taiwanilla sekä mitä lähetysseura tekee siellä. Liturgina toiminut Lopen kappalainen Ilkka Juote toivotti Ruposten sukuseuran ja Lopen päivän osanottajat tervetulleiksi kirkkoon. Messun jälkeen Ruposet kokoontuivat Karjala jääneiden esivanhempien muistomerkillä, jolle laskettiin kukat ja Jorma Ruponen Lopelta puhui. Sen jälkeen siirryttiin Marskin Majalle Pikku-Punelian rantaan, jonne sodan aikana oli tuotu Lieksanjärveltä Mannerheimille lahjoitettu metsästy- ja kalastusmaja.

Suku oli kutsuttu ravintolarakennuksen viereen tuotuun juhlatelttaan. Vaikka oli erityisen sateinen päivä sukua oli paikalla yli 70 henkeä. Nuorimmat olivat reilun vuoden vanha lapsenlapseni Enni sekä Aino 4 v. ja Elviira 11 v. Sisaruksistani meitä oli paikalla viisi, joista kolmella oli puoliset mukana.

Majan Herrojen Marskin Majan sunnuntailounas oli maittava. Sukutapaamista jatkettiin vuosikokouksella. Sen aluksi laulettiin johtokunnan jäsenelle Markus Haavistolle onnittelelaulu, sillä hän oli viikolla täyttänyt 50 vuotta (Markus on Räisälän haaraa). Puheenjohtaja Pasi Ruponen Sysmästä avasi kokouksen ja toivotti suvun tervetulleeksi juhlaan. Pasiin suku on myös Räisälän Hytilahdesta. Sihteerinä jatkaa Vilho Ruponen Lahdesta. Johtokunnan jäsenet valittiin uudelleen. Toiminnantarkastajiksi valittiin Tauno Haavisto ja Hannele Kauppi. Seuran uudeksi postitussihteeriksi valittiin Pinja Hentunen, o.s. Ruponen, Helsingistä. Jäsenrekisterinhoitajaksi valittiin Vilho Ruponen. Jäsenmaksu pidettiin samana eli 25 euronä. Seuraava sukujuhla on kah-

Sukujuhlan nuorin osanottaja Enni mummonsa Helme Ruposen sylissä.

Sukujuhlan osanottajia.

Sami Ruponen Helsingistä (vas.) luovutti sukuseuran johtajuuden Sysmästä tulleelle Pasi Ruposelle.

den vuoden päästä Hyvinkäällä. Sukututkija Terhi Nallinmaa-Luoto on jatkanut sukututkimusta. Hän oli paikalla ja kartoitti puheenvuorossaan mitä asioita on tutkittu ja minkälaisia haasteita uudet henkilöstörekisterilait tuovat sukututkimukselle. Juhlaa jatkettiin Karjalaisten laululla ja Elviira Lehtosen laulaessa ”Minun Suomeeni”. Kotimatkalle lähdettiin edelleen sateisessa säässä.

Ollan Heikki Kekki 90 vuotta

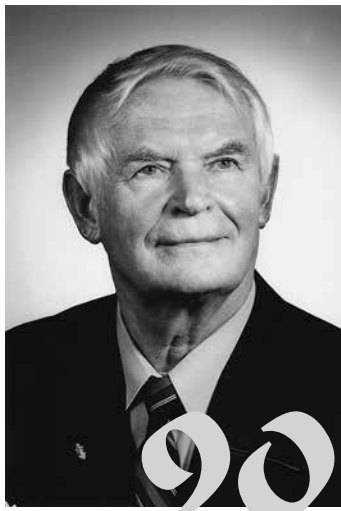
Antrean pitäjän Kuukaupin kylän Ollan talossa syntyi Heikki Mikko Kekki 3.9.1927 vanhempiensa, Mikko ja Elina Kekin, o.s. Tauru, kolmantena lapsena.

Oppikoulun Heikki aloitti Imatralla. Siihen aikaan myös lauantait olivat koulupäiviä, ja junamatka Imatralta pitkä, mutta joka viikonlopuksi piti kotiin päästä, vaikka aika jäikin hyvin lyhyeksi. Koulunkäynnin keskeytti talvisota ja sitä seurannut evakkomatka kauas pois kotoa. Takaisinvaltauksen jälkeen palasi koko perhe Ollaan. Kotona vietetty aika oli kuitenkin kovin lyhyt, sillä jatkosota syttyi. Heinäkuun 1944 lopusta alkaen 16-vuotias Heikki toimi 1736 IS-komppaniassa vartiointi- ja desanttien etsintätehtävissä. Sodan jaloista oli kuitenkin poistuttava ja koti jätettävä. Heikki lähti Antreasta muun komppanian kanssa 21.9.1944, samana päivänä, kun Antrea luovutettiin viholliselle. Evakkomatkan päänä oli aluksi Hämeenlinna. Myöhemmin uudeksi asuinpaikaksi vakiintui Lopen pitäjän Launosten kylä.

Monet koulun ja asuinpaikan vaihtamiset saivat koulunkäyntihalut katoamaan. Muuta oli keksittävä. Heikki lähtikin maatalousharjoittelijaksi ensin Tanskaan ja sen jälkeen Etelä-Saksaan, missä yhteydessä hän matkusti läpi sodan runteleman Saksan. Suomessa työtä löytyi lopulta kuitenkin Hankkijasta, ja myöhemmin hän siirtyi Autonovon palvelukseen. Tähän työhön kuuluivat monet, monet työmatkat Italiaan aikana, jolloin matkustelu Euroopan laidasta laitaan ei vielä ollut yleistä. Edettyään Autonovossa osastopäälliköksi Heikki jäi eläkkeelle.

Vuonna 1956 Heikki avioitui Raili Paajasen kanssa. Lapsia syntyi kaksi: Kari ja Jaana, lapsenlapsia kuusi. Nyt on jo pojantyttärenpoikiakin kaksi.

Kaipuu kotiseudulle ei ole jättänyt Heikkiä kos-

kaan. Hän onnistui järjestämään matkan Kuukaupille jo ennen kuin se oli laillista. Murhe oli suuri, kun hän näki, ettei jäljellä ollut mitään. Kun kotiseutumatkat vihdoin tulivat mahdollisiksi, Heikki oli joka vuosi mukana, monena vuotena useammankin kerran. Hän on osallistunut aktiivisesti hautausmaan kunnostustalkoisiin ynnä muuhun Antrea-Seuran toimintaan entisellä kotiseudulla. Heikki sai myös koko perheensä innostumaan näistä matkoista. Luovutettu kotiseutu tuli näin tutuksi niin lapsille kuin lapsenlapsillekin. Ystävyys kotipaikan nykyisen asujan Sergein kanssa on solmittu, ja vierailuja tehty puolin ja toisin. Sergein rakentaman talon seinällä on kuva Ollasta muistuttamassa

entisistä asukkaista.

Antrea-Seuran toimintaan Heikki on osallistunut aktiivisesti. Hän oli myös mukana perustamassa äitinsä Elinan suvun Taurun sukuseuraa ja on ollut innokkaasti mukana seuran toiminnassa, aluksi varapuheenjohtajana. Nyt hän on sukuseuran kunniajäsen. Tähänkin toimintaan hän sai osallistumaan myös lapset ja lastenlapset.

Heikki on ollut myös IS-komppaniansa vuosittaisissa tapaamisissa. Nykyisellä asuinpaikallaan Etelä-Haagassa hän oli tänä vuonna pyynnöstä laskemassa seppelettä veteraanipäivänä.

Kesämökille Pääjärvelle koko suurperhe kokoontuu kesäisin viettämään aikaa yhdessä. Siellä lapsenlapsetkin ovat oppineet pyytämään, perkaamaan ja savustamaan kalat. Yhdessä vietetään juhannusta kokon äärellä Suomen lipun hulmutessa, ja koko perheelle tulee tutuksi vaijan lapsuusaika Kuukaupilla Ollassa. Tutuksi on käynyt myös menetetyn kotitalon ympäristö vuolaana virtaavan Vuoksen rannalla.

*Pirkko Lehtimäki-Jaldin
(kirjoittaja on Heikki Kekin kummityttö ja
Heikki on myös kirjoittajan eno)*

Antrealaisten kirkkopyhä 2018

Antrealaisten seuraava kirkkopyhä on 15.4.2018 Riihimäellä Kappelikirkolla, Kolehmaisenkatu 26. Tilaisuus alkaa klo 13.00 messulla, jonka jälkeen seurakunta tarjoaa kahvit, ja sitten jatketaan Kappelikirkossa.

Kirkkopyhän aiheena on Antrean seurakunnan sodassa selvinnyt esineistö. Niistä pitää luennon Riihimäen seurakunnan aiempi kirkkoherra Kalervo Hutunen.

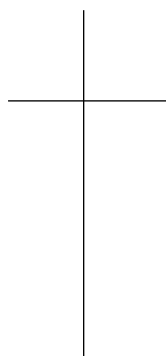
Nähtävänä ovat Kappelikirkossa uuden kodin saanut Antrean seurakunnan alttaritaulu, messukasukat, ehtooliskalusto ja kynttilälajalat.

Kynttilälajalat oli lahjoittanut Viipurilainen talonomistaja Hulda Holmstén, joka vietti kesiään Kaikuniemessä Rupolan kylän Ratalahden rannassa. Hän lahjoitti myös kynttilälajalat Kaukolan kirkkoon. Hän avioitui myöhemmin Kaukolan rovastin Kaarlo Edvard Forssin kanssa.

Pertti Ruponen

In memoriam

Vuoden aikana
edesmenneitä
antrealaisia ja
vuoksen-
rantalaisia

Lehdessä julkaistaan
vuoden aikana edes-
menneiden
antrealaisten ja vuoksen-
rantalaisten sekä heidän
lähiomaistensa nimiä.

Mukana ovat tiedot niistä
henkilöistä, joiden kuolemasta
toimitus on saanut tiedon joko
lehdistä tai omaisten tai
ystävien ilmoittamana.

Aili Aleksandra Pesonen s. Viskari	* 2.7.1919 † 6.11.2015	Antreassa Viskarilla Helsingissä
Reino Johannes Ikävalko	* 20.3.1926 † 2.1.2016	Antreassa Syvälahdessa Helsingissä
Pauli Veikko Virolainen	* 9.1.1940 † 23.7.2016	Kurikassa Lahdessa
Heimo Juhani Pyyhtiä	* 28.7.1941 † 12.8.2016	Lahdessa (Antrea, Kuparsaari) Hollolassa
Seppo Pietari Suni	* 30.5.1929 † 6.10.2016	Antreassa Henttolassa Janakkalassa
Antti Kalevi Olkinuora	* 19.5.1932 † 12.10.2016	Antreassa Riihimäellä
Raili Elina Tuokko s. Pokkinen	* 13.4.1932 † 14.10.2016	Antreassa Riihimäellä
Tauno Kalevi Virolainen	* 12.2.1952 † 23.10.2016	Luhangassa (Vuoksen- ranta, Pöyryniemi) Virroilla
Eila Sainio s. Suikkari	* 30.5.1927 † 29.10.2016	Antreassa Hämeenlinnassa
Mirjam Kekki	* 20.4.1924 † 7.11.2016	Antreassa Salo-Kekkilässä Janakkalassa
Eila Elli Haapalahti s. Kuparinen	* 23.6.1927 † 25.11.2016	Antreassa Meskalassa Riihimäellä
Helka Marjatta Kemppi	* 25.7.1936 † 25.11.2016	Antreassa Helsingissä
Yrjö Olavi Kukkonen	* 15.3.1924 † 1.12.2016	Antreassa Hämeenlinnassa
Maija Peltola s. Jukka	* 3.7.1935 † 6.12.2016	Antreassa Hämeenlinnassa
Yrjö Antero Ruponen	* 9.9.1941 † 12.12.2016	Kurikassa Lahdessa
Sakari Kalervo Vuorimaa	* 8.5.1928 † 17.12.2016	Asikkalassa Lahdessa
Kauko Kalevi Peltonen	* 30.6.1938 † 25.12.2016	Vuoksenrannassa Sysmässä
Anna Katri Rajamäki s. Suni	* 17.5.1920 † 28.12.2016	Antreassa Janakkalassa
Oiva Johannes Ruponen	* 30.8.1927 † 13.1.2017	Antreassa Lappeenrannassa

Erkki Kalevi Vepsä	* 26.11.1927 † 16.1.2017	Antreassa Kuparsaassa Riihimäellä
Eila Vappu Vanhanen	* 20.5.1927 † 19.1.2017	Vuoksenrannassa Hollolassa
Irma Aune Huhtinen s. Talja	* 30.9.1932 † 19.1.2017	Antreassa Hämeenlinnassa
Esko Toivo Juhani Henttonen	* 31.1.1950 † 26.1.2017	(Antrea, Kaukola) Riihimäellä
Maija Leena Pöysti	* 25.12.1929 † 4.2.2017	Vuoksenrannassa Sintolassa Someroilla
Aili Anna-Liisa Vepsä s. Arminen	* 14.7.1938 † 6.2.2017	Antreassa Riihimäellä
Toivo Linna	* 3.1.1923 † 14.2.2017	Antreassa Kekinniessä Hämeenlinnassa
Reino Uolevi Johannes Jaatinen	* 25.6.1925 † 15.2.2017	Antreassa Helsingissä
Eino Tapani Jantunen	* 12.7.1943 † 20.2.2017	Vuoksenrannassa Asikkalassa
Raili Katri Mirjam Halinen	* 27.4.1937 † 22.2.2017	Antreassa Janakkalassa
Antti Armas Edvard Jantunen	* 19.10.1930 † 25.2.2017	Vuoksenrannassa Janakkalassa
Eero Israel Ensio Heikkilä	* 23.4.1938 † 25.2.2017	Rengossa Säkylässä
Jussi Sokka	* 26.4.1939 † x.2.2017	Antreassa Henttolassa
Helmi Alina Suikkari s. Saarinen	* 10.8.1926 † 1.3.2017	Janakkalassa Janakkalassa
Maila Annikki Tonteri	* 26.12.1925 † 12.3.2017	Antreassa Riihimäellä
Kirsti Marjatta Sokka-Louhimies	* 28.1.1931 † 20.3.2017	Antreassa Helsingissä
Hilkka Kyllikki Ruponen s. Tervala	* 11.8.1932 † 23.3.2017	Hollolassa Lahdessa
Raimo Jaakko Kalevi Ollikainen	* 23.12.1944 † 6.4.2017	Ikaalisissa (Antrea, Ollikkala) Helsingissä
Oiva Näveri	* 21.12.1944 † 22.4.2017	Ähtärissä Helsingissä
Antti Emil Pullinen	* 16.5.1925 † 23.4.2017	Antreassa Hyvinkäällä

Kirsti Inkeri Tuomola	* 19.3.1922 † 6.5.2017	Antreassa Kangasalla
Hilja Kallio s. Ravantti	* 4.3.1916 † 13.6.2017	Antreassa Hyvinkäällä
Kauko Tapani Partanen	* 8.4.1929 † 21.6.2017	Antreassa Somerolla
Aulis Kalevi Suokas	* 27.9.1942 † 29.6.2017	Antreassa Hyvinkäällä
Onni Juhani Tuovinen	* 4.6.1936 † 7.7.2017	Antreassa Riihimäellä
Eino Heino Vaari	* 5.11.1923 † 17.7.2017	Vuoksenrannassa Luhangassa
Juha Pentti Sakari Seitsonen	* 25.11.1947 † 20.7.2017	Helsingissä Hyvinkäällä
Helena Tonteri	* 13.4.1930 † 21.7.2017	Vuoksenrannassa Helsingissä
Teuvo Kalevi Jaatinen	* 19.9.1929 † 22.7.2017	Antreassa Lopella
Irma Selma Saario	* 9.7.1933 † 30.7.2017	Vuoksenrannassa Sintolassa Hämeenlinnassa
Kaija Marja Liisa Tamminen s. Paajanen	* 16.1.1943 † 10.8.2017	Antreassa Nastolassa
Impi Ester Paappa s. Ikävalko	* 7.6.1922 † 16.8.2017	Vuoksenrannassa Korpilahdella Somerolla
Eila Mustonen s. Juvonen	* 5.12.1927 † 27.8.2017	Äyräpäässä Vuosalmella (Vuoksenranta, Kaskiselkä) Asikkalassa
Martti Pellervo Seitsonen	* 23.7.1925 † 5.9.2017	Antreassa Hannilassa Riihimäellä
Hilkka Annikki Hallenberg s. Rantalainen	* 23.6.1929 † 25.9.2017	Antreassa Sokkalassa Hattulassa
Pertti Aulis Vuohela	* 14.11.1935 † 2.10.2017	Antreassa Hämeenlinnassa
Sirkka Maria Niemelä	* 2.8.1933 † 5.10.2017	Antreassa Asikkalassa
Yrjö Tuure Virolainen	* 1.12.1932 † 12.10.2017	Vuoksenrannassa Sysmässä
Pentti Tauru	* 4.5.1931 † 2017	Antreassa Taurulla

In memoriam

Iloisen, tarmokkaan kulttuuripersoonan taival on päättynyt

Syksyn synkimmän aikaan näki päivänvalon yksi valoistimmista ja positiivisimmista ihmisistä jonka olen tuntenut, pikku Hilikka, Mansikan Hilikka. Koti johon hän syntyi oli vasta muotoutumassa, äiti kävi kutomaopissa ja isä autokoulua Viipurissa. Koti oli ensin Antrean Pullilassa, sitten keskustassa, ihan oma talo kirkkomaata vastapäätä. Isä rakennutti kuorma-auton perustalle linja-auton ja sai liikennöintioikeudet ensin Viipuriin ja myöhemmin myös Imatralle. Äiti avasi kahvilan Viipuriin menijöille ja sunnuntaisin kirkolle kaukaa tulleille, jotka poikkesivat odottelemaan jumalanpalveluksen alkua. Myös takahuoneessa tehtiin töitä, siellä kudottiin kutomakoneella ja kutomaoppilaita oli useita.

Hilkankin apua tarvittiin, nopsajalkainen tyttönen oli juuri sopiva apu välillä vilkkaassakin kahvilassa. Niinpä kotiväki oli pahoillaan, kun koulun loputtua Hilikka suuntasikin töihin pankkiin. Antrean perustettiin säästöpankki ja Hilikka oli siinä töissä alusta asti. Kun kävi selväksi, että Antrea oli sodan takia jätettävä, hän valitsi kotipaikaksi Sulkavan siksi, että se oli mahdollisimman lähellä Antreaa. Hän toimi siellä pankkineitinä vuosina 1940-1942 ja sen jälkeen Juvalla 1942-1946. Sotavuosina hän jatkoi ilmailvalvontalottana toimimista töiden jälkeen. Lottatoiminnan hän oli aloittanut jo 1937 Antreassa, missä hän oli ollut mm. kirjaamassa hevosia, jotka otettiin sotahevosiksi. Eläinten kanssa toimiminen oli tuttua touhua, kun aluksi Antrean eläinlääkärin vastaanottoa oli pidetty heillä kotona. Heillä kun oli puhelin ja eläinlääkäri kävi vain silloin tällöin.

Hilkan almanakassa lukee, että viimeiset maantiedonkokeet ovat 22.5.39. Elokuun 8. päivän kohdalla lukee: Sota alkoi kotona ja Kannaksella.

Antrealaiset evakuoitiin Tammelaan ja sinne muutettiin myös säästöpankki ja liitettiin paikalliseen säästöpankkiin. Hilikka palasi Sulkavalle ja auttoi antrealaisia heidän matkalla yöpyessään hänen luonaan. "Muistan aina 13.3.1940 radiosta kuullessani rauhan ehdot. Oli

*Hilikka Jantunen
o.s. Mansikka
18.11.1919 - 8.1.2017*

kirkas, aurinkoinen talvipäivä, hanki hohti. Katsoin järvelle, rauha on tullut, mutta Antrea jää rajan taa. Purskahdin itkuun ja luulin, ettei sen loppua tule."

Päivät menivät pankissa ja illat ilmailvalvontatehtävissä, kun lomalla ollut Oiva Jantunen astui Hilkan elämään. 1945 heidät vihittiin Juvan komeassa kirkossa. 1947 Oiva sai varastonhoitajan paikan Suonenjoelta osuuskaupasta ja sinne pieni perhe muutti. Hilikka sai paikan säästöpankista. Hän oli siihen mennessä käynyt joitakin kursseja Säästöpankkiopistossa.

Suonenjoella oli koko joukko eläviä evakkoja eripuolilta Karjalaa sijoitettuna kylmille tiloilleen, mutta yhtä pidettiin tiiviisti. Siellä syntyivät monet ystävyysuhteet, jotka jatkuivat siitä huolimatta missä päin sittemmin asuttiin.

Vuonna 1955 Oiva haki ja pääsi opiskelemaan Taideteolliseen ilta-kouluun Helsinkiin. Vuoden kuluttua Hilikka muutti perässä. Tuossa vaiheessa perheessä oli jo kaksi tyttäreltä, Marja-Leena ja Hele. Hilikka hakeutui Helsingin Suomalaiseen Säästöpankkiin ja toimi sen keskustan konttoreissa lähinnä kassana, ja sitten pääkonttorilla pääkassana. Sieltä hän pääsi aloittamaan Kallioon uutta konttoria ystävänsä Tuulikki Lindbohmin kanssa. Se vaati kovasti töitä, he kulkivat koko Kallion läpi ovelta ovelle ja pian Kallion konttori oli pankin suurin sivukonttori.

Sieltä Hilikka napattiin Suomalaisen Säästöpankin Käpylän konttoriin, ensin konttorinjohtajaksi, sitten lopulta pankinjohtajaksi, mistä toimesta hän jäi eläkkeelle 1980-luvulla. Hilikalle yllätyksenä monet hänen asiakkaansa seurasivat häntä syrjäiseen Käpylään. Hän jatkoi Kallion mallin mukaan asiakkaiden hankkimista henkilökohtaisesti tapaamalla ja kahvituksia järjestämällä. Kohta konttori oli toiseksi suurin sivukonttori Kallion jälkeen.

Käpylään alettiin rakentaa Karjalataloa mikä oli myös Hilkan sydäntä lähellä. Hän kertoi, että monet kerrot talon rakentamisen jatkaminen oli kiinni siitä saako lisää lainaa, ja ainahan sitä järjestyi.

Työn ohessa Hilikka ehti moniin harrastuksiin. Hän oli aikoinaan näytellyt, toiminut voimisteluseuroissa asuinpaikkakunnillaan ja laulanut kuoroissa. Suonenjoella hän aloitti kutomisen ja kutoikin napakoita pellava-

Osmo oli aktiivinen osallistuja

Tuotepäällikkö Osmo Antti Virolainen kuoli pitkäaikaiseen sairauteen Kärkölässä 1. maaliskuuta 2016. Hän oli kuollessaan 76-vuotias, syntynyt 25. syyskuuta 1939 Vuoksenrannassa.

Osmo kävi keskikoulun Kannaksen yhteislyseossa ja valmistui merkonomiksi Lahden Kauppaoppilaitoksesta. Hän työskenteli Ruotsissa Göteborgissa Volvon autotehtaalla vuonna 1963 ja tavaratalo Grandissa vuosina 1964-65. Palattuaan Suomeen Osmo työskenteli hankintapäällikkönä Rakennusliike Unto Kivisellä Lahdessa vuosina 1965-1980 ja kylmävarastojen ja -laitteiden tuotepäällikkönä Pentti Porkka Oy:ssä Hollolassa vuodesta 1981 eläkkeelle jäämisensä asti.

Osmo oli talvi- ja jatkosodan lapsia. Hänen isänsä oli ehtinyt kuolla Karjalassa vain kuukautta ennen Osmo syntymää. Tämän vuoksi Osmon taival talvi- ja jatkosodan melskeissä kulki evakossa Hilja-äidin ja Kyösti-veljen kanssa talvisodan alettua ensin Kurikkaan ja sitten Rautalamille.

Jatkosodan evakkopaikka oli taas

kankaita ja räsymattoja. Hilkan nuorempi tytär oli kehitysvammainen. Vuonna 1957 perustettiin Helsingin Kehitysvammautuki 57, jonka perustajajäsen Hilkkakin oli, ja yhdistys toimii tänäkin päivänä.

Yleensä aina kun Hilikka kävi kokouksissa, siellä tarjottiin Hilkan paistamia erinomaisia karjalanpiirakoita. Niitä saivat myös lukematomat ryhmät joihin hän kuului: Antrea-Seuran naistoimikunta, Antrean nuorisoseura (joka lakkautettiin ylikäisenä joskus 1980-luvulla), eiköhän nuorisoseuralaisten keski-ikä ollut tuolloin vähintään tuo sama luku...

Säästöpankit lakkautettiin Hilkan jo jäätyä eläkkeelle, mutta tuoreita piirakoita saivat pankin Ikinuo-

Osmo Antti
Virolainen
25.9.1939 - 1.3.2016

Pohjanmaan eli Töysä, josta Osmo äitinsä ja veljensä kanssa siirtyi vuonna 1946 ensin Mäntyharjulle ja sitten Orimattilaan. Sieltä Hilja osti itselleen ja pojilleen talon.

Karjalaisen perheen veri veti kuitenkin jälleen maanviljelyksen pariin. Tämän vuoksi Hilja poikineen osti Kärkölästä maatilan, jonka isännäksi tuli Kyösti, jota koulunkäyntinsä ohessa maanviljelystöissä avusti tietyksi myös Osmo.

Osmolle harrastuksia oli eittämättä kirjallisuus, matkailu ja vieraiden kielten varsinkin Viron kielien opiskelu. Osmon kirjakokoelmiin kuului muun muassa vuosittain julkaistava Mitä-Missä-Milloin kirjasarja kokonaisuudessaan aina kirjan julkaisemisvuodesta 1952 alkaen. Harvalla henkilöllä on kokoelmiaan vastaavaa sarjaa.

Osmo oli mukana myös lähes jokaisella Vuoksenrantaan järjestettävällä Karjalan kotiseutumatkalla Kyöstin ja Osmon kotitalon rauniot

ret-seura, joka koostui Suomalaisen Säästöpankin eläköityneistä.

Kun Hilikka pääsi eläkkeelle, oli hänen äitinsä jäänyt jo yksin ja huonokuntoisena tarvitsi apua. Se tiesi muuttoa Harvialaan, Hämeenlinnaan. Siellä oli karjalaisten kaarti jo valmiina olemassa, mutta Mansikan suvun Hilikka keräsi yhteen serkkunsa Aino Kekin kanssa. Uuden asuinpaikan Martat ja diakoniatyö toivat lisää sisältöä elämään, ja myös uusia paikallisia ystäviä.

Kulttuurista tulvi ovista ja ikkunoista; Hilikka oli mukana myös synnyttämässä sitä. Antreasta tehtiin julkaisu jos toinenkin.

Hän oli toiminut Antrea-Seuran rahastonhoitajana ja tarkisti tilejä useissa yhtymissä.

sijaitsevat aivan maailman vanhimman verkkolöytöpaikan tuntumassa.

Osmon osallistui myös mielellään erilaisten yhdistysten toimintaan. Hän kuului useita vuosia muun muassa Kärkölään karjalaseuran hallitukseen. Hän toimi myös pitkään, aina sairastumiseensa asti, Keskustapuolueen Kärkölään osaston sihteerinä. Osmo nähtiin lähes aina osallistujana Vuoksenrannan pitäjäseuran ja sukuseura Vuoksenrannan Virolaiset ry:n tilaisuuksissa.

Kun olimme veljeni Jyrkin kanssa lähes samanikäiset kuin Kyösti ja Osmo serkkumme, meillä oli paljon yhteisiä tapaamisia. Elävästi muistan Orimattilan urheilukentän iltakilpailut ja Kallionjärven juhannusjuhlat, jotka jäivät ikuisiksi ajoiksi nuorten poikien mieleen.

Osmon siunaus- ja muistotilaisuus oli 1. pääsiäispäivänä 27.3.2016 Kärkölään kirkossa. Hänen äitinsä ja isoäitinsä on haudattu myös Kärkölään hautausmaalle.

Pertti Virolainen
varatuomari, Espoo
kirjoittaja on Osmo Virolaisen
serkku

Teatterissa käytiin ja joka vuosi oopperajuhlilla samalla kun vierailtiin Savonlinnan ja Parikkalan sukulaisissa.

“Elämä ol lustii” sanoi Hilikka usein antrealaisen kirjan otsikon mukaan. Hilikka eli pitkän, työntäyteisen, mutta myös hyvin antoisan elämän. Kuollessaan hän oli 97-vuotias ja sairastanut Alzheimerin tautia joitakin vuosia. Silti hän säilytti valoisaa elämäkatsomuksen loppuun asti ja muisti joka ilta kiittää Jumalaa ja siunata itsensä ja läheisensä.

Marja-Leena Yrjölä
tytär

In memoriam

*Ikävöiden ilmoitan, että sisareni Maija Leena Pöysti
s. 25.12.1929 Vuoksenrannassa, Sintolassa
k. 4.2.2017 Somerolla*

*Ja se metsä oli maailman sinisin
ja vehrein se nurmikkorinne.
Ja usein vielä unissani vaellan
ma kauas, kauas sinne.*

*Ja ma muistan ne koivut ritvaiset
siellä viheriäisessä haassa.
Ei missään niin valkeita koivuja kasva
kuin kaukana lapsuuden maassa.*

*Ja koivujen läpi ei milloinkaan
niin taivas loistele seessä.
Sen alla yhä unissani vaellan
ja mulla on silmät veessä.*

(Lauri Pohjanpää)

*Luoja kutsui lapsensa kotiin ilon ja surun maasta
87 vuoden iässä.*

*Isä oli Kotniemen Matti ja äiti Anna Sokka, jonka
äiti oli Helena Henttonen.*

*Kiitos arvokkaasta työstäsi karjalaisuuden
vaalijana!*

27.4.2017 Tampereella
Elvi Pöysti

Kiinnostava kirjastoleima

Tietääkö kukaan lukijoista, missä on ollut ANTREAN SIIRTOLAISTEN KIRJASTO? Milloin ja kuinka kauan se on mahtanut toimia?

Pentti Taljalla on hallussa kirja, jonka alkulehdillä on tällainen leima. Kirja, jonka nimi on Valkoilja, on kirjoittanut nimimerkki Runa eli tunnettu ruotsalainen lastenkirjailija Elsa Beskow. Valkoilja on painettu ensimmäisen kerran vuonna 1919.

Noskuan Lapinkankaan risti huollettiin

Viime Vuoksen Verkko -lehdessä kerrottiin, että Noskuan kotiseutumatkajaajat olivat pystyttäneet joitakin vuosia sitten kotikyläänsä Lapinkankaalle valkoisen muistoristin. Se on sijoitettu linjalle, mihin viime sodat päättyivät. Vuodet ja säät ovat kuitenkin rapistaneet ristiä niin, että viime heinäkuussa kolmen miehen joukko kävi huoltamassa sitä. Matkan vetäjänä toimi puuhamies Esko Paa-janen, kuljettajana Pentti Väinä ja ristin puhdisti ja maalasi Matti Leppäniemi.

Sen verran huonokuntoiset ovat Noskuan tiet nykyään, että auto oli jätettävä 1,5 kilometrin päähän rintamalinjasta. Paluumatkalla poikettiin Matin isovanhempien sekä äidin Aila Toropaisen kotipaikalla. Talon peruskiivet löytyivät vielä runsaan kasvillisuuden seasta. Pentti Väinä kävi kastautumassa tai jopa uimassa Sahan sillan kohdalla Sahajoen viileässä vedessä. Kotiin suunnattaessa poikettiin vielä Antrean kirkonmäellä ja vietettiin tovi kirkon raunioilla istuen.

Tien kunto oli niin huono, ettei runsaiden sateiden sekä raskaiden ajoneuvojen jättämien jälkien jälkeen voi enää arvata, pääseekö ensi keväänä linja-autolla lainkaan Noskuaan.

Kiitokset Vuoksen Säätiölle ristin huoltomaalauksen myönnetystä apurahasta.

Matti Leppäniemi

Väinän Pentti oli tietysti kameran takana, kun Esko ja Matti ovat päässeet kuvaan.

Kevään talkoomatka Karjalaan 10.-12.5.2018

Perinteiselle talkoomatkalle lähdetään helatorstain viikonloppuna. Vastuullinen matkanjärjestäjämme on JaPi-Matkat Oy Haminasta. Matkaan lähtee kaksi bussilastillista, joista perinteisesti vuoksenrantalaisten bussi kerää matkalaiset Sysmä-Lahti-Vaalimaa-Viipuri -reitiltä ja antrealaisten bussi Riihimäki-Helsinki-Vaalimaa-Viipuri -reitiltä.

Majoitus hotelli Viipurissa. Matkan hinta on 350 €/ hlö. Tästä vähennetään mahdollisesti myönnettävä Vuoksen Säätiön talkoomatkatuki sekä alle 30-vuotiaille myönnettävä erillistuki. Matkan hinta saattaa hieman muuttua, jos lähti- jöitä on vähemmän kuin 70.

Hinta sisältää bussimatkat, ryhmäviisumin, hoitokuluvakuutuksen, hotellimajoituksen aamiaisella 2 hh:ssa, yhteisen ruokailun torstai- iltana. Omasta viisumista hyvitystä -75 €. Matkustamme ensimmäisenä päivänä suoraan Viipuriin, jossa rajamuodollisuuksista riippuen olemme hyvissä ajoin iltapäivällä. Matkapäi- vänä ehtii vielä tutustua Viipuriin ja sen nähtä- vyyksiin ennen yhteistä illallista.

Perjantaina lähdemme mahdollisimman hy- vissä ajoin heti aamupalan jälkeen kohti Antrea- a ja Vuoksenrantaa. Talkootöiden lomassa pi- detään kahvi- ja evästauko.

Lauantaina on vielä aamupäivä Viipuri-ai- kaa ja Suomeen palaamme takaisin iltapäivällä.

Ilmoittautumiset 28.2.2018 mennessä: Mat- ka täyttyy ilmoittautumisjärjestyksessä.

Vuoksenrantalaiset: Armi Marklund, puh. 040 7764 094, armi.marklund@gmail.com tai Lallukankuja1 A7, 00920 Helsinki

Ota kokonaisuus haltuun.
Uusi liikennevakuutuksemme on nyt täällä.

Kaikkiin autoihin 40% Alotusbonus Nopea bonuskertymä 80% Maksimibonus Bonusturva

Lue lisää OPn liikennevakuutuksesta: op.fi/auto
ja varaa aika konttorille puh. 010 254 9001.
Vakuutuksen myöntää OP Vakuutus Oy.

OP Etelä-Häme

Antrealaiset: Satu Stirkinen, puh. 040 8261 075, satu.stirkinen@gmail.com, Näyttelijäntie 5-7 B 16, 00400 Helsinki

Ilmoittautumisen yhteydessä ilmoitetaan matkustajan nimi, osoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite ja kuljetukseen mukaantulo- paikkakunta, sekä maininta tarvitseeko ryhmäviisumin. Matkaan ilmoittautuneille lähetetään ryhmäviisumiin tarvittavien tietojen ke- ruulomake ja lasku sekä lähempänä matkaa tarkemmat ohjeet.

Tervetuloa mukaan!
Antrea Seura r.y.
Vuoksenranta-seura r.y.

Kerro karjalainen tarinasi

Karjalan Liitolla on parhaillaan käynnissä *Miun tarina* -hanke. Sen tarkoituksena on vaalia ja levittää karjalaista perinnettä muistojen ja tarinoiden kautta. Ja tietenkin nimenomaan tallettaa näitä tarinoita.

Antrea-Seuran puolesta tätä tarinankeruuta tekee Pirjo Riitta Rintanen. Hän tulee mielellään nauhurin ja kameran kanssa haastattelemaan sinua, joka haluat kertoa oman karjalaisen tarinasi. Voit ennakkoon jo miettiä mitä haluat kertoa. Mitä muistat elämästä mahdollisesti jo Karjalassa ennen sotaa, evakkomatkasta, sekä sopeutumisesta uusille asuinsijoille. Entä tunnot nyt, kun olet päässyt takaisin katsomaan vanhoja kotitienoita ja -seutuja. Mikä on elämässäsi jäänyt karjalaisuudesta nykyelämään ja ihmissuhteisiin. — Jos haluat kertoa tarinasi Pirjo Riitan nauhuriin, ota yhteyttä häneen, puh. 0400 825453.

Sähköpostiosoite on pirjo.riitta.rintanen@kolumbus.fi

Antrea-Seuran johtokunta ja toimihenkilöt 2018

Puheenjohtaja Reijo Martikainen, Koivikkotie 3 I 80, 00630 Helsinki; puh. 040 5452541, reijo.martikainen(at)mavi.fi

Sihteeri: Maria Hatakka, Paloasemantie 1 B 16, 12240 Hikiä, 050 3571748, maria.t.hatakka(at)gmail.com

Hallituksen muut jäsenet:

Helena Lajunen, Hormikuja 4, 04200 Kerava, 0400 977966, hellu.lajunen(at)gmail.com

Antti Partanen, Vapaalantie 90 C, 01650 Vantaa; puh. 050 3599456, a.partanen(at)outlook.com

Pirjo Riitta Rintanen, Kivelänkatu 1 C 13, 00260 Helsinki; puh. 0400 825453, pirjo.riitta.rintanen(at)kolumbus.fi

Satu Stirkkinen, Näyttelijäntie 5-7 B 16, 00400 H:ki; 040 8261075; satu.stirkkinen(at)gmail.com

Pentti Talja, Eprantie 119, 11710 Riihimäki, puh 050 5758316; pentti.talja(at)elisanet.fi

Kaija Viskari, Kaukolankatu 6, 11120 Riihimäki, puh. 050 3237976, kaija.viskari(at)riihimaki.fi

Raakel Henttonen, Hyvikkäläntie 540, 14240 Janakkala; puh. 0400 847023, raakel.henttonen(at)pp.inet.fi

Rahastonhoitaja Satu Stirkkinen

Jäsensihiteeri, myynti Pirjo Tiippana, Hakaniemenranta 26 A 39, 00530 H:ki, 050 5253891,

pirjo.tiippana(at)saunalahti.fi

Nettisivusto Jukka Talja, Eprantie 42, 11710 Riihimäki; puh 040 5894559, jukka.talja(at)saunalahti.fi

Pääemäntä Tuula Haapiainen, (09)784756

Teatterivastaava Raili Kekki puh (09)724 2579, 050 4913734

Kuljetusvastaava Anna-Liisa Linna, puh.040 5349678

*Kunniapuheenjohtaja Oili Korkeamäki, Vekantie 10 as 7, 17200 Vääksy; puh 040 8260671, (03)7665210
oili.korkeamaki(at)kolumbus.fi*

Osallistu Vuoksen varrelta -perinnekeruukilpailuun!

Vuoksen Säätiö julistaa kilpailun Suomi 100 -juhlavuoden merkeissä!

Kilpailuun voi osallistua kirjoituksilla, runoilla tai musiikilla. Voit liittää mukaan kuvia, jotka palautetaan. Aiheena Antreasta tai Vuoksenrannasta lähteneiden sekä heidän jälkipolvensa kokemat.

Aiheina myös: miten karjalaisuus vaikuttaa elämässä nyt. Onko sinulla vielä jäljellä Karjalasta tuotuja esineitä, huonekaluja yms.

Osallistujien sarjat:

1. Karjalassa syntyneet, 2. Viime sotien jälkeen syntyneet Säätiö pitää oikeuden muuttaa sarjajakoa.

Aikaisemmin julkaisemattomat tuotteet tulee lähettää 28.2.2018 menn. nimimerkillä varustettuna. Oma nimi ja yhteystiedot liitettävä mukaan suljetussa kuoressa. Saatu materiaali arvioidaan säätiön hankkiman ulkopuolisen asiantuntijan toimesta. Sarjojen parhaat palkitaan.

Kilpailuun tulleesta materiaalista on tavoitteena koota julkaisu. Kilpailuun jätetyn aineiston käyttöoikeus siirtyy Vuoksen Säätiölle, joka toimii yhteistyössä Antrea-Seuran ja Vuoksenranta-seuran kanssa.

Aineistoa voi lähettää myös osallistumatta varsinaiseen kilpailuun. **Lisätietoa Antrea-Seuran ja Vuoksenranta-seuran nettisivuilta sekä puh. 0400847023.**

Aineiston lähetysosoite:

Asiamies Raakel Henttonen

Hyvikkäläntie 540, 14240 Janakkala

Vuoksen Säätiö

Kyykkäkisassa Vuoksenranta Antreaa tarkempi

Tämänvuotinen kyykkäkilpailu Antrean ja Vuoksenrannan välillä käytiin pääkaupunkiseudun karjalaisten kesäpaikassa Helsingin Jollaksessa. Tämä Salmela-niminen huvila sijaitsee upealla paikalla kalliolla aivan meren rannassa. Kyykkäkenttä oli rakennettu rinteseen hiukan ahtaaseen paikkaan. Kentällä pitäisi olla pituutta 20 metriä ja senkin lisäksi vielä heittotilaa. Mittasimme kentän pituudeksi noin 17 metriä ja tämä tarkoitti sitä, että kentän mitoista täytyi vähän tinkiä. Mutta tilannehan oli sama kummallekin joukkueelle, ja kun pelisuuntaakin vaihdettiin kerran, niin kisa voitiin toteuttaa.

Kumpikin joukkue koostui reippaista nuorista miehistä ja niinpä arveltiin, että jokunen kyykkä voidaan joutua hakemaan merestä. Mutta kyllä ne maissa pysyivät, vaikka parhaimmat heitot saivat kyykät sinkoilemaan komeassa kaaressa pitkin kalliota.

Kilpailun voitti Vuoksenrannan joukkue. He saivat hyvän alun heti ensimmäisessä vuorossa ja Antrean joukkue pyrki kaventamaan eroa koko pelin ajan, mutta toinen sija jäi tulokseksi.

Voittaneessa joukkueessa pelasivat Joonas Kuisma, Hannu Kuisma, Markku Talja ja Pertti Talja.

Hopeajoukkueen pelaajat olivat Tatu Partanen, Totte Partanen, Mikael Junikka ja Aki Jalonen.

Pentti Talja

Monta syytä lähteä Karjalaan

Karjalan matkailu ei suinkaan ole vähentynyt, mutta sen luonne on voinut jonkin verran muuttua. Nyt tehdään jo paljon muitakin kuin niin sanottuja kivijalkamatkoja. Nyt Karjalan retket ovat usein kohdistettuja joihinkin tiettyihin paikkoihin tai liikutaan tiettyin syin. Kannaksella käydään metsästäjänä, jotkut kulkevat eri luontokohteissa, toiset hakevat ainutlaatuisia valokuvauskohteita, toiset rintamalinjoja ja sitten ovat tietysti hautausmaille ja muistopuistoalueille talkoisiin ryhtyvien ryhmät.

Silloin kun ryhmäkoko halutaan pitää suhteellisen pienenä ja 50 hengen linja-autolla kulku Venäjän teillä on ongelmallista, on hyvä etsiä kulkuneuvo ja kuljettaja, joka tarjoaa ”räätälöityjä” palveluja kunkin ryhmän tarpeisiin.

Hämeenlinnan naapurikunnassa Hattulassa toimivan Luontopalvelu Pandarin yrittäjä Seppo Vepsä tarjoaa 1+8-paikkaisella pikkubussilla vaihtoehdon juuri tällaisiin matkoihin.

- Kannaksella olen lukuisat tiet ajanut ja tunnen alueen varsin hyvin, Seppo Vepsä sanoo. Pyhäjärvellä (Vpl) hän aikanaan oli Musakan Antilla pari kuukautta töissäkin ja Aunuksessa hän on kolunnut isänsä vanhat taistelupaikat. Senkin takia, että viime sodassa isä haavoittui Vitelenjoen varressa olevassa Suurimäessä. Kiväärin luoti meni jalasta läpi.

Luonto on miehen sydäntä lähellä.

- Kyllä Karjalassa on eri luonto kuin tääl-

Raakel Henttonen

Vepsän Seppo vie Karjalaan

Seppo Vepsän isän suku on kotoisin Antrean Pullilasta ja Kannaksen tiet tämä mies autoineen tuntee hyvin.

LÖYDÄ UUSI KOTI TURENGISTA! Asunto Oy Janakkalan Torinkulma

- lasitetut parvekkeet
- palvelujen keskellä
- hyvien kulkuyhteyksien varrella
- velaton hinta alk. 2.702,70 €/m²

Myynti:

janakkalan.opkk@op.fi

puh. 010 2568 115

Rakentaja:

Keski-Hämeen Rakennus Oy

OP Janakkala opkk.fi
OP-Kiinteistökeskus

lä, hän sanoo hiukan haikeana.

Käytyään eräopaskoulutuksen ja työskenneltyään Pohtiolammen sääksikeskuksessa Vepsä perusti vuonna 2014 luontomatkailuyrityksen, Luontopalvelu Pandarin. Kalasääksen latinalainen nimi on Pandion haliaetus ja harrastajat kutsuvat lintua lempinimellä ”pandari”. Siitä nimi yritykselle, jonka puitteissa Seppo on järjestänyt luontomatkoja eri puolille maata, mutta myös Venäjän puolelle. Omilla maillaan miehellä on suojeltu kosteikko linnuille.

Käykääpä katsomassa netissä Petri Hirvan kuvia. Sepon autolla tehty retki keväällä 11.-14.5. Äyräpäänjärvelle kulkee Antrean kautta ja nähtävänä on sekä loistavia valokuvia että kiinnostavaa kerrontaa matkasta.

Omasta palvelustaan Seppo toteaa vaatimattomasti, että kyllähän monet ajavat näitä matkoja, mutta minä lähden mukaan kohteisiin perille asti. Tällä tiedolla saa vaikka talutusapua!

Näkymä Liikolan Mat'Jussin niemestä Hatakanlahden yli kohti Riisrantaa.

Karjalaisia kalastajia Antrean Liikolassa

Harri E. Hatakka

Kauan odotettu mahdollisuus avautui, kun saimme elokuussa kunnian olla tietävästi Antrean pitäjän Liikolan kylän ensimmäiset suomalaiset kalastajat 73 vuoteen. Olin saanut ensimmäisen kalastuskutsun jo alkukesästä ja nyt oli aika vastata kutsuun, jossa ystäväni pyysi ”Harria ja kolmea Harrin ystävää” saapumaan Liikolaan. Minulla oli ollut onni jo aiemmin käydä metsällä muualla Antreassa sekä Jääskessä ja Vuoksenrannassa, mutta Liikolan kylässä olimme päässeet käymään vain tutkimaassa kivijalkoja, uimassa ja paistamassa makkaraa. Todella huippuhienoja reissuja toki nekin, mutta nyt oli lopultakin mahdollisuus sekä yöpyä kotikylässämme että päästä kokeilemaan kalaonneamme. Hieman jännitti, se myönnettäköön.

Niinpä meitä lähti perjantaina elokuun 25. päivänä neljän urhoollisen ryhmä Vaalimaan kautta kohti Antreaa. Mukanani olivat Marjo Matikainen-Kallström, Lasse Hutri ja Teuvo Mielonen, kaikki nyt jo kokeneita Karjalan kävijöitä ja tunnetusti myös

eränkävynnin harrastajia. Menomat-kalla teimme lyhyen pysähdyksen Viipurissa, josta jatkoimme matkaa yllätyksellisesti ensin kohti Talia ja kävimme tutustumassa Marjon isän kotipaikkaan Repolan kylässä.

Talista suuntasimme suoraan Ihantalaan ja edelleen Antreaan. Il-

massa oli selvästi jännittynyttä odotusta, joka pääsi purkautumaan saapuessamme Liikolaan, jossa ystävämmme Juri ja Irina meitä jo odottivatkin. — Tuntui uskomattomalta, että tämä todellakin toteutuu juuri meille.

Ensimmäiset suomalaiset kalastajat Antrean Liikolassa 73 vuoteen. Kuva Teuvo Mielonen.

Liikolassa olevalla Jurin vapaa-ajanajanasunnolla meitä odotti maukas villisikakeitto sekä piiraat, joiden täytteenä oli – tietysti – villisian jauhelihaa. Kauan emme kuitenkaan tuvassa viiptyneet vaan isännät veivät ensin Marjon ja Teuvon ”suvun ulkopuolisina” tutustumaan järven kalapaikkoihin ja sen jälkeen lähdimme kahdella eri veneellä kalaan. Sukuni kotipaikan Riisrannan luota Juri sai päivän ensimmäisen kalansa, mutta itse sain kotijärven ensimmäisen haukeni vasta järven toiselta rannalta, läheltä Kurniemeä. Hauki oli tosin melko pieni, joten päästimme sen takaisin kasvamaan, mutta ensimmäisenä kalana se täytyi toki ikuistaa kameralla. Ilta järvellä kului kuin siivillä ja hämärän jo lähestyessä palasimme takaisin rantaan, minkä jälkeen isäntäväki laski vielä verkon Hatakanlahteen, sillä pitihän seuraavan päivänkin päivällisen saaminen varmistaa. Saunan jälkeen oli aika juoda iltateet ja nostaa malja kaloille sekä sitten painua nukkumaan. Ajatukset kuitenkin harhailivat, eikä uni meinannut oikein tulla silmään.

Kalaan

Lauantaina aamiaisen jälkeen oli suunta jälleen selvä eli järvelle piti päästä. Edellispäivän tapaan sain itse olla Jurin ja Irinan veneessä ja Teuvo, Marjo ja Lasse olivat toisessa. Jurin koira seurasi meitä koko ajan tiiviisti rannalla eikä päästänyt isäntäänsä silmistään. Virveliä heiteltiin ja uistinta vedettiin, mutta mistään kovin suurista kalansaaliista ei silti voinut puhua. Isäntämme kertoi kuitenkin pitävänsä mustasukkaisesti huolta hallinnassaan olevan Paalijärven (aik. Hatakanjärvi) kalakannasta, mutta ympäristön järvet ovat hänen mukaansa ylikalastettuja. Juri onkin istuttanut järveen myös mm. kuhia ja karppeja ja lauantaina saimmekin verkosta ahventen ja lahnojen lisäksi sekä kuhan että karpin, kun päivän muu saaliimme koostui hauista ja ahvenista. Kaikuluotaimesta näin itsekkin, että järvessä todella oli kalaa, mutta isännät harmittelivat kovasti sitä, että kala ei viime aikoina ollut kunnolla syönnillä. Lisäksi isot kalat olivat nyt melko syvällä, onhan

kotijärvemme syvimmillään 15 metriä syvä. Mielenkiintoista oli pitkää aikaa katsella kalastuksen lomassa myös kylän maisemia näin järveltä käsin. Huomasinkin että Hukanmäen sekä Pitsillanmäen laki olivat melkein puuttomia ja isäntämme kertoi niillä raivonneen tuhoisan tulipalon. Lauantain kalastuspäivän lopetimme jo varhain iltapäivällä, sillä järvellä nousi tuuli nostattaen aaltoja ja tuoden mukanaan pienen sadekuuron. Toista venekuntaa odotellessa pääsin isäntäväen apuna kokemaan verkon sekä pyydystämään muutaman siian kasvatusaltaista. Myöhemmin isäntämme valmisti meille maittavan rantakalakeiton täydennettynä oman puutarhansa antimilla sekä savusti myös joitakin kaloja ruoaksemme.

Metsästäämään

Minulla ja yhdellä ystävälläni oli illalla ruoan jälkeen ainutlaatuinen mahdollisuus käydä myös metsästä-mässä kytäämällä karhuja ja villisikoja, kun toiset lähtivät vielä illansuussa uudestaan kalaan. Yhden ison villisikakarjun itsekkin näin, mutta valitettavasti se oli havainnut minut jo aiemmin eikä tullut ampumasektorille. Yhtään sekään ei kuitenkaan harmittanut, sillä oli hienoa istua yksin liikolaisessa metsässä muutama tunti vain luonnon ääniä kuunnellen ja pimeän tullen palasimmekin ilman saalista, mutta yhtä hienoa kokemusta rikkaampina meitä majapaikassamme odottavaan saunaan.

Sunnuntaiamu koitti jälleen aurinkoisena, mutta aamiaisen jälkeen oli aika ruveta pakkaillemaan tavaroita. Lähtö tuntui jotenkin taas niin vastahakoiselta ja retkeläiset totesivatkin, että olisimme hyvin viihtyneet Liikolassa vielä seuraavankin viikon. Jätimme kuitenkin Jurille ja englanninkielisenä tulkkina toimineelle Irinalle lämpimät hyvästit sekä kutsun saapua Suomeen vastavierailulle ja suuntasimme auton nokan kohti Liikolan kansakoulua, jonka pihalla lauloimme yhteisesti Karjalaisten laulun. Kylästä lähdettyämme pysähdyimme vielä ihaillemaan Kaijärven näkymiä ja kävimme autolla tutustumassa muutamiin venäläisten tekemiin uusiin metsäteihin.

Kirkonmäelle

Seuraavana etappinamme oli Antrean keskusta, jossa poikkesimme sikäläisessä kaupassa ostaen hieman matkaevästä ja kotiinviemisiä. Samalla poikkesimme mm. kuuluisalla Talikkalan kentällä sekä lopuksi Antrean kirkon raunioilla, jonne veimme sekä meidän että edustamiemme yhteisöjen tervehdyksen. Matkalaiset tutustuivat myös kirkonmäen ympäristöön, missä ehkä tärkeimpinä kohteina olivat kirkon takana sijainnut uudempi hautausmaa, joka on jo aiemmin tehdyillä sopimuksilla rauhoitettu nimellä Tuonen Lehto sekä vanhempi hautausmaa, joka on nykyään venäläisten käytössä, mutta siellä sijaitsee edelleen sekä Antrean vv. 1918 ja 1939-1944 sankaripatsaat että rovasti ja rovastinna Strandmannin hautamuistomerkki. Kirkonmäki, Tuonen Lehto ja kyseiset muistomerkit ovat tehtyjen sopimusten mukaisesti rauhoitettuja ja merkillepantavaa on ollut myös Kamennogorskin kaupungin antama tuki näiden alueiden kunnostuksessa ja järjestettyjen hautausmaa-ym. talkoitten yhteydessä saatu apu.

Kotimatalla poikkesimme toki jälleen myös Viipurissa tehden muutamia ostoksia sen eri kaupoihin. Mieliälä oli korkealla ja ryhmämme vakuutteli toistamiseen olevansa valmis milloin tahansa vastaavanlaiselle retkelle. Oli hienoa päästä näin tekemään historiaa, varsinkin kun porukkamme oli mitä mainioin, vastaanotto oli sydämellisen lämmin, ilmat suosivat meitä ja varsinkin itselleni oli tunteita nostattavaa herätä aamulla kotijärven rannalla, kun aamuauringon säteet valaisivat järven pintaa ja Riisrantaa. Nöyränä voin todeta, että suotta emme ole vuosikausia vaalineet suhteita alueen nykyisiin asukkaisiin. Siispä uudestaan, jos Luoja suo.

Vuoksen Säätiön apurahat 2017

Vuoksen Säätiön perustava kokous pidettiin Hämeenlinnassa 25. p:nä tammikuuta 1948. Perustajayhteisönä oli Antrean kunnan hoitokunta. Säätiön kokouksessa 22.6.1948 hyväksyttiin myös Vuoksenrannan hoitokunnan mukaantulo säätiön perustajaksi ja virallisesti säätiö merkittiin säätiörekisteriin p:nä maaliskuuta 1949. Ensi vuonna vietämme siten säätiön 70-vuotisen olemassaolon juhlaa.

Säätiön haltuun uskottua omaisuutta on hallittu taiten ja siitä on käyttötarkoituksensa mukaisesti jaettu opiskelija-apurahoja ensimmäisen kerran vuonna 1952 ja sen jälkeen vuosittain lukuun ottamatta kahta 1990 –luvun alun lamavuotta. Yhteensä apurahoja on saanut yli 300 antreaalaista tai vuoksenrantalaista sukujuurta viimeistä vuotta opiskelevaa tai valmistunutta nuorta toisen asteen oppilaitoksissa, ammattikorkeakouluissa tai yliopistoissa ja korkeakouluissa. Kannustusapuraha on myönnetty tohtorintutkinnon tai muun vastaavan tasoisen henkilökohtaisen kulttuuri- tai muun osaamisen suorittaneille 1980 -luvulta. On arvioitu, että apurahoina ja tukina erilaisiin perinnettä vaaliviin hankkeisiin on jaettu kuluneina vuosikymmeninä säätiön alkupääomaa vastaava summa. Säätiö pääomaa ovat kartuttaneet merkittävästi viimeisten vuosikymmenten aikana monet yksityishenkilöiden lahjoitukset. Kiitos niistä.

Vuoden 2018 apuraha- ja kannustusapuraha-anomukset tulee lähettää säätiön asiamiehelle Raakel Henttoselle, Hyvikkäläntie 540, 14240 Janakkala tai sähköpostitse raakel.henttonen@pp.inet.fi.

OPISKELIJA-APURAHA

Opiskelija-apuraha voi hakea toisen asteen tai korkeakoulututkinnon edellisenä vuotena tai hakemusvuotena suorittanut antreaalaista tai vuoksenrantalaista syntyperää oleva nuori, jonka esivanhemmat suoraan edellisissä polvissa ovat asuneet talvisodan

syttymisen ajankohtana kyseisten kuntien alueella ja hakija on lähettänyt valmistumisestaan oppilaitoksen todistuksen sekä liittänyt hakemukseen sukuselvityksen. Apurahan suuruus on 250 euroa ja Säätiö maksaa vuodeksi asianomaisen pitäjöseuran jäsenmaksun ja seura maksaa toisen vuoden jäsenmaksun. Nuori saa kahdeksi vuodeksi Vuoksen verkko -lehden. Toivottavasti mahdollisimman moni tulee seuratoimintaan mukaan ja sitä kautta innostuu tutkimaan omia juuriaan.

Tällä kertaa anomuksia lähetettiin 26, joista apuraha myönnettiin 23 hakijalle. Apurahan saivat antreaalaista syntyperää olevat seuraavat opintonsa suorittaneet: Ahokas Anna-Maria, Aintila Tuomas, Ekman Camilla, Hiisilä Emmi, Hiisilä Mikko, Hongisto Roope, Iivonen Veli-Matti, Jantunen Eero, Jantunen Tuomas, Juhola Hanna, Nygård Emma, Osterjärvi Patrik, Raijas Lauri ja Ruponen Mirjam.

Vuoksenrantalaista sukujuurta olivat seuraavat apurahan saaneet: Etola Janne, Jauhiainen Severi, Pekkonen Katariina, Ratinen Tommi, Ruponen Ohto, Sipi Annika, Tahkola Roosa, Talja Aliisa ja Viinikainen Anni

KANNUSTUSAPURAHA

Tohtorin tutkinnon suorittaneita säätiö tukee 700 euron kannustusstipendillä. Kuluvana vuotena ei jaettu yhtään kannustusapurahaa.

Kuparsaaren Kuparisten sukuun kuuluva Liisa Kuparinen suoritti kauppatieteiden tohtorin tutkinnon Jyväskylän yliopistossa 30.11.2016 aiheesta ”Lost or not? Designing and Evaluating User Interfaces of Mobile Map Services: The Viewpoint of Supporting User’s Location Awareness” (Mobiilikarttapalveluiden suunnittelu ja toteutus käyttäjän sijaintitietoutta tukien).

Apuraha ei voitu myöntää, koska Liisan esipolvien sukuhaara ei asunut Antrean alueella vuonna 1939. On-

nittelut kuitenkin Liisalle ja hänen läheisilleen ajankohtaisesta oppinäytesuorituksesta.

MUUT AVUSTUKSET

Antti Henttosen ja Matti Kekin henkilöhistoriakirjalle ”Lastuja elämän laineilta” myönnettiin 300 euron tuki. Antti ja Matti ovat molemmat tehneet merkittävän henkilökohtaisen elämäntyön ja ovat tukeneet karjalaisuuden siirtymistä seuraaville sukupolville. Kirja on erinomainen luku- ja nautinto. Kirjassa on 228 sivua ja se on julkaistu v. 2015 omakustanteena.

Noskuan koulupiiri on pystyttänyt ja hoitanut yli vuosikymmenen ”Noskuan risti” -muistomerkkiä kunnianosoitukseksi Taipale - Kuparsaari - Viipurin puolustuslinjalla Noskuan kylän kohdalla taistelleille suomalaisille sotilaille, isänmaamme puolustajille. Muistomerkin eteen tehdystä työstä myönnettiin 200 euron kertaavustus. Vuoksen Säätiön pitkäaikainen vaikuttaja ja hallituksen jäsen Esko Paajanen on muistomerkin perustaja.

Martti Talja
säätiön hallituksen
puheenjohtaja

Jenny Elfving edustaa Antrean naisia Naisten Ääni -näyttelyssä

Jenny Elfving 1908. Samana vuonna hän perusti Järvenlinnan puutarhaopettajaopiston Antreaan. Museoviraston kuvakokoelma. Verkkosivulla on myös opistolta kaksi kuvaa, jotka ovat Riihimäen museon kokoelmista.

Suomalainen Naisliitto on kymmenen vuotta vanhempi kuin itsenäinen Suomi, mutta juuri 100-vuotiaan maamme kunniaksi liitto on käynnistänyt Naisten ääni -hankkeen. Sen taholta todetaan, että naisten tekemisistä ja naisten vaikutuksesta yhteiskuntaan sekä kulttuuriin on kirjoitettu ja tiedetään aivan liian vähän.

Nyt liitto kokoaa aineistoa naisista, jotka ovat vaikuttaneet elinympäristössään ja laajemmin etenkin naisten asemaan. Saadusta aineistosta kootaan verkkojulkaisu, johon tallennetut artikkelit julkaistaan Naisten Ääni -sivuilla.

Näissä puitteissa Käkisalmen Kaupungin Rouvasväen Yhdistys on kokoamassa näyttelyä, jonka nimi on Karjalaisen Naisen Ääni 100-vuotiaassa Suomessa. Sen avulla kerrotaan, miten karjalaiset naiset ovat omissa pitäjissään ja evakkoina Suomen paikkakunnilla rakentaneet yhteiskuntaa omalla työllään. Antrea-Seura on kutsuttu tähän näyttelyyn mukaan esittelemään antrealaisia, vaikuttaneita naisia. Näyttely tulee olemaan esillä Karjala-talon alaulassa 11.11.-24.11.2017. Myöhemmin näyttely kiertää maakuntakirjastoissa.

Esiin nostettujen naisten tarinat ovat luettavissa Naisten Ääni -verkkojulkaisussa. Siihen voi edelleen kirjoittaa uusia elämäntarinoita naisista, joiden elämää ja merkitystä haluaa tuoda esille. Henkilöiden ei tarvitse olla kuuluisia; kirjoituksen kohde voi olla vaikka oman perheen tai suvun piiristä. Kirjoitusohjeisiin voit tutustua Naisten ääni -nettisivulla.

Antreasta on esille tuotu Jenny Elfving, joka perusti Päähkjärven rantaan Järvenlinnan puutarhakoulun. Tuolla oppilaitoksella oli huomattava merkitys 1900-luvun alkukymmenillä sekä maamme puutarhaopetuksen että naisten koulutuksen uranuurtajana.

Toinen Antreasta esille tuotu nainen on Milja Roy, joka toimi Kavantsaarella opettajana.

Näiden ja lukuisten muiden naisten tarinoinhin pääset tutustumaan Naisten Ääni -sivuston kautta.

RH

Verkkosivut uudistuvat

Karjalan Liiton verkkosivut uudistuvat. Sitä varten liitto on tarjonnut syksyn aikana edullista järjestökoulutuksen nimellä kulkevaa verkkosivukoulutusta. Se mahdollistaa liiton jäseninä olevien pitäjaseurojen sekä paikallisten karjalaseurojen verkkosivujen uudistamista tai kokonaan uusien rakentamista valmiiksi luoduilta uusilta pohjilta. Niitä hyväksi käyttäen jokainen yhdistys voi luoda mieleisensä, mutta samalla yhtenevät nettisivut.

Antrea-Seura on mukana tässä uudistuksessa.

NAISTEN ÄÄNI
Naiset näkyviin

**KUKKATALO JA HAUTAUSTOIMISTO
PETRI KOUHIA Ky, Koljalantie 1 b, Turenki
Avoimna ma-pe 9-19, la 8-18, su 9-18
puh. (03)677 1011, 0400-484566
www.kukkatalokouhia.fi**

100 v. itsenäisyyttä ja itsepäisyyttä Karjalaisilla kesäjuhlilla Jyväskylässä

Päivi Virolainen

Päätimme jo hyvissä ajoin edellisenä syksynä, että nyt lähdetään kesäjuhliin ja ollaan koko viikonloppu, kun tapahtuma järjestetään niin lähellä. Kauniina kesäperjantaina (joita ei monta tänä kesänä ollutkaan) suuntasimme kohti Jyväskylää. Ehdittiin parahiksi Taulumäen kirkkoon kuljetamaan bussiin. Oli hauskan näköistä, kun kirjava ja iloisesti puhetta poriseva ihmisjoukko kauniisti kansallispukeihin pukeutuneena virtasi kesäillan valossa kylpevään kirkkoon täyttäen sen ääriään myöten. Karjalaisen kan-

san messu televisioitiin, joten paikalla pitikin olla ajoissa. Messu oli hieno eikä äänijänteitä säästely, kun kirkkoväki kajautteli oman osuutensa lauluvuoroista. Messun päätteeksi oli vielä seppeleenlaskut ja kynttilät muistomerkeille. Karjalaiset häät -näytelmä illan päätteeksi jäi meiltä tällä kertaa kokematta

Lauantaiamuna suuntasimme tarvarakuorman kanssa ensimmäiseksi Paviljongille rakentamaan Karjalaiset pitäjä- ja sukuinfot näyttelyn osastoamme. Ihmetytti vähän, miksi

kaikki pöydät oli niin tiukkaan ahdettu hallin etuosaan, kun perällä olisi ollut tilaa vaikka kuinka. Vaan kyllä siihen hyvin mahduttiin ja reippaasti iskettiin juttua naapuripöytälaisten kanssa. Osastollamme riitti kävijöitä ja taas kerran tuli todistettua, että ihmisillä on paljon kyseltävää ja kommentoitavaa, niin Vuoksenrannasta kuin muustakin luovutetusta Karjalasta. Yhdistyksen tiedon välittäjän rooli ja läsnäolo on tärkeää. Karjalaisella torilla riitti paljon katseltavaa ja ostettavaakin. Harmittelin ihmisten kesäkiireitä, kun talkooporukan kokoamisen haasteiden takia saimme pidettyä oman pöytäme avoinna vain lauantapäivän. Kiitos teille: Pirjo, Veera, Hilikka, Eero, Liisa ja Hannu!

Ylpeänä kannan Antrean-Vuoksenrannan kansallispuukuani aina kun siihen on mahdollisuus. Ilmoittauduin kansallispukekavalkadiinkin ajatuksella, että hauska nähdä mikä tämä juttu oikein on. Esiteltäviä pukuja oli yli 80 ja siinä vierähtikin pitkä tovi ennen kuin kansallispukekonsulentti oli ne kaikki esitellyt. Salintäysi yleisö ja suora lähetys Yle Arenalle kertoivat, että puvut ja niiden historia kiinnostavat ihmisiä. Lauantain tarjonnassa oli vielä piirakka- ja kyykkäkisaa, kuorokavalkadia, ehtoolliskirkkoa, Muistojen iltaa, Juhlatanssit ja Klubi-ilta, joihin kaikkiin tuntui riittävän väkeä.

Sunnuntaiamuna taivas oli harmaa ja sateen uhka tuoksui ilmassa. Kulkueväkeä alkoi hyvissä ajoin koontua Jyväskylän torille. Kaikki löysivät nimikyltinsä pienen haeskelun jälkeen. Loppujen lopuksi tori oli tupaten täynnä väkeä lippuineen ja kyltteineen. Ohjeiden mukainen järjestys alkoi viimein hahmottua. Kulkueen siunaus ja kaikki olivat valmiina lähtöön – ja sitten alkoi se sade. Oikein kunnan ryöppynä, eikä auttanut muu kuin kaivaa kertakäyttösadetakit esiin. Sade ja sadetakit vähän latistivat kulkueen komeutta, mutta reippaasti marssittiin reitti torilta Paviljongille ja yleisöäkin oli mukavasti vilkuttamassa katujen varsilla. Kiitos mukana olosta Irja, Hilikka ja Hannu. Päiväjuhla olisi ollut koko hienon tapahtuman huipennus, mutta me karattiin jo kotiin.

Vuoksenlaakson metodistiseurakunnan historia on valmis

*”Sana siirtyi Vuoksenrannasta Vesivehmaalle
Vuoksenlaakson metodistiseurakunta
1921-2017-”*

Kirjoittaja: Raakel Henttonen
Taitto: T:mi RH-Teksti, Janakkala
Sivuja: 160
Paino: Painotalo Plus Digital Oy, Lahti
Julkaisija: Vuoksenranta-seura ry.
Avustus: Karjalan Kulttuurirahaston apuraha

Aikaa on kulunut jo lähes 100 vuotta siitä, kun Vuoksenrantaan, mikä vielä tuolloin oli osa Antreaa, perustettiin metodistiseurakunta. Elettiin tilanteessa, ettei ollut omaa kuntaa. Tarve uusien kuntien perustamiseen lähti lisääntyneestä asioinnista kuntakeskuksiin liikuntavälineiden pysyessä alkeellisina. Ero aloitettiin useimmiten seurakunnasta ja seurakunnan rajat merkitsivät myös tulevan kunnan rajoja. Yksi kylä halusi liittyä etelään, toinen pohjoiseen, rajoja haettiin ja itsenäistä hallintomuotoa tavoiteltiin. Ensin evankelisluterilainen kirkko luvattiin rakentaa alueen eteläosaan, sitten sille saatiinkin lahjoituksena näyttävä paikka keskemmältä, jonne Kankaalaan kirkko myöhemmin nousi. Tänä päivänäkin vuoksenrantalaiset tietävät, että metodistiseurakunnan tulo Vuoksenrantaan lähti kirkon paikan riidasta.

Tappion kokeneet hakivat Viipurista yhteyksiä metodistikirkon saarnamiehiin, jotka olivat vierailleet puhujamatkoillaan tulevassa uudessa kunnassa ja jotkut olivat vierailleet Viipurissa sanan kuulossa. Kun vielä luvattiin rakentaa suuri kirkko (600 hengelle), antoi Suomen Metodistikirkko luvan seurakunnan perustamiseen vuonna 1921. Se sai nimen Vuoksenlaakson metodistiseurakunta, koska toivottiin liikkeen leviävän Vuoksen varsia pitkin laajemmalle

kuin yhden kunnan alueelle.

Uusi seurakunta vaati paljon työtä ja talkoohenkeä maalaispitäjän väeltä, sillä jo seuraavana vuonna valmistui, puinen, komea kirkko Kaskiselän kylän Noimäelle. Seurakunnan hautausmaa Leiposiin hautausmaa oli lähellä.

Tästä alkoi uuden seurakunnan elämä. Sen toimintamuodot ja etenkin kotiseurat kokosivat kyläläisiä yhteen uskontokunnasta riippumatta. Seurakunnalla oli onni saada seura-

kuntalaisia ja työtään rakastavia paimenia, ensimmäisenä maalaishenkkinen Anton Hyvärinen, joka vaimonsa tuella toi hengellisen elämän lisäksi myös henkistä kulttuuria. Häntä seurasi legendaarinen Toivo Rajamaa, joka perheineen valloitti seurakuntalaistensa sydämet. Rajamaan aikana jouduttiin lähtemään evakkoon ja uskollinen pappi kiersi Satakunnan, Savon pitäjissä jakamassa hengelistä turvaa seurakuntalaisilleen. Jatkosodan alussa Noimäen kirkko sai lyhyen aikaa palvelua 18. divisioonan kenttäsairaalanakin, vaikka rakennusta olikin vaurioitettu. Kirkkorakennus paloi Vuosalmen kiihkeiden taistelujen yhteydessä 15. päivänä heinäkuuta 1944 tykistön tulen syyttämänä.

Päijät-Hämeestä tuli vuoksenrantalaisten uusi kotiseutu. Tosin osa vuoksenrantalaisista jäi evakkoajan pitäjiin eri puolille maata. Vuoksenlaakson metodistiseurakunnan uuteen keskuspaikkaan Asikkalan Vesivehmaalle rakennettiin pian sodan jälkeen kirkko, joka toimii tänä päi-

Vuoksenlaakson metodistiseurakunnan historia julkistettiin Vuoksenranta-seuran pitäjäjuhlassa heinäkuussa. Etualalla Kirvu Säätiön hallituksen puheenjohtaja Hannu Henttonen, Iris ja Tapani Rajamaa. Tapani oli kirjatoimikunnan puheenjohtaja. Seuraavana kirjan kirjoittaja Raakel Henttonen, Hannele ja Martti Talja, Matti Vanhanen ja seuran puheenjohtaja Päivi Virolainen. -- Kuva Eija Nurminen.

EXODUS

Exodus on kuvasarja, jonka Iris Salorannan puoliso Kauko piirsi Iriksen evakkomatkastusta. Iris kertoo itse näin: "Olin kertonut miehelleni evakkomatkastani: Kolmen kk:n ikäisenä härkävaunussa, vuonna -39, kun kaikki rievut olivat äidiltäni loppuneet ja minä huusin pylly paljaana ja potkin kiukusta punaisena ja ärhäkkänä, heltyi naapurin emäntä, Ravantin lita ja antoi isot vaaleanpunaiset pöksyt jalastaan: "Kääri tuohose tyttö!"

vänäkin.

Kun maamme siirtoseurakunnat lopetettiin vuoden 1949 viimeisenä päivänä, tätä seurakuntaa ei ole koskaan lopetettu. Se on ainutlaatuinen poikkeus seurakuntien joukossa. Nyt seurakunnan pastorina toimii Soile Salorinne. Parhaimmillaan seurakuntalaisia Karjalassa oli noin 800. Tänä päivänä jäseniä on noin 130. Seurakunta ei voi enää perustaa toimintaansa ja rahoitustaan pelkkään

karjalaiseen perintöön, mutta suuri merkitys sillä on edelleen. Monissa perheissä seurakuntaan kuulumisen on jatkunut sukupolvelta toiselle.

Vuoksenlaakson metodistiseurakunnan historia on osa vuoksenrantaista edelleen elävää perinnettä. Vuosittain tehdään talkoomatkat myös Noinmäen kirkon paikan ja Leipsiin hautausmaan siistimiseksi. Kirja on lukuelämys ja voi suositella kaikkien Vuoksenrannasta ja sen his-

toriasta kiinnostuneiden luettavaksi uskontokuntaan katsomatta.

Kiitos Sinulle Raakel erinomaisesta teoksesta. Olet tehnyt valtavan tutkimus- ja haastattelutyön kirjan hyväksi.

Kirjaa myy Vuoksenlaakson metodistiseurakunta sekä Vuoksenranta-seura.

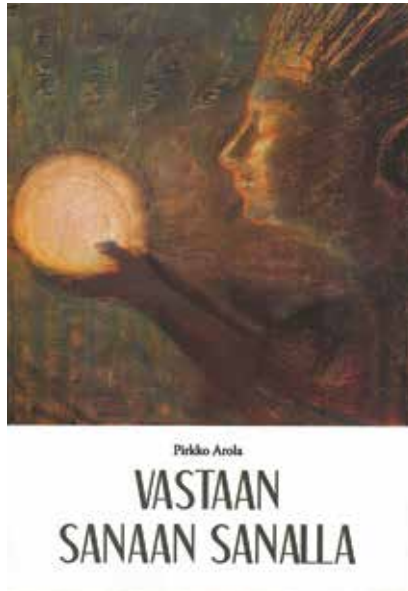
Martti Talja

”Ajatus kyntää pellon, aforismi kylvää siemenen”

Pirkko Arola on riihimäkeläinen pastori ja runoilija. Hän on kirjoittanut myös useita laulujen sanoituksia. Yksi tunnetuimmista lienee Tuulien teitä: ”Lasken matkaan leijjan kauneimman/ Se saa lentää tuulien teitä/ Toivo nousee yli ulapan/Anna rauha, varjele meitä...” Mutta löytyy Arolan tuotannosta kevyempääkin aineistoa. Runokirjoja hän on kirjoittanut kymmenkunta. Tänäkin vuonna kaksi: aforismikokoelman ”Vastaan sanaan sanalla” ja ”Mitäs kulkija nimellä”.

Pirkko Arolalla on karjalaiset juuret ja sen huomaa hänen tuotannostaan.

Hän itse kuvaa sitä näin: - Koen,

että karjalaisen kielenkäytön perinne on teksteissäni läsnä. Sen kerron esimerkiksi aforismissa: ”Kun luen vanhempieni kirjeitä näen millaisilla pitkospuilla vaellan.”

- Kertomukset, muistelut Karjalan kotiseudusta ovat olleet kehto minulle monella tavalla, kun isäni oli karjalainen.

Pirkko Arolan kirjoja voi tilata verkkokaupasta kustantajan kautta www.kirjokansi.fi. Mutta niitä voi tilata myös kirjailijalta itseltään 10 e / kpl. Sähköpostiosoite on pirkkoarola@gmail.com

Puu muistaa kasvunsa

Marjukka Patrakka esittelee Pirkko Arolan kirjan
”Puu muistaa kasvunsa”
Kirjokansi, Tampere 2015

Kolmannessa runokirjassaan Pirkko Arola sitoo elämän luontoon, puihin, koskiin, kyliin, kaupunkeihin, aurinkoon, tähtiin. ”Puu muistaa kasvunsa vain oksistaan.” ”Syksy rapistelee tiellä, liekittää puita – ei koske kaikkiin – lennättelee lehdet mielensä mukaan. - Tähtitaivas, hohda meillemme – nukutetaan syvää unta! Kuljetaan valossa ja pimeässä – kysytään tietä toisiltamme.”

Kylät syntyvät, kasvavat, elävät elämäänsä ja kuihtuvat: ”Tänään Rautakoskella on vain kaksi taloa, mutta toisen piipusta nousee savu. - Älä katso ohi, kun koski laulaa Sinulle.”

Tämä Pirkko Arolan runokirja on elämäkerrallinen, runoihin liittyy tai niissä piilee eletty elämä, asutut seudut, suku, äiti ja isä, enot. Perhe, lapset. ”Kahdesta enostani nuorempi sai elää vanhaksi – syöksyi armeijasta ratsumiehenä suoraan sodan

liinavaatteisiin. Sotavuoteiden neulomana lyijy sisällään kovaa työtä tekemään. Ei taannut rauhan tulo unirauhaa kun peltoa kynnettiin ja syksy värjäsi viljan.” — ”Takanani seisotte mutkaisessa horisontissa esiäidit Agneta, Anni, Anna-Katri, Katri, Helena ja toiset hämärän veräjillä Karjalan kylissä. Teiltä sain ääneni, polkujeni yönsilmän – halun muistaa ja tietää enemmän – laulun, joka purkautuu ilmoille.” ”Katson vanhoja valokuvia – valo kuvaa valoa – poimii tilan hartioilleen. Saan yhteyden vanhaan itseeni. Olen enemmän, elämän valmistama - luonasi, isä.”

Rakkautta ja vihaa runoilija määrittelee pitkälti: ”Rakkaus avartaa – viha tukahduttaa, rakkaus nostaa – viha painaa, rakkaus puolustaa – viha syyttää, rakkaus kannattelee – viha vainoaa, rakkaus vapauttaa – viha si- too, rakkaus luottaa – viha epäilee.”

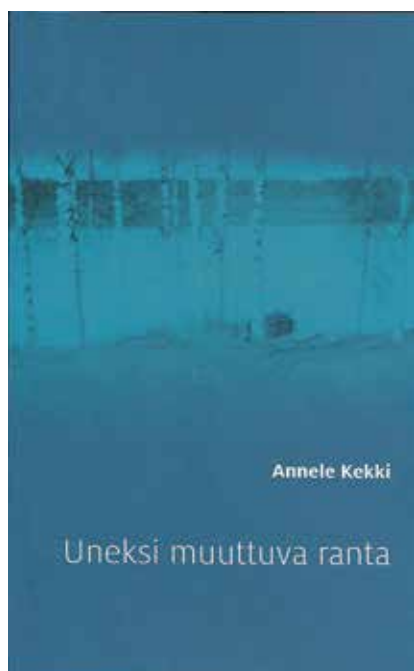
Runossa Suuren tähden majatalo Arola kuvailee joulua nykyihmisen näkökulmasta: ”Näemme kasvun ja kuihtumisen – menetyksen ja menestyksen. Tahdon viiden tähden majataloon!” Pohdinnan jälkeen: ”Voin tyy-

tyä vähempään tulla vaatimattomana – avoimena – vähästä nauraen – leikkiin ja lauluun taipuen – yhtä vihreää oksaa nuuhkien. Aina odotan ja joku odottaa minua. Pitelen kädessäni joulun ensimmäistä korttia, seimikuvaa ja tähteä. Äkkiä näen – Joulua syntyy yhden tähden majataloon pitkän kävelymatkan jälkeen pistäville oljille matkatavarana vähäinen kantamus.”

Runorivejä lukiessa tajuaa Pirkko Arolan pohtineen ja hioneen säkeittäen syvällisesti miettien ja syvällisesti ymmärtäen.

Vain runo voi laulaa
taivaan kieltä
vain runo paljastaa
pyhän salaisuuden
vain runo taipuu
ylistyksen hopeamaljaksi.

Marjukka Patrakka

Runon matkassa

Annele Kekki-Hellmanin runojen innoittajina ovat olleet mm. antrealaiset isovanhemmat. ”Uneksi muuttuva ranta” tuo etemme muistoja, lapsuuskuvia, iloa ja surua, meitä edeltäneiden polvien jättämää perintöä ja kaipuuta niin heihin kuin heidän elinpiiriinsä. Muutamissa runoissa helkkyy murre:

- Nii mont surruu
ja nii mont illoo,
et myö vällee keitetääki kohvit
ja pannaak makiaa leipää pöytää.

Vuosisataisten polkujen jalkojen painallukset kulkevat herkkinä kuvina. Ne tuovat meidät tähän päivään:

Nyt laitan kuvat laatikkoon.
Joku sen avaa, kysyy nimiä.
Tuntemattomampi olen itsekin
joka päivä.

Junaan en nouse, nauti
shampanskojaa
pitkällä radalla,
aistien helppoon harhaan en usko,
uneni tahdon

rannan ja laiturin.
Laiturissa odottaa valkoinen vene.
Vuoksi virtaa vierasta vettä.

Runokirja on jaettu teemakokonaisuuksiin ja sen kuvituksena on muutamia kauniita vanhoja valokuvia. 84-sivuinen kirja on myynnissä Antrea-Seurassa, hinta 15 euroa.

Tilaukset pirjo.tiippaana@saunalahti.fi tai puh. 050 525 3891.

Kotimäellä helluntaina

Hetki nuoruudessa ---
On heleä helluntailauantai, kevään herkintä aikaa.
Vuoksen pinta kimaltelee ilta-auringossa.
Rantakoivikko vihertää.
Linnut laulavat kilpaa,
ilmassa huumaava kevään tuoksu.

Istun kivellä kotipihalla kukkamekossa, uudet kesäkengät jalassa.
Saunan tuoksu tukassani, mäntysuovalla pestynä. Kiiltävänä, kihartuvana.
--- Havahdun.

Riihen kujasilta alkaa kuulua kylän nuorten iloinen rupattelu.
Ovat tulossa meidän rantaan iltanuotiolle.
Helluntaitulille, yhteiseen karkelointiin, soittelemaan, lauleluun.
Kantavat sylissään kuivia risuja nuotioon.
Toivottelen tervetulleiksi.
Tarjoilen tuohiropeesta viimekesäistä mansikkamehua.
Voi, miten komeita poikia ja tyttöjä.
Kyllä kotikylässä kelpaa olla.
Nuoret juoksevat alas rantapolkua.
Jään odottamaan. Mitä?

Ajan kulumista – herään hetkeen – todellisuuteen.
Kuulen rannasta ääniä, huutelevat minua.
Tajuan: on kulunut yli viisi vuosikymmentä vuosien saatossa.
Istun samalla kivellä, retkipuvussa, kumisaappaat jalassa,
tukka harmaantuneena.
Kivi on muuttunut tuvan rauniokiveksi, tuohirove pahvimukiksi.

Katselen rantaan. Sama Vuoksi kimmeltää,
nyt ehkä hopeisempaa.
Rantakoivut vihertävät, lintujen laulut herkemmat, paljon kauniimmat.
Kylän nuoret iloisesti rupattelun iltanuotion ympärillä, tuli räiskyy nuotiossa.
On raukaisevan hyvänolon tunne.
Lähden hiljalleen laskeutumaan alas rantapolkua.
Huomaan, olen istunut kivelläni yli yhden sukupolven.
Elämä on kulkenut eteenpäin.
Uusi sukupolvi on tullut jatkamaan sitä, mihin me jäämme.
Perinteitä vaalimaan, juuriaan tutkimaan, iloitsemaan siitä,
että voimme olla hetken täällä Kuparsaaren juurillamme.
On kauneinta Karjalaa. Menettyä.
Olen onnellinen Kuparsaaren nuorista, jälkipolvesta.
Tunnen kuuluvani samaan joukkoon.
Laulellen, huuliharpun soidessa tummuvassa kevätöyssä. –
- Tuli hiljalleen hiipuu nuotiossa.

Aamun sarastaessa lintujen konsertit herättää teltoissa nukkujat
aamukohville nuotion ympärille.
On tulossa aurinkoinen, lämmin päivä meille, juurien etsijöille.
Jätämme leiripaikkamme, kotirantani.
Reput selässä lähdemme vaeltamaan
ruohon peittämää kylätietä lintujen laulun saattelemana.
Tien varrella valkovuokkojen ja ketunleipien kukkaloistoa, kesän ensimmäistä.

Matka etenee hitaasti – kuunnellen, muistellen ja tutkien
sammaltuneita talojen raunioita, rappukiviä ja luotona ympärillä.
Mikä suloinen luonnonrauha huokuu kotikylän yllä
Päivämme vaellus huipentuu Vuoksen antimisiin,
ihanalta tuoksuvaan, nuotiolla keitettyyn kalakeittoon kalkkitehtaan rannassa.
Taas kertyi yksi unohtumaton kotikylän retki muistojemme hopeiseen kerään.

Kerttu Pyyhtiä

Tämä Kertun runollinen matkakuvaukseen 1990-luvulta oli viime vuoden numerossa, mutta iso osa lopusta oli pudonnut pois.

Niin paljosta pahasta olemme säästyneet

Marjukka Patrakka on kiertänyt eri puolilla Karjalaa. Hänet on palkittu tekemästään Soikkolan työstä Suomessa Samuli Paulaharjun rahaston palkinnolla ja Venäjällä Kingiseppin läänin museon palkinnolla. Lisäksi hän on saanut sukukansatyöstä Kalevala Seuran kekrinpäivän palkinnon. Tämä tarina alkoi viime numerossa, missä hän kertoi käynnistään Solovetskissa, Poventsassa, Inkerissä. Alla oleva kertomus on tarinan toinen, viimeinen osa.

Laatokan taakse kirkkoa rakentamaan

Klemolan Raija Ilomantsista houkutteli minut mukaansa Kuujärvelle joulukuussa 2003. Alueella asuu lyydejä, joita Raijan Paula-äitikin oli. Silloin juuri alkoi Lyydiseuran kirkkoprojekti, josta en katsonut olevan soveliasta kieltäytyä. Paikallinen metsäyhtiö oli lahjoittanut hirret. Aunuksen pappi totesi, ettei niitä Kuujärvellä voida veistää, varastetaan vielä, ne on vietävä Aunuksen sahalle. Meni kuu - pari. Tuli tieto, että kiireesti on saatava sahauslaskuun raha. Virallinen keräys oli juuri aloitettu. Onneksi lähetin keräyskirjeen antrealaiselle Jouko Tonterille, joka lahjoitti pelastavan summan. Hän oli edellisenä kesänä ollut Soikkolassa turistiryhmässä, jota luotsasin. Sotilaat ajoivat meidät pois, olimme virolaisella bussilla, joten meitä luultiin virolaisiksi.

En ollut paikalla välikohtauksen aikana, kyneleitä nieleskellen käännyn kuuluttamaan, että ei hätää, katsottavaa löytyy: vein turistit ihmisten koteihin! Myöhemmin kesällä minulta pyydettiin tapausta anteeksi.

Tonteri tiedotti kirkkohankkeesta Hartolaan Heikki Tervalalle, joka oli kesällä 1944 ollut Kuujärvellä tietämättä, mikä mekastus oli kannaksella. Ja toki hän antoi rahaa Kuujärven kirkkoon. Keväällä sitten Raijan kanssa ajelimme Tuuksan kylään, jonne rakennettiin myös kirkkoa. Siellä veistettiin hirsii ja osasin karjalaksi kysellä työmiehiltä rahoista; Suomesta tulee hyvin rahaa. Lasakuista ilmeni, että olimme ostaneet sahalta hirsikehikon, lahjoitetut hir-

ret olivat Tuuksassa. Rahaa meni aika lailla, mutta katto ei tullut tehdyksi ennen sateita. Syksyllä kävimme Raijan kanssa pesemässä homehtuneen, sieniä kasvavan kirkon, ja desin fioimme sen.

Lastenkirjoteni kääntäjä tunsin hyvin arkkipiispa Manuilin ja kertoi kaiken hänelle. Papista oli kaipailut eli kannellut moni muu. Manuil pyysi minulta kirjallisen kantelun. Heinäveden Valamossa venäjöntaitonen munkki kirjoitti kirjeen. Polvistuin luostarin johtajan eteen synnintunnustukselle ja seuraavana aamuna sain ehtoollisen. Näin lähdettiin matkaan. Tuttavani vei kirjeen arkkipiispan avustajalle. Kirkon eteisessä sitten allekirjoitin kirjeen, johon oli loppuun lisätty: ”Pyydän nöyrymmästä, että tätä kirjettä ei lueta minulle synniksi.”

Petroskoin pääkirkko on sodasta säilynyt, suuri, kullanhohtoinen sisältä. Papit olivat pukeutuneet kultabrokadiin. Palveluksen jälkeen kirkon vanhin siunasi minut ja tuttavani. Merkin saatua kävelin arkkipiispan eteen, polvistuin ja painoin otsani lattiaan, ja olin siinä hetken. Nousin, suutelin arkkipiispan kättä, annoin minulle ojennetun kirjeen sekä lahjakkasin hänelle – vaaleansininen mariskooli, monenmoista hyvää likööriä unohtamatta! Kuulin, että kansliassa oli ollut aika hälinä. Sain arkkipiisपालta kirjeen: kantelua ei luettu minulle synniksi. Pappi joutui myöhemmin kysymään minulta, haluanko hänet pois Kuujärven kirkosta. En! – Niin se pieni kirkko valmistui, mutta monta harmia vielä ennen vihkiäisiä oli. Monta kertaa muistin Soikkolan Ohvanaa, joka sanoi minulle, että Jumalaan saa uskoa, mutta pappeihin

älä usko koskaan. – Lyydinkieltä puhuu nykyisin ehkä 300 ihmistä, jotka asuvat eri puolilla Karjalaa. Kesällä Kuujärvellä poiketessani totesin kylän ”pesseen kasvonsa”. Oli ilo tava-ta tuttuja.

Tverin Karjalassa

Elokuussa kävellessäni pienessä harmaassa Salon kylässä Tverin Karjalassa mietin, miten paljosta me suomalaiset olemme säästyneet. Mietin myös niiden karjalaisten esivanhempien matkaamista sinne kauas. Ruotssi valloitti Käkisalmen läänin ja Inkerinmaan ja alkoi pakolla kääntymään ortodokseja luterilaisiksi. Karjalaiset kuin myös osa inkerikoista kokosi kampeensa ja lähti syvemmälle Venäjälle. En tietenkään väheksy Karjalamme menetystä, en sotien tuskaa ja kuolemaa. Mutta kaikki ne kauhukertomukset, joita olen kuullut virolaisilta, setuilta, inkerinsuomalaisilta, inkerikoilta, vatjalaisilta, karjalaisilta, lyydeiltä, niin en voi kuin todeta, että paljosta pahasta olemme säästyneet.

Tverinkarjalaiset ovat kokeneet kolhoosielämän ja nyt katselevat jättiputkea kasvavia peltoja, luhistuneita viljavarastoja ja ruostuvia koneita. Nuoret ovat kaupungeissa, kieli häviää.

Jatkan lastenkirjojen kirjoittamista. Keväällä ilmestyi ”Kezän aigua Suomes tiijustimmo äijän uuttu”. Kirjassa mainitaan Antrean verkko, kuvitteellinen suomalaisisäntä vie omat lapsensa Karjalan kaksospoikien kanssa Helsinkiin ja käydään Kansallismuseossa. Maksoin myös tverinkarjalankielisen ”Yksi, kaksi, karielaksi”-lorukirjan, kun maksajaa ei löytynyt, vaikka oli lupailtu ja yhteen pöytäkirjaankin merkitty.

Uuden kirjan kirjoittamisen olen jo aloittanut. Tämä on ainoa tapa, jolla voin auttaa sukukansoja kulttuurin puolesta.

Luin Carelia-lehdestä muutama vuosi sitten, että suomalaisten Suur-Suomi haave oli se syy, miksi karja-

Pertti Hakanen luovutti Eduskunnan Karjalakerhon puheenjohtajan nuijan Taljan Martin käsiin syyskuussa. Pertti Hakanen on nykyisin Karjalan Liiton hallituksen puheenjohtaja.

Martista Eduskunnan Karjalakerhon uusi puheenjohtaja

Eduskunnan Karjalakerho perustettiin eduskunnassa 24.2.2015. Kerhon ensimmäinen puheenjohtaja oli kansanedustaja Kauko Tuupainen Jyväskylästä. Kerhon tarkoituksena on ”edistää menetetyä Karjalan tunteista kansanedustajien ja Eduskunnan henkilökunnan keskuudessa.”

Karjalan Liiton puheenjohtaja Pertti Hakanen Sastamalasta toimi kerhon puheenjohtajana vuonna 2016 ja 27.9.2017 kerhon puheenjohtajaksi valittiin kansanedustaja Mart-

ti Talja Lahdesta.

Karjalakerho toimii aktiivisesti karjalatietouden lisäämiseksi. Syksyn suunnitelmissa on tutustuminen Karjalan Liiton toimintaan ja tutustuminen Karjalataloon. Kerho tukee aktiivisesti osallistumista Karjalaisille Kesäjuhliille Kouvolaan. Karjalaisesta sukututkimuksesta ja karjalan kielestä kuullaan esitelmiä toimintavuoden aikana. Kerho toimii aktiivisesti myös menetetyä alueen hautausmaiden suojelemiseksi.

Lukemista jouluksi!

Tänä vuonna Karjalan Liiton jäsenlehti Karjalan Kunnaat sekä liiton Joulukannel ovat yksi ja sama lehti. Se sekä tämä Vuoksen Verkko -lehti tarjoavat toivottavasti viimeistään joulupyhinä teille rattoisaa lukemista.

*Näissä molemmissa lehdissä on karjalaisesta kulttuurista, luonnosta sekä hersyvistä ihmisistä kertovia juttuja. Ja kuin sattuman kauppa näissä molemmissa kirjoitetaan myös siirtoseurakunnista. -- Viihdyttäviä luku-
tuokioita!*

lan kielen opetus lopetettiin ja kirjat tuhottiin Tverin Karjalassa vuonna 1938. Saman asian luin vironkielisestä julkaisusta koskien mordvan ja udmurtin kieliä. Kysyin eräältä tuttavaltani, voiko asia olla näin. Hän totesi, että kyllä se ilmeisesti on niin.

Juuri ennen kuin aloin kirjoittaa

tätä juttua, luin Eero Aution kirja: Kotkat, hirvet, karhut. Kirja kertoo permiläisistä koruista, jotka ovat saaneet vaikutteita obinugrilaisilta. Obinugrilaiset joutuivat keskiajalla venäläisten ja tataarien jyräämiksi ja kulttuuri taantui. Mutta permiläisten korujen aiheita on käsipaikoissa, ja

Vuoksenranta-seuran jäsen- ja lehtimaksu 2018

Vuoksenranta-seurassa uudistettiin jäsenmaksujen perintä uuden kirjanpitäjän myötä. Kirjanpito hoidetaan nykyään Vääkssä Isännöintipalvelu Pöysti Ky:ssä Paula Pöystin toimesta. Muutosvaihe aiheuttaa aina pientä sekaannusta ja kysymyksiä, mutta hyvin tästä on selvitty.

Hyvä jäsenemme. Älä nyt siis maksa jäsenmaksua omatoimisesti, kuten ennen. Tulet saamaan kevään/ alkukesän jäsenkirjeen mukana jäsenmaksutilisiirron, jolla voit hoitaa maksun.

Vuosikokous hyväksyi jäsenmaksun korotuksen Karjalan Liiton jäsenmaksun osalta. Seuran oma osuus pysyi ennallaan. Varsinaisen jäsenen jäsenmaksu on 35 €. Tämä sisältää Karjalan Liiton jäsenmaksun 20 € ja oman seuran jäsenmaksun 15 €. Jos kuulut Karjalan Liittoon jonkin muun karjalaisseuran kautta, voit maksaa vain seuran osuuden 15 €. Perheenjäsenen maksu on 15 € ja vapaaehtoinen lehtimaksu 10 €.

Kevään 2017 Karjalan Liiton liittokokous päätti vuosille 2018-2020 jäsenmaksuksi 20 €.

Jäsenenä saat mm. 4 x vuodessa ilmestyvän Karjalan Kunnaat -jäsenlehden, alennuksia kesäjuhlien pääsylipuista, kurseista, matkoista, erilaisista tilaisuuksista ja monista liiton myyntituotteista.

Alle 30-vuotiaat talkoomatkalaiset saavat korotettua talkoomatkatukea, jotta mukaan lähtemisen kynnyks ehkä hiukan alenisi. Vuoksen Säätiö tukee kaikkien talkoomatkalaisten reissua (v. 2017 tuki oli 80 €).

Päivi Virolainen

ettei vaan meidän Kalevala-koruista osan juuret juonnu tuonne kauas sukulaistemme juurille.

19.10.2016

Marjukka Patrakka

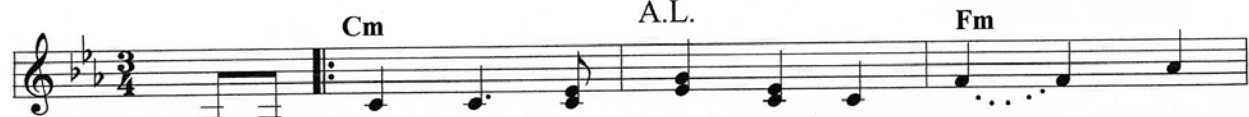
Vuoksenrannan laulu

Säv. Maire Keltala

san. Maire Keltala/Timo Mäenpää .

sov. Sakari Ylivuori Helppo laulusov.

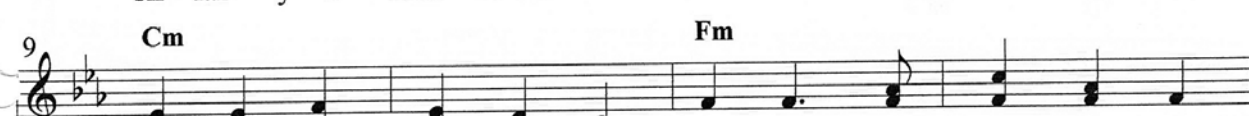
A.L.

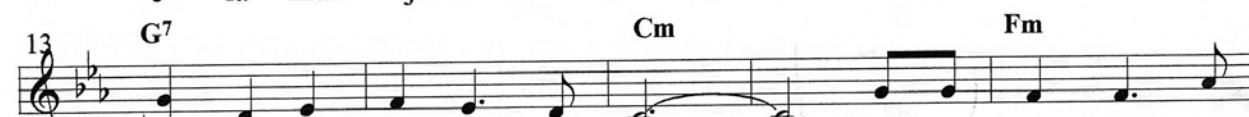
1. O - let muis - tois - sa kau - ne - hin, Vuok - sen -
 2. Vaikka kau - as pois kul - jin, niin sie - luu - ni
 3. Po - jat Par - sik - kaan maan, ty - töt kau - neim - mil -
 4. Mi - nä muis - tan sen il - lan kun kai - teel - la

ran - ta sulle syk - ki - vi syöm - me - ni tää, si - nä
 sul - jin nämä muis - tot ja mai - se - mat sen, kuljen
 la - an Virki - nie - mes - tä Kar - ke - a - laan, po - jat
 sil - lan y - li Mai - re - tun - sal - men mä näin lail - la

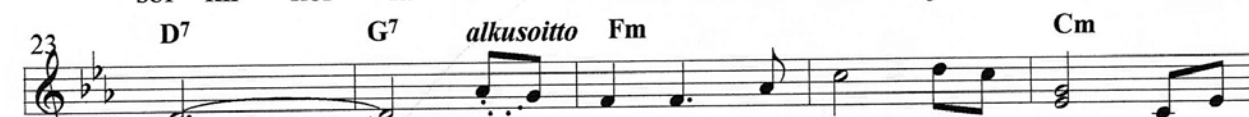
kei - nu - tit keh - to - ni, läm - pö - si, loh - tu - si.
 luo Kor - pi - lah - den tai Sin - to - laan kah - den sun
 ait - to - jen ää - rel - lä Tal - ja - lan niit - ty - jen
 e - lä - män juok - si niin vah - va - na Vuok - si ja

tar - jo - sit et vä - hem - pää. Tääl - lä tuu - let vain
 kans - sas' ja taas haa - vei - len. Kas - ki - sel - kää kun
 or - vo - kit vain rin - nas - saan. Mi - nä Härk - kor - ven
 kul - ki se vain e - teen - päin. Sil - loin kel - lot nuo

kul - ki - jaa vie, ko - ti - pol - ku niin kau - ka - na
 kat - se - lee kuu, Pöyry - nie - meen kun yö las - keu -
 jäl - leen nään tuon Kuiva - nie - men ja myös Niit - ty -
 soi kir - kol - la Noin mäes - sä ja Kan - kaa - las -

lie. tuu suon. sa. Et un - hoit - tua voi, sulle lau - lu - ni

soi, o - let rak - kain pääl - lä maan. Fine. 2. Vaikka
 3. Po - jat
 4. Mi - nä

4 säk.

Antrean kellot

säv., san. ja sov. Teuvo Leppänen

Valssi vapaasti

Introduce, harmonikka

Tempo di Valse

läestys

1. Päähk-jär - ven ran - taan aal - lot ne
 2. Jää - neet on kaik - ki päi - vi - en
 3. Tääl - lä on pit - kä yk - si - näi-

työ, sun - hun - tain kel - lot soi. Pää - ty - nyt on jo pel - loil - la
 taa, muis - tois - sa mat - kaa teen. Muis - tois - saan lap - si kat - sel - la
 - syys, kai - pa - us poh - ja - ton. Seu - ra - na tääl - lä ai - na on

työ, le - vä - tä lap - si voi. Ja kuin - ka kau - nii - na päi -
 saa väl - ket - tä Vuok - sen veen. Ja kuin - ka jal - ka se kas -
 syys, ik - ku - na kiin - ni on. Voi kuin - ka pie - nis - tä en -

- lyy aal - to - jen vyö! Ain nii miu mie - les - säi säi -
 - tuu ranta - hei - nik - koon. Ain' nii ol' peh - mii hää as -
 - nen rie - mui - ta sai! Pai - me - neen Sul - mä - keen men -

- lyy Kar - ja - la ke - sä - yö, ain nii miu mie - les - säi säi -
 - tuu Kar - ja - la' koi - vik - koo, ain' nii ol' peh - mii hää as -
 - nen va - rik - sen - saap - paat sai, pai - me - neen Sul - mä - keen men -

- lyy li - vo - la ja myö! Soi - vat Ant - re - an kel -
 - tuu en - ne e - vak - koo! Soi - vat Ant - re - an kel -
 - nen lap - si saap - paat sai! Soi - vat Ant - re - an kel -

63 *Bb* *F* *C* *C7* *F*

- lot, kuin-ka ne sie-lus-sa soi! Kuk - kii ke-säi-set pel - lot, joss'
 - lot, kuin-ka ne sie-lus-sa soi! Kuk - kii ke-säi-set pel - lot, joss'
 - lot, e - nää ne sie-lus-sa soi! Kuiu - tui ke-säi-set pel - lot, joss'

72 *G* *G7* *C* *C7* *F*

las - na kar - ke - loi! Pit - kin Päähk-jär-ven ran - taa
 las - na kar - ke - loi! Pit - kin Päähk-jär-ven ran - taa
 las - na kar - ke - loi! Pois - päin Päähk-jär-ven ran - taa

80 *Bb* *A* *A7* *Gm* *C7* *F* *Dm / Bb*

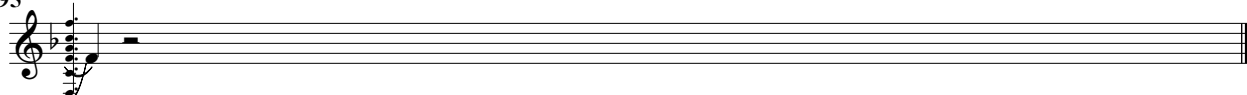
kuin - ka juok - sin - kaan, kun soi - vat Ant-re - an kel - lot,
 kuin - ka juok - sin - kaan, kun soi - vat Ant-re - an kel - lot,
 kuin - ka juok - sin - kaan, kun jäi - vät Ant-re - an kel - lot

88 *1. 2. Gm* *C7* *F* *Fm* *3. Gm* *hidastuen C7* *F*

nii - tä kuu - le - maan! soi - maan kai - puu - taan!
 nii - tä kuu - le - maan!

95 *Fine*

Antrean kellot

on Teuvo Leppäsen tekemä valssi. Hän on itse sanoittanut, säveltänyt ja sovittanut sen äitinsä Siiri Martta Leppäsen, o.s. Kemppi, lapsuus- ja nuoruusmuistoihin palaten ja hänen muistokseen.

Siiri oli Jussi Kempin ja Katri Kempin, o.s. Hutri, tytär. Jussi Kemppi oli Kuparsaaresta Iivolaan vävyksi mennyt Matti Kempin poika ja Katri puolestaan Varikselan Hutreja.

Talkoot Karjalassa

Antreassa huhkittiin liki 40 hengen voimin perinteisten kevättalkoiden merkeissä lauantaina 6. toukokuuta. Matkassa mukana oli myös tuolloin 10-vuotias, riihimäkeläinen Iris Kekki, Aino ja Erkki Kekin pojanpojan tytär. Tässä hänen raporttinsa matkasta. Kuvat ovat Iriksen isän, Marko Kekin, kamerasta.

Antrean kirkonmäen siivoustalkoissa riitti puuhaa kaikille. Etualalla matkakokemuksistaan kirjoittanut Iris Kekki (vasemmalla), Salla Kekki ja Sara Nurmilaukas.

Alemmassa kuvassa Erkki Kokko ristin irtonaisen maalin kimpussa.

Sodan jäljet Antreassa yllättivät kymmenvuotiaan talkoolaisen

Olemme vihdoinkin päässeet Venäjälle. Menemme Viipurin Veikot -nimiseen kauppaan. Vaihdamme euroja rupliksi ja ostamme venäläisiä herkuja.

Näemme paljon suota ja nuoria koivuja. Ohitamme Säkijärven ja

olemme pian Viipurissa.

Vietyämme laukut hotelliin, olemme valmiit kiertelemään Viipuria. Olemme jo alkaneet hengaila omissa porukoissa pitkän bussimatkan jälkeen.

Kävelemme Viipurin kauniita mutta ränsistyneitä katuja ja näemme ränsistyneitä taloja. Ohitamme Torkkeli Knuutinpojan patsaan ja torin. Menemme Viipurin linnan pihapiiriin kävelemään. Pyhän Olavin torni on remontissa.

Perjantai-iltana söimme Espiläravintolassa.

Lauantaina menimme talkoisiin Antrean kirkolle Kuukaupin sillan kautta. Etsimme myös isomummoni Ainin vauvana kuolleen lapsen hautaa. Luulimme jo löytäneemme sen, mutta vanhat kuvat paljastivat, että olimme väärässä.

Kun talkoot loppuivat, veimme sokkalalaiset Sokkalaan, pullilalaiset Pullilaan, kuparsaarelaiset Kuukaupille ja loput Antrean asemalle.

Me menimme Antrean asemalle. Etsimme Aino-mummon kotitaloa ja lopulta löysimme sen.

Otimme talon edessä kuvia ja talon asukkaat huomasivat sen. He oli-

vatkin Ainon tuttuja.

Nykyiset asukkaat kutsuivat meidät kotiinsa ja näyttivät kuvia. Albumissa vilahtivat mm. tätini (Salla Kekki) ja isäni (Marko Kekki). Me käytimme elekieltä sekä puhuimme suomea, venäjää, saksaa ja englantia. Sain mukaani venäläisiä karkkeja.

Paikallisen ravintolan kautta palasimme Viipuriin poimien matkalla mukaan aiemmin bussista jääneet kotiseuturetkeläiset.

Sunnuntaina palasimme muutama kaupunki kautta Suomeen.

Koko reissulla yllätti eniten se, kuinka pahat jäljet sota on jättänyt Karjalaan.

Seuraa jutun kirjoittajaa Instagramissa: @minttusarvinen

Iris Kekki

Kuvat: Marko Kekki

Seppo Vepsä mittaili katseellaan hartaasti Antrean siistiä kirkonmäkeä talkoiden tauotta.

Satu Stirkinen (vasemmalla), Kerttu Pyyhtiä, Erkki Kokko ja Leila Pullinen kuuntelivat kahvinjuonnin lomassa paikallisen Sergeyn kuulumisia.

Tauolla nautittiin niin makkarasta kuin virvokkeistakin.

Karjalaan ja takaisin

Ville-Veikko Karttunen

Ennen tämän kevään talkoomatkaa Vuoksenrantaan en ollut eläissäni ylittänyt valtakuntamme itärajaa. Maanteitse raja oli ylitetty niin lännestä kuin pohjoisestakin, Helsinki-Vantaalta lähtöjä oli ollut kymmenittäin ja Itämeren ylityksistä en ole välittänyt pitää enää kirjaakaan. Kuitenkaan koskaan en ollut keksinyt hyvää syytä lähteä Venäjälle, mutta alkuvuodesta tajusin hieman henkilökohtaisemman syyn lähteä itään.

Vaikka olen aina tiennyt pappani olleen kotoisin Karjalasta ja muistan peruskoulussakin vitsailleeni neljänneksen sukujuuristani sijaitsevan Venäjällä, en koskaan miettinyt asiaa sen tarkemmin. Pappaani en ehtinyt tuntea kuin kymmenisen vuotta, enkä silloin osannut olla erityisen kiinnostunut hänen taustoistaan. Kun äitini soitti minulle talvella ja kysyi, kiinnostaako toukokuussa lähteä talkoisiin papan synnyinseuduille Vuoksenrantaan, päätin lähteä matkaan.

Meitä Kuivaniemen kylästä olevan Vilho Ruposen suvun edustajia oli matkassa lisäksi äitini, veljeni sekä enoni Vilho, jolle Vuoksenranta on jo tullut hyvin tutuksi lukuisien käyntien muodossa. Itse en tiennyt mitä odottaa tältä matkalta, mutta lähdin reissuun avoimin mielin.

Bussi lähti Helsingistä kohti Vaalimaata, missä rajanylitys meni yllättävän jouhevasti, vaikka kuski hieman pelotteli mahdollisilla tuntien odotuksilla. Pikainen rahanvaihto rajalla ja sen jälkeen lähdimme jatkamaan kohti Viipuria, johon saavuummekin hyvissä ajoin ja ehdimme käydä ostoksillakin kauppakeskus Karusellissa sekä kauppakamarissa.

Pyörimme vielä valoisan aikaan Viipurissa ja kävimme tutustumassa linnaan, jossa oli meneillään kunnostustyöt, joten torniin emme tällä kertaa päässet kiipeämään. Oli kuitenkin ihan positiivista nähdä, että siellä jotain kunnostetaankin, koska aika monen talon oli annettu sortua.

Edustuskuva Viipurin linnan edustalla (minä, Vilho, Juha-Matti).

Illalla kävimme yhdessä vuoksenrantalaisten ja antrealaisten kanssa syömässä Espilässä, mikä oli kaunis ja ehdottomasti käymisen arvoinen ravintola. Viipurin yöelämä puolestaan ei suomalaisille miehenaluille tarjonnut paljoa, mutta lompakkoystävällinen se ainakin oli.

Seuraavana aamuna jatkoimme matkaa kohti Vuoksenrantaa ja kirkolle päästyä vaihdoimme pienempään paikalliseen neuvostoajaiseen ”bussiin” jossa oli hilpeä kontrasti JaPi-Matkojen ilmastoituun linjuriimme. Matka taittui hyvin, eikä kenenkään talkoomieltä tuntunut jousituksen puute haittaavan. Matkalla

tuli kyllä ihmeteltyä, miten korvessa sitä on aikoinaan oikein asuttukaan.

Porukka jaettiin lähellä määränpäättä kahtia ja toiset rupesivat siivoamaan metodistikirkon raunioiden ympäristöä sillä välin, kun toiset lähtivät hautuumaata ehostamaan. Vaikka hautausmaa sijaitsi kirjaimellisesti keskellä metsää, erotti sen muusta ympäristöstä ilman mitään aitojakin, koska sen ympäristöstä oli selvästi pidetty huolta vuosien aikana.

Kun hautuumaata oli puhdistettu oksista ja muusta irtotavarasta, kokoonnuimme vielä porukalla metodistikirkon rauniolle virret veisaamaan. Palasimme sitten Vuok-

Talkoomatkalla kirkonmäen raivauksella halutaan laajentaa rauhoitettavaa aluetta

Erkki Kiuru

Sysmästä ja Helsingistä aamuvuorilla perjantaina 5.5. lähteneet vuoksenrantalaisten ja antrealaisten bussit kohtasivat toisensa Vaalimaalla. Aamukahvien jälkeen todettiin, että vuoksenrantalaisten bussissa oli 24 talkoolaista kaikkine työkaluineen. Antrealaisia oli puolet enemmän. Rajamuodollisuudet sujuivat hyvin ja tällä kertaa melko nopeastikin. Ilmakin suosi: ei satanut eikä ollut liian kuuma. Myöhässä se kevät tänä vuonna näytti olevan Venäjänkin puolella. Onneksi lumet olivat pois.

Viipurikierros

Seuran puheenjohtaja Päivi Virolainen tuttuun tapansa antoi viimeiset ohjeet ja ohjelman yksityiskohdat matkalle. Molemmat yöt majoituttiin Viipurissa tuttuun Vyborg-hotelliin, entiseen Knut Posseen, Karjala-lehden entiseen taloon. Se sijaitsee aivan

senrannan kirkolle hoitamaan sen ympäristöä ja muistokiven laatoitusta. Olin positiivisesti yllätynyt, miten hyvässä kunnossa kirkko oli historiaansa nähden.

Kun päivän työt oli tehty, makkarat paistettu ja ryhmäkuvat otettu, oli seuraavaksi suuntana taas Viipuri. Pysähdyimme matkan varrella tutustumassa vielä pieneen paikalliseen kyläkauppaan.

Tämän jälkeen seuraava yhteinen aktiviteetti olikin seuraavana aamuna tuliaisien osto Karusellista ja siitä matka jatkuikin kohti Suomea.

Rajanylitys meni tälläkin kertaa yllättävän jouhevasti ja pari tuntia myöhemmin olimmekin jo kotosalla.

Veljeni kanssa edustamme pitkälti viimeistä sukupolvea, joille Karjalan evakot ehtivät olla vielä läheisiä, mutta meistä seuraava polvi tulee

Torkkelin puiston (nykyisin Lenin puisto) keskivaiheilla. Jokakeväiseen venäläiseen tapaan myös Viipuri oli juuri siivottu ja koristeltu talven jäljeltä. Ei nyt suinkaan ottaakseen meidät vastaan, vaan juhliakseen parin päivän kuluttua vietettävää valtakunnallista ”Voiton päivää”. Näissä merkeissä kaupunkia koristivat suuret, värikkäät julisteet ja valokuvat Viipurin ”vapautuksesta” 20.6.1944. (Mutta me olimme jo poissa kaupungista kun paikalliset tätä juhlivat 9.5.!)

Viipuriin tutustumisajelu suoritettiin Seija Halmeen opastuksella. Tuloiltana syötiin yhteinen ateria antrealaisten kanssa upouudessa Espilässä, Torkkelin puistossa. Tyylikkäästi ja hyvin se oli rakennettu vanhan Espilän paikalle ilmeisesti vanhojen piirustusten mukaisesti. Hieman ruokatarjoilu viipyi, mutta näin kai se on aina kun 70 henkeä erikoisruokavaliointeen mihin tahansa ravintolaan tulee. Illan päätteeksi matkalla mukana ollut 120-vuotiaan Viipurin Lauluveikkojen edustaja Sa-

kari Someroja lauloi ja laulatti meitä tutuilla viipurilaislauluilla: ”Sellane ol Viipuri”. Kiitos siitä.

Kohti Vuoksenrantaa, talkookohteita

Lauantaiaamuna aikaisin – perinteinen vuoksenrantalaistapa – kuitenkin tuhdilla aamiaisella ruokittuna talkooporukka oli täsmällisesti bussissa. Pelätty sadekin näytti pysyvän poissa. Edellisillan Suomen (voitokas) jääkiekko-ottelukaan ei ollut verottanut edes joukkomme nuorisoa. Ja mikä parasta, Antrean jälkeinen soratie oli suhteellisen hyvässä kunnossa. Ilmeisesti kevät on ollut kuiva eikä vettä ole riittänyt tien kuoppien täyttämiseen. Uuden rautatien valmistuminen Vuoksenranta-Antrea-osuudelle on myös selvästi vähentänyt rasisusta vanhalle tielle. Liikennettä rataosuudella emme vielä havainneet. Sama koski myöhemmin myös Kankaalan kirkon ja Kaskisellä välistä tieosuutta, joka normaalisti on täynnä vesikuoppia. Nyt vain

Veljekset esivanhempiansa haudan kohdilla.

kuulemaan heistä vain tarinoita. Mutta että tarinat siirtyisivät ajan matkassa, on tämä ja seuraavat sukupolvet saatava kiinnostumaan enemmän historiasta. Siksi on hienoa, että sukujen nuorisoa kannustetaan lähtemään mukaan näille talkoomatkoille esimerkiksi tukemalla taloudellisesti heidän kulujaan. Tällä talkoomatkalta olimme ikävä kyllä veljeni kanssa ainoat vuoksenrantalaiset, jotka hyötyivät tästä kannustimesta, mutta onneksi vielä on hyvin aikaa houkuttaa muitakin seuraaville matkoille, heitä pitää vain muistaa kysyä mukaan.

Oli silmiä avaava kokemus käydä tutustumassa papan juurilla, vaikka emme juuri hänen synnyinkotinsa tienoilla ehtineetkään tällä kertaa käydä. Se onkin varsin hyvä tekosyy lähteä käymään uudestaan Vuoksenrannassa.

yksi puu oli kaatunut tien poikki ja taitava venäläiskuljettajamme busseineen alitti sen työntäen liikkeessä puun auton katolle! Ja ohi päästiin mennessä tullen!

Sokkalan jälkeen Seija Halme ja allekirjoittanut kertoivat Murkinmäen ja Korpilahden tarinoita. Taas kerran todettiin, että entistä vaikeampaa on paikallista ennen niin suurta ja virkeää kylää taloineen, kauppoineen ja myllyineen yms. Nyt kuitenkin helpotti se, että kasvu ei ollut vielä alkanut ja peittänyt kivijalkoja alleen. Mukana olleet kyläläiset täydensivät paikantamista. Seijan puoliso Mikko puolestaan oli tehnyt ison työn kootessaan kansiot Vuoksenrantaan koskevista SA-kuvista, ml. Museoviraston kuvat. Näitä tutkittiin ja tunnistettiin niistä tuttuja taloja ja paikkoja. Vuoksenrannan Kankaalan kirkolle saavuttuamme jalkautuimme nopeasti ja vaihdoimme suomalaisbussin venäläiseen ”maastobussiin” talkootyökaluin. Ruposen Vilhon jätimme mittailemaan Kankaalan kirkon tornin portaita joskus myöhemmin tapahtuvaa korjausta varten. Matkalla koitettiin paikallistaa entisiä paikkoja, mutta vuosi vuo-

delta se näyttää olevan vaikeampaa.

Sopu antoi sijaa täydessä bussissa ja parin pysähdyksen jälkeen suuri osa ryhmästä jäi kunnostamaan ja siivoamaan Noimäen kirkonpaikkaa. Leiposten hautausmaalle lähti pieni ”iskuryhmä” siivoamaan. Päivin Hannu-puolison mukanaan tuoma lehtipuhallin vauhditti kevätsiivousta oleellisesti. Noimäen heinäkuussa 1944 tuhoutuneen kirkon toinen portinpylväsinkin saatiin pystyyn toisen ”iskuryhmän” ponnistelujen jälkeen. Toivottavasti molemmat pylväät pysyvät nyt pystyssä.

Uusia rakennelmia

Visulahden ja Taljalan väliselle tieosuudelle oli talven aikana ilmestynyt kymmenkunta uutta, kestopuusta tehtyjä uusia, hyvin viimeisteltyjä metsästystorneja. Ilmeisesti Vuoksenrannan riistakanta on nyt niin hyvä, että näihin on kannattanut investoida. Ehkäpä Pikkuvuoksen metsästysmajoille saadaan joitain uusia arvovieraita metsästykseseen. Eikä näiden tarvitse montaa metriä astua tieltä sivuun passiin päästäkseen.

Suvivirsi, Karjalaisten laulu ja kukat

Noimäen siivouksen urakka lopetettiin perinteisesti suvivirteen ja sen jälkeen venäläisbussi kävi vielä käännyssä Kaskiselässä lähellä Vuosalmen rajaa ns. Ollilan tienhaarassa (tie Mairtunsalmelle). ”Karjala-sua ikävöin, vuoksenrantalaisten muistojen kirjasta” poimitut muuttamat kertomukset antoivat paikallisväriä entisestä elämästä. Kesäkuukastemolemmille kirkkoille jätettiin yöpakkasten vuoksi Vuoksenrannan kukkaja kasteluvastaavan Otsinan Galinan istutettavaksi myöhemmin.

Paluumatkalla Kankaalan kirkolle tarkkasilmäisimmät paikansivat sini- ja valkovuokkomerien keskellä keltavuokkopaiikat, joista myöhemmin haettiin taimet. Kirkolla tehtiin ripeästi ympäristön siivous ja raivaus. Sisältä kirkko myös puhdistettiin talven lehdistä. Oli ilo havaita, että mitään isompia vaurioita ei talven aikana ollut syntynyt. Antrean graniittilouhimosta oli nyt saatu sankarimuistomerkin puuttuvat laatat. Ne laitettiin paikalleen. Kirkosta kat-

sottuna hautausmaan vasenta puolta alettiin myös raivata pienemmistä puista ja puuntaimista vapaaksi. Tällä tavalla osaltaan pyritään osoittamaan, että hautausmaan päälle ei tulisi enempää rakennuksia pystyttämään. Tavoite voisi olla samantapainen siisti ”puisto” kuin hautausmaan oikeakin puoli.

Grillimakkaralounaan ja kahvien jälkeen talkooryhmä iltapäivän lopulla tyytyväisenä nousi bussiin. ”Karjalaisten laululla” sankarihaudalla jätettiin tälläkin kertaa hyvästit Vuoksenrannalle.

Markovilla ja Vuoden talkoolainen

Muutama ”eksynyt” antrealainen pömittiin bussiin matkalta ja perinteinen käynti ”Antrean osuuskaupassa” kirkolla salli ensikertaisillekin nähdä paikalliskaupan toimintaa. Paluumatkalla Viipuriin Helena Kosonen kertoi erittäin mielenkiintoisen historian Markovillan tilasta Viipurin porteilla. Kertomus perustui Helvi Jääskeläisen kirjaan 1800-luvun Viipurista. Markovillan upseeri-, aliupseeri- ja taistelukoulusta itsenäisyyden alussa 1920-30-luvuilla monikin on kuullut, mutta nimen alkuperä on vähemmän tuttu. Illalla hajaannuttiin täyttämään keväisen Viipurin ravintoloita - ja tietenkin Kauppahalliin ja muualle tekemään ”pakolliset” ostokset, pelavat ja muut, mm valkoinen hunaja näytti olevan jotain uutta kaikille.

Sunnuntaiaamuna kiireisimmät ennättivät vielä kauppahalliin ennen Karusellin kautta tapahtuvaa Suomeen lähtöä. Paluumatkalla palkittiin vuoksenrantalaisten Vuoden 2017 Talkoolainen: Yrjö Sokka Sintolan kylästä, joka 90 ikävuodesta huolimatta osallistui täyspainoisesti talkoisiin, mm. sankarimuistomerkin puuttuvien kivien asentamiseen.

Nopeasti sujuneiden rajamudollisuuksien jälkeen talkoolaiset jakautuivat taas Sysmään ja Helsinkiin meneviin busseihin. Perille kotiin päästiin itse kukin hyvissä ajoin sunnuntai-iltapäivän lopulla. Ilmat suosivat matkaa. Seura oli hyvää. Aikainen ajankohta ilman kevään täyttä vehreyttä salli laajemmat näkymät kuin täyskesän aikana.

Yrjö Sokka on Vuoden talkoolainen

Eija Virolainen

Sysmässä asuva 88-vuotias Yrjö Sokka valittiin vuoden talkoolaiseksi. Hänen ansioikseen katsottiin Vuoksenrannan kirkon pihapiirissä olevan sankarimuistomerkin raskaiden kivitoiden parissa uurastaminen sekä lisäksi muu aktiivinen tekeminen talkoomatkoilla. Matkoja hän on tehnyt jo vuosikymmeniä ja Sokka on ollut aktiivisesti näillä matkoilla mukana mahdollisuuksien mukaan.

- Tarkoitus on lähteä myös ensi keväänä, jos kunto antaa myöten, arvelee aktiivisia ja touhukkaita eläkepäiviä viettävä Sokka.

Maailmalla rakentamassa

Vuoksenrannan Sintolan kylästä matkaan lähtenyt rakennusalan ammattilainen on nähnyt maailmaa työnsä vuoksi. Mielenkiintoisimpia olivat ajat Saudi-Arabiassa, jolloin hän toi suomalaista puurakentamista arabimaailman tietoisuuteen. Arabikulttuuri toi omat haasteensa, mutta niistä Sintolan poika selvisi sisulla ja työtä tekemällä. Sokka vietti työvuosistaan kolmisenkymmentä pääkaupunkiseudulla ja kävi sieltä käsin työkomennuksilla ympäri Suomea. Työnantajina olivat suuret rakennusalan liikkeet; muun muassa Rauma-Repola ja Puutalot.

Sintolan koti ei unohdu

Raskaiden evakkomatkojen jälkeen Sokan perhe saapui viimein Ähtärin kautta Sysmään vuonna 1946. Perheelle tuli kodiksi asutustila Virtaalta Kymäriin aukeilta. Yrjö Sokan lähdettyä työn perästä Helsinkiin, myi isä kodin ja tuli toisen poikansa kanssa Helsinkiin rakennustöihin mukaan. Sysmä on ollut Yrjö Sokan sydäntä lähellä ja ennen eläkevuosia hän osti perheelleen kesäkodin Sysmän Otamosta ja sittemmin pienen mö-

Vuoden talkoolainen Yrjö Sokka havittelee jo talkoomatkaa ensi kesälle.

kin keskustan tuntumasta, josta hän laajensi omakotitalon lisärakennuksineen. Yrjö vietti talossa eläkepäiviä Hartolassa syntyneen puolisonsa Ullan kanssa. Pari vuotta sitten puolison poismenon jälkeen eläkepäiviä ovat täyttäneet kalastus, liikunta sekä ehdottomasti siirtokarjalaisperinne. Vuosi sitten Sysmässä pidettyyn Vuoksenranta-seuran Perinnepäivään Sokka toi useita Nuoramaisjärvestä kalastamiaan kuhafileitä, joista saatiin muun tarjoilun lisäksi kuhakeittoa.

- Nuoramaisjärvellä kalastan mielelläni. Nyt otin verkot ainakin hetkeksi pois. Olivat niin sekaiset, mutta laitan kohta takaisin, Sokka naurahtaa.

Matkat Venäjän puolelle Vuoksenrannan Sintolassa sijaitseville kotiseudulle ovat kuuluneet Yrjön ohjelmiin ja ensi kertaa vierailu kotikonnuille kävi jo vuonna 1979. Luokisat matkat Venäjän puolella ovat olleet antoisia ja niistä on päässyt nauttimaan myös Sokan kolme tyttäretä.

- Sintolan koti ei unohdu, vaikka kotini on nykyisin Sysmässä, toteaa Yrjö Sokka.

Antrean Esan kirkkovene hopealle evakkolähdössä Mommilanjärvellä

Janne Pullinen

Antrean Esan soutujoukkue sijoittui evakkoveneistä toiseksi viime kesän Mommilanjärven souteluissa.

Antrean Esan soutujoukkue 2017: ylärivissä vas. Kari Kemppi, Pertti Iivonen, Janne Pullinen, Raimo Elonsalo (perämies), Hugo Louhelainen, Tomi Hämäläinen, Tatu Partanen, Joonas Arminen, Antti Partanen, Lauri Pullinen; alarivissä vas. Jussi Me-silaakso, Tommi Kuparinen, Jussi Iivonen, Timo Pullinen ja Vesa Hakala.

Mommilanjärven soutelut järjestettiin perinteiseen tyyliin heinäkuun kolmantena lauantaina, eli 15.7.2017. Kirkkovene-luokassa soutava Antrean Esan joukkue osallistui ns. evakkolähtöön, jonka maaliviivan ylitti ensimmäisenä Kirvun Vilkas ajassa 44:22. Seuraavina maaliin saatiin evakkoveneiden ulkopuolelta Heikkilät (46:50) ja lähdön kolmantena Antrean Esa (47:19). Muita evakkoveneitä lähdössä olivat Heinjoen Huimat (50:12) ja Impilahden Isku (53:27). Järjestäjien mukaan matka oli noin 11 kilometriä.

- Aikamme on ihan kelpo, varsinkin kun tuuliolosuhteet huomioidaan. Kaikkiaan kolmesta eri kirkkovenelähdöstä olimme 8. nopein soutukunta ja 17 venekuntaa jäi ajoissa taaksemme. Eikä ainakaan Vuoksenrannan Säde ollut edellämme, kun eivät tänä vuonna edes osallistuneet”, sanoo pilke silmäkulmassa joukkue-

en johtajana toiminut Janne Pullinen. Eikä tuuli juuri katsomossa tuivertanutkaan, vaan soutelut voitiin suorittaa suotuisassa puolipilvisessä ja poutaisessa suvisäässä. - Toivottavasti taas ensi kesänä kohdataan evakkolähdössä rakkaat naapurimme, vaikka eivät nämä mitkään varsinaiset soutukilpailut edes ole. Tärkeintä on osallistuminen, ja sitä kautta yhteyden säilyttäminen karjalaiseen heimoomme ja uusien siteiden solmiminen”, Pullinen jatkaa.

Uusia siteitä ja suhteita myös syntyi, kun joukkueen kokoamisessa ja viestinnässä otettiin käyttöön sosiaalinen media. Keväällä Facebookiin perustettiin Antrean Esan oma ryhmä, jonka avulla kutsuttiin avoimesti kaikkia halukkaita soutusiskoja ja -veljiä mukaan joukkueeseen ”joil’ on väkevä selkä, tarkka tahti, antrealainen veri, kova kunto tai sellaisiin halu ja mieli”. Tähän viestiin reagoi

myös Jussi Iivonen Lappeenrannasta, joka osallistui ensikertalaisena Antrean Esan joukkueeseen.

- Tuntui kivalta päästä mukaan joukkueeseen, kun Antrea ja kaikki siihen liittyvä kiinnostaa kovasti. Onhan oma sukuni Antrean Iivolasta lähtöisin. Mielelläni ajoin Lappeenrannasta Mommilanjärvelle, kun sain näin luotua yhteyksiä Antrean jengiin. kertoo Jussi Iivonen.

Ensikertalaisia joukkueessa olivat Jussi Iivosen lisäksi Tomi Hämäläinen, Hugo Louhelainen ja Kari Kemppi, kun taas 10. kerran joukkueessa soutivat Pertti Iivonen ja Tommi Kuparinen. Voidaan sanoa, että joukkueessa oli juuri sopivassa suhteessa kokemusta ja intoa.

Mommilanjärvellä soutelua jo vuodesta 1988

Ensimmäinen soututapahtuma jär-

jestettiin Mommilanjärvellä jo vuonna 1988 ja vuodesta 1991 se on järjestetty vuosittain. Pienestä kokeiluluontoisesta Juholan serkunjoukon järjestämästä hauskanpidosta ja oman järven tarkkailutapahtumasta on vuosien aikana kasvanut alueellisesti, maakunnallisesti ja jopa valtakunnallisesti merkittävä soutu tapahtuma.

Nykyisin Mommilanjärven soutu kerää vuosittain toistatuhatta soutilijaa ja tuhansiin nousevan katsojajoukon.

Alkuperäisen tavoitteensa, ympäristön ja vesistön säilyttäminen seuraaville sukupolville, lisäksi Mommilanjärven soutuun tarkoituksena on saada ihmiset liikkumaan oman hyvinvointinsa puolesta ja samalla nauttimaan liikunnan ilosta ja yhdessäolosta terveystiikunnan parissa luonnon muovaamalla liikuntapaikalla. Samalla meillä on mahdollisuus viettää yhdessä reipas kesäpäivä iloisessa karjalaisessa yhteisössä ja muistaa ilolla antrealaisia juuriamme.

Seuraavan kerran Mommilanjärvellä soudellaan taas heinäkuun kolmantena lauantaina 21.7.2018. Tervetuloa mukaan Antrean Esan joukkueeseen. Ilmoittautuminen 0400480967 tai janne.pullinen@gmail.com tai Facebookissa @antreanesa.

Vuoksenrantalaiset kakkoseksi Suvisoudussa

Eija Virolainen

Sysmän Suvisoutu Suopelossa järjestettiin viime kesänä neljättä kertaa. Kahtena aiempana vuonna oli myös kirkkovenelähdöt. Vuoksenranta jäi toiseksi Sysmän Sisun pari kertaa viikossa harjoittelevalle joukkueelle. Vuoksenrantalaiset olivat mukana nyt toistaa kertaa ja soutu sujui jälleen kerran mallikkaasti perämies Martti Taljan johdolla. Päijänteen aalloilla soutaneet venekunnat saivat eroa toisiinsa jo Miestensalmen kääntöpaikalla, missä sysmälaiset olivat selkeässä johdossa. Vuoksenrantalaiset eivät kuitenkaan antaneet periksi ja hävisivät ainoastaan puolitoista minuuttia.

Suvisoudun järjesti Suopellon Nuorisoseura, joka täyttäänsä 100 vuotta vuonna 2014 halusi järjestää Suopeltoon ja Päijänteen rantaan sopivan kilpailun. Rento Mökkisoutu käytiin sarjavalmisteisilla lasikuituveneillä ja osallistujia on ollut kymmenisen venekuntaa. Kirkkovenelähtö järjestettiin nyt toisen kerran ja kummallakin kerralla on ollut kaksi venekuntaa, mutta tähän järjestäjät nuorisoseuran puheenjohtaja Pirjo Virolainen-Kuisman johdolla toivovat lisäystä. Puitteet Päijänteen kupeessa ovat loistavat ja kirkkovenettä so-

LÖYDÄ UUSI KOTI TURENGISTA!

Asunto Oy Janakkalan Torinkulma

TOINEN
ILMOITUS

- lasitetut parvekkeet
- palvelujen keskellä
- hyvien kulkuyhteyksien varrella
- velaton hinta alk. 2.702,70 €/m²

Myynti:

janakkalan.opkk@op.fi

puh. 010 2568 115

Rakentaja:

Keski-Hämeen Rakennus Oy

OP Janakkala opkk.fi
OP-Kimmentökeskus

pisi useampikin Suopellon satamaan. Soutukonkari Martti Talja on toiminut ansiokkaasti useissa kilpailuissa Vuoksenrannan Säteen veneen perämiehenä ja nyt myös Sysmän Suvisoudussa.

- Tämä oli toinen kerta, kun osallistuimme soutuun Vuoksenrannan Säteen joukkueen kanssa. On harmi, että näin hienoon soutu tapahtumaan ei ole saatu enempää osanottajia, harmittelee Talja ja kehuu hyviä puitteita.

Taljan mukaan kannattaa edelleen lähettää haasteita karjalaisille yhteisöille. Suopelossa järjestetyllä mallilla soutu tapahtuma on hyvä. Lähtö ja paluu maaliin yleisön silmien edessä parantaa tapahtuman seurattavuutta.

Ajoin navakka tuuli häytti soutuamista, ja asetti soutu taidolle haasteita. - Joukkueen yhteishenki oli hyvä ja vene kohtuullinen. Tämäkin on välineurheilua, naurahtaa Talja.

Ensi vuonna järjestetään Sysmän V Suvisoutu 30.6.2018 Suopelossa.

Kirkkovenelähtö: 1. Sysmän Sisu 39,43, 2. Vuoksenrannan Säde 41,13. Vuoksenrannan joukkueessa soutuivat: Hanna Huovila, Mika Isomäki, Tuomas Karvonen, Tarmo Korhonen, Juho Kemppe, Markku Kemppe, Sanna Kemppe, Juho Kuisma, Olli Kuisma, Pertti Ruponen, Vilho Ruponen, Esa Virolainen, Pirjo Virolainen-Kuisma, Päivi Virolainen ja perämiehenä Martti Talja.

Vuoksenrantalaiset sinnitteliit toiseksi

(Antreelaiset voitti! - toim.huom!)

3-ottelussa

Eija Virolainen

Vuoksenranta-Kirvu-Antrea perinteinen 3-ottelu käytiin Hartolan markkinoiden aikaan 2.9.2017 Hartolan upouuden ja hienon monitoimitalo Kunkku-Areenan ympäristössä. Lajeiksi järjestysvuoroon kahtena edellisenä vuonna joutuneet vuoksenrantalaiset olivat valinneet leikkimieliset lajit, mutta eivät säästäneet karjalaisseuroja tiukalta tietokilpailulta. Juuri tietokilpailu toikin pieneksi jääneet erot joukkueiden kesken.

Vuoksenranta ry:n puheenjohtaja Päivi Virolainen puolisonsa Hannu Virolaisen kanssa olivat valinneet tarkkuuskilpailuihin hevosenkengän heiton maitotonkaan. Yhden pisteen sai, jos kenkä jäi tonkaan, mutta kaksi pistettä tuli siitä, jos kenkä jäi tonkan reunalle. Molempia suorituksia nähtiin kisassa. Toisena tarkkuuslajina oli golfpallon puttaus renkaaseen muutaman metrin matkalla. Tämäkin laji sujui melko tasaisesti ja joukkueet lähtivät kolmanteen osioon hyvin pienillä eroilla. Tietokilpailun kysymykset olivat haastavia ja Karjala-aiheisten kysymysten lisäksi oli yleis-tietous valttia.

- Golf haluttiin ottaa lajiksi jo sen takia, sillä Hartolassa on yksi alueen parhaimmista golfkentistä, perustelee Päivi Virolainen.

Uusia kumppaneita urheilun kautta

Vuoksenrannan joukkueessa kisanneet Olli Saarela, Tuomo Niilahti ja Eija Nurminen olivat hyvin kartalla tietokilpailussakin, mutta joitakin kysymyksiä meni arvaamalla väärin. Koko joukkue oli mielissään siitä, et-

tä lajit olivat monipuolisia, eivätkä vaatineet suuria urheilullisia suorituksia, taidolla ja tuurillakin pärjäsi. Saarela nimenomaan oli ilahtunut siitä, että taidon lisäksi onneakin tarvittiin matkassa. Tuomo Niilahti ei ole ollut mukana siirtokarjalaistoiminnassa aikaisemmin, mutta arvelee, että tämä osallistuminen ei jäänyt viimeiseksi. - Olin ylpeä siitä, että sain

Antrea 100 vuotta sitten

*Lehdistä poiminut
Pentti Talja ja
Raakel Henttonen*

Wiipuri, 13.2.1917 Kilpa-ajot Antreassa

Antrean hevosystävien seura toimeenpani kilpa-ajot Hiijärven jäällä t.k. 11 p:nä. Seuraavat tulokset saavutettiin. Pokaalijossa kilpailivat hevoset 2 km matkalla. Kiertävän pokaalin voitti toistamiseen Paavo Ikosen tamma ”Elsa”. Aika 3 min 48.5 sek. 1. palk., 25 mk, sai Matti Olkinuoran ”Lahja”, 2. palk., 20 mk, Juho Zimmermannin ”Halu” ja 3.palk., 15 mk, F. Pullin ”Helka”.

Ennen palkitsemattomien ryhmässä voiton vei Paavo Brummerin ”Aili Onerva” ajalla 4 min. 2,5 sek. ja toinen oli jääskeläisen Juho Patjaksen ”Piiju”. Aika 4 min 10 s.

Wiipurin sanomat, 30.3.1917

Aessori P.E.Svinhufvud saapunut Suomeen

Ei liene Wiipurin asema milloinkaan ollut niin täynnä yleisöä kuin eilen iltapäivällä Pietarin postijunan saapuessa. Vaikka olikin arkipäivä näytti kuin koko Wiipuri olisi kokoontunut asemalle. Tukahduttavaan ahdinkoon asti oli väkeä tilavalla asemasillalla, odotussalit ja halli olivat täpösen täynnä ja tiheet ihmisjoukot liikkuvat rautatien torillakin.

Kaikki olivat kokoontuneet ilmaisemaan lämpimän osanottonsa aessori Svinhufvudille, jonka palaaminen kotimaahan oli parhain todistus sortovallan kukistumisesta. Juna ajaa asemasillalle Wiipurin torvisoittokunnan soittaessa Suomen ratsuväen marssia. Juna seisautuu, aessori Svinhufvud ilmestyy vaunusillalle ja raikas eläköönhuuto kajahtaa hänelle tervehdykseksi. V.S.B. oli lippuineen kunniatervehdyksellä ja viritti laulun ”Terve Suomeni maa” sekä sen jälkeen ”Pää pystyyn vaan”. Tuskin olivat nämä säveleet kaikuneet, kun musiikkirehtööri Sivorin johtama sekakuoro aloitti ”Suomen laulun” sekä sen jälkeen ”Eläköön”.

Nuorsuomalaisten naisten ompeluseura antoi rouva Svinhufvudille kukkia ja seuran puolesta lausui Antrean Järvenlinnan puutarhaoppilaitoksen johtaja neiti Jenny *Elfvig* tervehdyksen kotiin palaaville.

Useiden tervetuliaispuheiden jälkeen aessori Svinhufvud vastasi kiittäen kunnianosoituksista sekä teroittaen oikeuden voittoa, vapauden merkitystä. Svinhufvudille kohotettiin eläköönhuuto ja V.S.B. lauloi Porilaisten marssin.

Sen jälkeen asetettiin Svinhufvud rouvineen tuoleille ja tanakoiden käsien kohottamana kannettiin

molemmat tiheiden ihmisjoukkojen läpitse rautatietorille, josta heidät saatiin Pohjoispankin taloon, pankinjohtaja Lundsonin luo.

Wiipuri, 19.5.1917, Antrea

V. 1916 kunnallisverojen kanto toimitetaan kunnanhuoneella seuraavassa järjestyksessä alkaen kunakin päivänä klo 10 a.p. Kuluvaan toukokuun 30 p:nä kannetaan Antrean – Ilmatorivolantalon, 31 p:nä Jaakonsaaren – Korpilahden, 1 p:nä tulevaa kesäk. Kuivaniemen – Olkinuoran, saman kuun 5 p:nä Ollikkalan – Sintolan ja 6 p:nä Sokkalan – Virkinnien kylistä sekä rautatiealueilta.

Yleisöä pyydetään varaamaan sopivaa rahaa ja ilmoitetaan samalla, että veroista on vähintään puolet ensimmäisessä kannossa suoritettavat.

Wiipuri 5.5. 1917 Tulipalo Antreassa

Ihmishengen hukka.

T.k. 3 p:nä klo 7 i.p. syttyi tal. Paavo Heikkosen asuinrakennus Antrean Rääkkölässä tuleen ja paloi tarmokkaista sammutusyrityksistä huolimatta pohjiaan myöten poroksi.

Tulipalon sattuessa oli sanotun talon isäntä, emäntä sekä vanhin poika poissa kotoa, joten kotona oli ainoastaan vanha emäntä, miniä, hänen neljä lastaan sekä kaksi mielenvikaista kunnan hoitolasta, joista toinen joutui tulen uhriksi.

Kun talon miniä, ollessaan karjapihassa askareissaan, huomasi asuinrakennuksen olevan tulesa, riensi hän paikalle, aikoen mennä sisälle, mutta ovesta vastaan tulevat liekit tekivät aikomuksen tyhjäksi. Tällöin riensi hän erään akkunan luo. Särki paljain käsin kaksinkertaisen akkunan lyöden siitä sisälle ja pelasti vielä vahingoittumatta olleet neljä lastaan. Itse hän sensijaan sai pahoja palohaavoja, jotka paikalle saapunut lääkäri satoi. Lääkärin lausunnon mukaan eivät palohaavat sentään ole hengenvaarallisia.

Paitsi asuinrakennusta paloi myöskin talon riihi ahoksineen.

Palanut omaisuus lienee ollut vakuutettu kunnan palopalovakuutuslaitoksessa, jostain pienemmästä summasta, joten vahinko lienee tuntuva. Syytä tulen irtipääsyyn ei tunneta, mutta selvittäneen sen pidettävä poliisitutkimus.

olla mukana Vuoksenrannan joukkueessa. Ehkä tämä ei ollut viimeinen kerta, kun olen toiminnassa mukana, arvelee Niilahti.

Voittajaksi kisasi Antrean joukkue, jossa olivat Anna Rautionaho,

Tatu Partanen ja Seppo Vepsä. Kirvulaisista mukana olivat Marja-Leena Ikävalko, Jussi Hämäläinen ja Heikki Hämäläinen. Hävinnyt joukkue järjestää kilpailun seuraavana vuonna. 3-ottelun perinne alkoi vuonna 2013

kirvulaisten aloitteesta, jolloin Kirvu antoi Antrea-seuralle seuran 50-vuotisjuhlassa kiertopalkinnon. Palkinnossa edellytettiin 3-ottelun järjestämistä vuosittain Antrean, Kirvun ja Vuoksenrannan seurojen kesken.

Minä olin koditon ja te otitte minut luoksenne

Äidin kuoleman jälkeen olen selaillut usein vanhaa valokuva-albumia, jonka kuvat liittyvät Vuoksenrantaan. Monet henkilöt kuvissa ovat minulle aivan vieraita. Harmittelen, etten aikanaan kysellyt niistä enemmän äidiltä. Huomioni kiinnittyi erääseen valokuvaamossa otettuun kuvaan, jossa istui vakavan näköinen aviopari. Kuvan alle oli kirjoitettu: kodittomia. Olin kuullut, että aviopari oli inkeriläisiä, jotka ilmeisesti olivat paenneet Stalinin vainoja Suomeen. Äidin vanhemmat Ville ja Anna Pönkkä olivat heitä avustaneet ja ilmeisesti väliaikaisesti majoittaneet kodissaan. Kun irrotin kuvan, sen takaa löytyi teksti: ”Ikuisiksi muistoksi Annalle ja Vилlelle. Ei milloinkaan tule unhotetuksi teidän hyvät tekonne.” Sota-aikana perheiden tiet erosivat. Ilmeisesti inkeriläisperhe joutui palaamaan Neuvostoliittoon ja Pönkän perhe joutui lähtemään evakkotielle. He saivat nyt vuorostaan kokea, mitä on olla koditon.

Karjalan evakkojen kokemukset olivat kahdenlaisia. Monet kokivat todeksi kirjaimellisesti tuomiosunnuntain tekstissä Jeesuksen sanat vasemmalla puolellaan oleville: ”Minä olin outo ja te ette ottaneet minua huoneeseen” (vuoden 1938 käännös). Isovanhempieni ja äitini kokemus evakkopaikoista on myönteisempi. Niitä kuvaavat paremmin Vapahtajan sanat oikealla puolellaan oleville: ”Minä olin outo ja te otitte minut huoneeseenne.” (Matt. 25:35). Talvisodan jälkeen Anna ja Ville Pönkän perheen evakkopaikka oli Kurikassa, Ensin Hirsimäen talossa ja sitten Piirtolassa (laulajana tunnetun Eero Piirton kodissa). Kun tätini Kerttu kuoli Kurikassa sairastettuaan reumaa lapsuudesta asti, Hirsimäen talo huolehti kaikista hautajaisjärjestelyistä ja kuluista. Lapsena Hartolassa muistan, kun Piirton perhe saapui yllättäen vieraisille kotiimme. Anna-mummonikin eli vielä silloin. Kohtaami-

nen oli lämmin ja sydämellinen. Eero Piirton kanssa muistelimme vielä sitä vierailua 1990-luvulla, kun hän kävi Iitin kirkossa laulamassa Peltomiehen rukouksen.

Jouluevankeliumissa evakkomatkat kokenutta Karjalan kansaa koskettavat ehkä eniten sanat: ”Ja hän (Maria) synnytti pojan, esikoisensa, ja kapaloi hänet ja pani hänet seimeen, koska heille ei ollut sijaa majatalossa.” Vapahtajamme syntyi ihmiseksi jakaakseen meidän kanssamme ihmisenä olemisen ilon ja kivun. Pian syntymän jälkeen Jeesus joutui pakenemaan hirmuhallitsijaa Herodesta Egyptiin. Aikuisenakaan hänellä ei ollut aina paikkaa, mihin päänsä kallistaa. Hän tuntee evakon osan – kodittomuuden. Siksi Jeesus ennen eroamistaan tästä maailmasta erityisesti siunasi niitä, jotka ruokkivat nälkäisiä, juottavat janoisia, vaattavat alastomia, antavat kodin kodittomille. Olisiko näissä sanoissa ajankohtaista viestiä meille tämän päivän pakolaiskysymykseen?

Useimmat Vuoksenrannan tai muun Karjalan piitäjän kodin menettäneet ovat jo joutuneet jättämään myöhemmätkin ajalliset kotinsa. Meillä toisellakin polvella se on pian edessä. Kodittomuudesta kärsinyt, mutta kotia suuresti arvostava Herramme lupaa meille: ”Minun Isäni kodissa on monta huonetta – enhän minä muuten sanoisi, että menen valmistamaan teille asuinsijan. Minä menen valmistamaan teille sijaa mutta tulen sitten takaisin ja noudan teidät luokseni, jotta saisitte olla siellä missä minä olen” (Joh. 14:1-3).

Siunattua joulujuhlaa!

Reijo Lehtonen
rovasti, Iitti

Lähde Kesäjuhille

Karjalan liiton Kesäjuhlat Jyväskylässä viikkoa ennen juhannusta kokosivat juhlaväen Taulumäen kirkkoon Karjalaiseen messuun.

Ensi suvena tapaamme Kesäjuhlissa Kouvolassa. Kesäjuhlilla käyminen on antoisaa. Se vahvistaa karjalaista yhteyttä ja omaa identiteettiä. Juhlissa kuulet, saat tietää aina jotain uutta karjalaisuudesta, jota tutkitaan edelleen.

Kuva: Päivi Virolainen.

Antrea-Seuran myyntiartikkelit

KIRJOJA

Annele Kekki: Uneksi muuttuva ranta, runoja (2016)	15,00 €
Antti Henttonen - Matti Kekki: Lastuja elämän laineilta (2015)	20,00
Kotiseutumme Antrea	55,00
Kirjan 2. painoksen korjausarkit erillisenä	3,00
Enne vanhaa koton -perinnekirja (1999)	40,00
Evakos ja uuves kois, kirja evakkovuosista ja sen jälkeis. ajasta	40,00
Antrean kirkonkylä – unohtumaton kotiseutumme (2004)	35,00
Elämä o lustii, kaskukirja, Antti Henttonen - Irma-Riitta Järvinen	10,00
Olkinuoran Jussi karjalaisten kohtalon tiellä	10,00

ADRESSIT, KORTIT JA POSTIMERKIT

Muistoadressi (Kansi Antrean kirkon alttaritaulu)	15,00
kortit (aiheet Antreasta, kaksi kirkon sisäkuvaa, kirkon portti, kaksi Vuokselta, lehtomaitikka, Sokanlinna, yömaisema, kylätie)	1,00
postimerkit (Antrean vaakuna, Antrean Esan vaakuna)	2,50

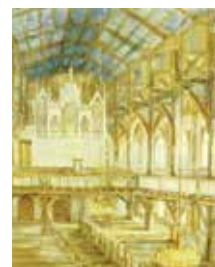
VIIRIT JA PINSSIT

UUTUUS: Isännänviiri, 4 m pitkä, yläpäästä 40 cm, mustapunainen, yläpäässä Antrean vaakuna	75,00
Pöytästandaari	35,00
Pöytästandaari Antrean kiven kera	50,00
Viirinjalca erikseen Antrean kivistä	25,00
Pinssi (Antrean vaakuna)	5,00

Adressi. Aiheena entisen Antrean kirkon alttaritaulu. Maalannut Alexandra Sältin. 15 €

KARTAT

Antrean ja Vuoksenrannan kartta (1991, mittakaava 1:50 000) v. 1938 mittaus. Talvi- ja jatkosodan rintamalinjat merkitty karttaan)	10,00
--	-------

MUSIIKKI

Kaipuun Karjala, CD	20,00
Laulu Vuokselle, levy ja kasetti	5,00
Antrean kirkonkylä DVD	35,00

DVD:t

Itsenäisyysodot kotiseudullamme Antreassa ja Vuoksenrannassa (DVD ja kirja)	20,00
Itsenäisyysodot kotiseudullamme Antreassa ja Vuoksenrannassa, haastattelut	15,00

TILAUKSET: Pirjo Tiippana,
pirjo.tiippana(at)saunalahti.fi (puh. 0505253891)
yhteydenotto mieluiten sähköpostilla

Kaikkiin tilauksiin hintoihin lisätään postituskulut.

VUOKSENRANTA-SEURAN TUOTEMYynti

Uusi kirja:

Sana siirtyi Vuoksenrannasta Vesivehmaalle Vuoksenlaakson metodistiseurakunta 1921-2017-

KIRJAT

Kauraketo: Vuoksenrantalainen kyläyhteisö Somerolla (2006)	15,00 €	30,00 €
Karjala, sua ikävöin. Vuoksenrantaisten muistojen kirja (1996)	5,00	
Kemppi Erkki, Jäähyväiset ystäville	10,00	
Kemppi Risto, Ukonharjun talon vaiheita (2002)	5,00	
Korkeamäki Oili ja Patrakka Marjukka: Evakos ja uuves kois (2003)	40,00	
Ennen vanhaa koton -perinnekirja (1999)	40,00	
Saloranta Iris, Aika särkyi ja soi (2013)	12,00	
Sokka Arne, Muistikuvia lapsuuden Karjalasta (2007)	10,00	
Virolaiset. Antrea-Vuoksenranta (2005)	50,00	
Vuoksenrannan mennyt maailma (1993)	25,00	
Vuoksenranta – 1981 kirjan näköispainos (2000)	40,00	
Vanhanen Tatu, Muistojen sirpaleita (2011)	40,00	
Korkeamäki Oili, Ravioskorpi – raivaajien kylä	20,00	
Itsenäisyysodot kotiseudullamme, kirja (2009) ja DVD, yhteensä	20,00	

MUUT TUOTTEET

Vuoksenranta-isännänviiri	65,00 €
Vuoksenranta pikeepaita	25,00
Vuoksenranta urheiluseura Säteen t-paita	15,00
Vuoksenranta lippis	18,00
Vuoksenranta 65 vuotta muistoissamme -filmi (2010)	10,00
Kaipuun Karjala CD (2001)	20,00
Vuoksenranta – pitäjä Kannaksella DVD (2006)	20,00
Pinssi, Vuoksenrannan vaakuna	2,00

Tilaukset

Tiina Hölttä,
Syrjälähdentie 53,
19430 Pertunmaa
sähköposti
tiinaholtta(at)gmail.com
puh. 040 5489000.
Hintoihin lisätään posti- ja
toimituskulut.

Etsintäkuulutus

Seuraamme on lähestytty seuraavalla asialla: Eräs Venäjällä asuva henkilö löysi kultaisen sormuksen vuonna 1990 Pullilasta rakennuksen kivijalasta. Sormuksessa oli teksti ”Alina 24.11.1928”.

Löytäjä oli saanut selville, että kyseessä olisi Alina Partanen niminen henkilö. Ilmeisesti seudulla oli asunut kaksi saman nimistä henkilöä. Sormuksessa oli mainittuna myös vuosi 1919.

Sormuksen löytänyt henkilö on yrittänyt selvi-

tellä asiaa ja haluaisi palauttaa sen henkilön sukulaisille.

Jos tiedät asiasta jotain, ota yhteyttä allekirjoittaneeseen, niin saat yhteystiedot.

Päivi Virolainen, p. 0400 715 933.